

**T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**PEYZAJ DEĞERLERİ AÇISINDAN TURİZM VE REKREASYON
POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ: BURDUR ÖRNEĞİ**

Ayşegül KAPLAN

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Kamil ÖRÜCÜ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
PEYZAJ MİMARLIĞI ANABİLİM DALI
ISPARTA - 2019**

©2019 [Ayşegül KAPLAN]

TEZ ONAYI

Ayşegül KAPLAN tarafından hazırlanan “Peyzaj Değerleri Açısından Turizm Ve Rekreasyon Potansiyelinin Belirlenmesi: Burdur Örneği” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri üyeleri önünde Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak başarı ile savunulmuştur.

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Kamil ÖRÜCÜ
Süleyman Demirel Üniversitesi

Jüri Üyesi

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet BENLİYAY
Akdeniz Üniversitesi

Jüri Üyesi

Dr. Öğr. Üyesi E. Seda ARSLAN MUHACİR
Süleyman Demirel Üniversitesi

Enstitü Müdürü

Doç. Dr. Şule Sultan UĞUR.....

TAAHHÜTNAME

Bu tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını ve kullanılan tüm literatür bilgilerinin referans gösterilerek tezde yer aldığını beyan ederim.

Ayşegül KAPLAN

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇİNDEKİLER.....	i
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ŞEKİLLER DİZİNİ	vi
ÇİZELGELER DİZİNİ	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı	2
2. KAYNAK ÖZETLERİ	3
3. TEMEL KAVRAMLAR.....	12
3.1. İş, Boş Zaman ve Serbest Zaman Kavramı	12
3.2. Turizm Kavramı	13
3.2.1. Kültür turizmi	17
3.2.2. Kuş gözlemciliği	17
3.2.3. Mağara turizmi	17
3.2.4. Göl turizmi.....	18
3.2.5. Kış turizmi.....	19
3.2.6. Doğa yürüyüşleri (trekking) ve bisiklet.....	19
3.2.7. Yayla turizmi	20
3.2.8. Ekoturizm	21
3.3. Rekreasyon Kavramı	22
4. MATERYAL VE YÖNTEM	26
4.1. Materyal.....	26
4.1.1. Doğal bitki örtüsü.....	28
4.1.2. İklim.....	30
4.1.3. Jeomorfolojik yapı.....	31
4.1.4. Hidrojeolojik yapı.....	35
4.1.5. Burdur İli rekreasyon kaynak değerleri	37
4.2. Yöntem	59
5. BULGULAR.....	64
5.1. Kullanıcıların Demografik Özellikleri	65
5.1.1. Cinsiyet.....	65
5.1.2. Yaş	65
5.1.3. Medeni hal.....	66
5.1.4. Gelir durumu	67
5.1.5. Meslek.....	67
5.1.6. Eğitim durumu.....	68
5.1.7. Rekreasyonel aktivitelere katılım sıklığı.....	69
5.2. Turizm ve Rekreasyonel Amaçlı Kullanım Özellikleri ve Bu Alanlar Hakkındaki Görüşlerin Değerlendirilmesi	69
5.2.1. Ziyaretçilerin Burdur İli'ndeki rekreasyonel alan tercihleri	70
5.2.2. Tercih edilen rekreasyonel aktivite türleri	71
5.2.3. Alan tipi tercihleri	72
5.2.4. Beğenilen sosyo-kültürel özellikler.....	72
5.2.5. Altyapı ve ulaşım ile ilişkili tercih edilen özellikler	73

5.2.6. Rekreatyoneel alanlardan yararlanmayı engelleyen olumsuz çevre faktörleri.....	74
5.2.7. Alan ziyaretlerinde tercih edilen zamanlar	74
5.2.8. Kullanıcıların alana ulaşım biçimleri	75
5.2.9. Ziyaretçilerin rekreatyoneel aktivitelere kimlerle katıldıkları	76
5.3. Anket katılımcılarına ait demografik özellikler ve Burdur İli'ndeki rekreatyoneel alan kullanım biçimlerinin ilişkisi.....	77
5.3.1. Cinsiyete bağlı sonuçlar	78
5.3.2. Yaşa bağlı sonuçlar	82
5.3.3. Eğitim durumuna bağlı sonuçlar	84
5.3.4. Gelir durumuna bağlı sonuçlar	85
5.3.5. Medeni hale bağlı sonuçlar	88
5.3.6. Demografik veriler ve rekreatyoneel aktivitelere katılım sıklığının ilişkisi	90
5.4. Çalışma Alanının Turizm ve Rekreatyoneel Potansiyeli.....	91
6. TARTIŞMA VE SONUÇ	106
6.1. Burdur İli İçin Öneriler	107
6.2. Turizm ve Rekreatyon Faaliyetleri Üzerine Öneriler	108
6.3. Peyzaj Mimarlığı Meslek Disiplini İçin Öneriler	109
6.4. Koruma Kullanma Dengesi ve Sürdürülebilirlik İçin Öneriler	110
6.5. Engelli, Yaşlı ve Kısıtlı Kullanıcılar İçin Öneriler	111
7. KAYNAKLAR	113
8. EKLER.....	123
ÖZGEÇMİŞ.....	127

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

PEYZAJ DEĞERLERİ AÇISINDAN TURİZM VE REKREASYON POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ: BURDUR ÖRNEĞİ

Ayşegül KAPLAN

**Süleyman Demirel Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı**

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ömer Kamil ÖRÜCÜ

Ulusal ve yerel ölçekte ekonomiye ve insan yaşantısına katkısı olan turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin doğru ve etkin gelişimi için doğal ve kültürel değerlerin korunması, planlı ve sürdürülebilir gelişiminin dikkate alınması gerekir. Son yıllarda turizm ve rekreasyon faaliyetleri sadece deniz, kum, güneş üçlüsü ile sınırlı olmayıp kırsal kesimlere de yayılmış durumdadır. Tez çalışmasında Burdur İli'ndeki turizm ve rekreasyonel alanların ne ölçüde kullanıldığı ile doğal ve kültürel özellikleri tespit edilerek sorunlarının ve niteliklerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Turizm ve rekreasyonel potansiyeli olan alanların tespiti ve yerel halk ile günübirlik ziyaretçilerin kullanım eğilimleri anket tekniği ile belirlenmiştir. Uygulanan anketten elde edilen veriler ArcMap 10.0 ile değerlendirilerek haritalar oluşturulmuştur. Turizm ve rekreasyon potansiyel özellikleri olan alanların tespiti ve sorunlarının da belirlenmesini hedefleyen bu çalışmada medeni hal ve cinsiyetin kullanım tercihleri ile alan kullanım tarzları arasında anlamlı ilişkiler olduğu görülmüştür. Sonuçta, kullanım biçimleri ile demografik veriler arasındaki ilişkiye dayanarak 1/1.000.000 ölçekli, Burdur İli turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası oluşturulmuştur. Elde edilen bu haritada Burdur İli'nin turizm ve rekreasyon kapsamındaki gelişimi ve bu bağlamda alınması gereken önlemler ilgili öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Burdur, turizm, rekreasyon, potansiyel

2019, 127 sayfa

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

DETERMINATION OF TOURISM AND RECREATION POTENTIAL IN TERMS OF LANDSCAPE VALUES: THE CASE OF BURDUR

Ayşegül KAPLAN

**Süleyman Demirel University
Graduate School of Natural and Applied Sciences
Department of Landscape Architecture**

Supervisor: Asst. Prof. Dr. Ömer Kamil ÖRÜCÜ

In order to achieve an efficient and correct development of tourism and recreational activities, which contribute to economy and public life at national and local scale, preservation and sustainable planned progress of cultural and natural values should be taken into account. In recent years, tourism and recreational activities are not bound to beaches and seas, but also, are spread to rural areas as well. In this thesis, we aim to consider to what extent touristic and recreational grounds of Burdur are used and to present the issues and quality of these grounds by determining their natural and cultural values. By conducting a survey of local people and same-day visitors, we determined potential grounds for tourism and recreational activities and their usage tendency. Using the results of this survey, we prepared maps via ArcMap 10.0. In this work, it is observed that there are correlations between marital status and gender, and how these touristic and recreational grounds are used. In conclusion, a 1/1000000-scale map of potential tourism and recreational activity grounds of Burdur illustrating the relationship between the usage style and demographic info is prepared. In this map, suggestions regarding the development of Burdur Province within the scope of tourism and recreation and the measures to be taken in this context have been developed.

Keywords: Burdur, tourism, recreation, potential

2019, 127 pages

TEŞEKKÜR

Bu araştırma konusunun ortaya çıkmasını sağlayan ve yön gösteren danışman hocam değerli Dr. Öğr. Üyesi Ömer Kamil ÖRÜCÜ'ye teşekkür ederim.

Anket çalışmalarında, alan verisi toplama sırasında ve çalışmanın içeriğine yönelik fotoğrafların çekilmesinde desteğini ve fikirlerini paylaşan arkadaşım Mustafa ERTURHAN'a, bilgi ve yönlendirme sağlayan Burdur İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü' den Hülya KÖKTAN'a, tüm manevi desteği, ilgisi ve bilgi paylaşımı için değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Ahmet BENLİAY'a, manevi ve akademik desteği ile yanımda olan sevgili arkadaşım Araş. Gör. Pınar ZEĞEREK'e, çalışmam sırasında ailecek destekçim olan arkadaşlarım Ayşegül ÖZATA AYAZ ve Adnan Ceyhun AYAZ'a teşekkür ederim.

Tezimin tüm aşamalarında her konuda yardımcı ve yanımda olan aileme sonsuz sevgilerimi sunarım.

Ayşegül KAPLAN
ISPARTA, 2019

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 4.1. Burdur İli konum ve ulaşım yapısı haritası	27
Şekil 4.2. Burdur İli vejetasyon haritası	29
Şekil 4.3. Burdur İli eğim haritası	32
Şekil 4.4. Burdur İli bakı haritası	33
Şekil 4.5. Burdur İli yükseklik haritası	34
Şekil 4.6. Burdur İli su varlığı haritası	36
Şekil 4.7. Burdur Gölü	38
Şekil 4.8. Salda Gölü	41
Şekil 4.9. Salda Gölü Halk Plajı (Yeşilova Belediyesi Halk Plajı)	42
Şekil 4.10. Karataş Gölü	43
Şekil 4.11. Karacaören I Baraj Gölü	44
Şekil 4.12. Yarışlı Gölü'nde flamingolar	45
Şekil 4.13. Serenler Tepesi	46
Şekil 4.14. Burdur Kent Ormanı	47
Şekil 4.15. İnsuyu Mağarası	48
Şekil 4.16. Burdur'da trekking ve bisiklet faaliyetleri	49
Şekil 4.17. Lisinia Yaban Hayatı Gözlem ve Rehabilitasyon Merkezi	50
Şekil 4.18. Salda Kayak Merkezi	51
Şekil 4.19. Burdur'da yamaç paraşütü	53
Şekil 4.20. Sagalassos Antik Kenti 1	54
Şekil 4.21. Sagalassos Antik Kenti 2	55
Şekil 4.22. Kibyra Antik Kenti	56
Şekil 4.23. Burdur Arkeoloji Müzesi	57
Şekil 4.24. Burdur kervansarayları	58
Şekil 4.25. Çalışmanın yöntem şeması	59
Şekil 5.1. Anket katılımcılarının rekreasyonel faaliyetlere katılma durumu	64
Şekil 5.2. Kullanıcıların cinsiyetleri	65
Şekil 5.3. Kullanıcıların yaş grubu dağılımları	66
Şekil 5.4. Kullanıcıların medeni halleri	66
Şekil 5.5. Kullanıcıların aylık gelir durumları	67
Şekil 5.6. Meslek dağılımları	68
Şekil 5.7. Kullanıcıların eğitim durumları	68
Şekil 5.8. Rekreasyonel aktivitelere katılım sıklığı	69
Şekil 5.9. Ziyaretçilerin Burdur İli'ndeki rekreasyonel alan tercihleri	70
Şekil 5.10. Tercih edilen rekreasyonel aktivite türleri	71
Şekil 5.11. Alan tipi tercihleri	72
Şekil 5.12. Beğenilen sosyo-kültürel özellikler	73
Şekil 5.13. Beğenilen altyapı özellikleri	73
Şekil 5.14. Olumsuz çevre faktörleri	74
Şekil 5.15. Alan ziyaretlerinde tercih edilen zamanlar	75
Şekil 5.16. Ulaşım biçimleri	76
Şekil 5.17. Ziyaretçilerin rekreasyonel aktivitelere kimlerle katıldıkları	76
Şekil 5.18. Salda Gölü Maldivler Plajı kullanımı	93
Şekil 5.19. Salda Gölü Maldivler Plajı girişi	93
Şekil 5.20. Bir taş ocağının göl çevresinden görünümü	94
Şekil 5.21. Burdur İli su yüzeyi görünürlüğü haritası	95

Şekil 5.22. Turizm ve rekreasyon potansiyeli uygunluğu.....	98
Şekil 5.23. Turizm ve rekreasyon potansiyeli uygunluk haritası.....	99
Şekil 5.24. Burdur İli turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası	101
Şekil 5.25. Turizm ve rekreasyon potansiyeli değeri -1-.....	102
Şekil 5.26. Turizm ve rekreasyon potansiyeli değeri -2-.....	103
Şekil 5.27. Turizm ve rekreasyon potansiyeli değeri -3-.....	104
Şekil 5.28. Turizm ve rekreasyon potansiyeli değeri -4-.....	105

ÇİZELGELER DİZİNİ

	Sayfa
Çizelge 3.1. Turizmin sınıflandırılması	16
Çizelge 3.2. Turizm ve rekreasyon arasındaki temel farklılıklar	25
Çizelge 4.1. Burdur İli'ne ait 1931-2017 yılları arasındaki iklim verileri.....	31
Çizelge 4.2. Burdur yaylaları	45
Çizelge 5.1. Demografik veriler değişkenine göre anket sonuçlarında ki-kare değerlendirmesi	77
Çizelge 5.2. Cinsiyet ve etkinlik tercihi ilişkisi	78
Çizelge 5.3. Cinsiyet ve alan tercihi ilişkisi	79
Çizelge 5.4. Beğenilen sosyo-kültürel özellikler ve cinsiyet ilişkisi	79
Çizelge 5.5. Beğenilen altyapı özellikleri ve cinsiyet ilişkisi	80
Çizelge 5.6. Cinsiyete göre olumsuz çevre faktörlerine bakış açısının değerlendirilmesi.....	80
Çizelge 5.7. Rekreasyonel alanlara giderken tercih edilen aylar ve cinsiyet.....	81
Çizelge 5.8. Rekreasyonel alanlara ulaşım biçimleri ve cinsiyet arasındaki farklılaşmanın değerlendirilmesi	81
Çizelge 5.9. Rekreasyonel aktivitelere katılan bireylerin kimlerle gittiği ve cinsiyet değişkeni değerlendirilmesi.....	82
Çizelge 5.10. Gezilen alanlardan en çok beğenilen altyapı özellikleri ile yaş değişkeninin değerlendirilmesi	83
Çizelge 5.11. Katılımcıların rekreasyonel alanlara ulaşım biçimleri ve yaşları...	83
Çizelge 5.12. Rekreasyonel aktivitelere katılımın kimlerle yapıldığı ve yaş değişkeni değerlendirilmesi.....	84
Çizelge 5.13. Tercih edilen etkinlikler ve aylık gelir değişkeni değerlendirmesi	85
Çizelge 5.14. Kullanıcıların rekreasyonel alanlardan yararlanmalarını etkileyen olumsuz çevre faktörleri ve aylık gelirleri arasındaki ilişki.....	86
Çizelge 5.15. Haziran ayı ve aylık gelir değişkeni ilişkisi değerlendirilmesi.....	86
Çizelge 5.16. Ulaşım seçeneklerinden toplu taşıma ve aylık gelir ilişkisi	87
Çizelge 5.17. Katılımcıların rekreasyonel aktivitelere kimle katıldığı ve aylık gelir ilişkisi.....	87
Çizelge 5.18. Rekreasyonel aktivite tercihi ve medeni hal ilişkisi	88
Çizelge 5.19. Tercih edilen alanlar ve medeni hal ilişkisi	88
Çizelge 5.20. Beğenilen sosyo-kültürel özellik ve medeni hal ilişkisi	89
Çizelge 5.21. Beğenilen altyapı özellikleri ve medeni hal ilişkisi	89
Çizelge 5.22. Alana hangi ulaşım tipi ile gelindiği ve medeni hal ilişkisi	90
Çizelge 5.23. Rekreasyonel aktivitelere kiminle katıldığı ve medeni hal ilişkisi	90
Çizelge 5.24. Medeni hal ve rekreasyonel aktivitelere katılım sıklığı	91
Çizelge 5.25. Turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası oluşturmak için kullanılan katsayı değerleri -1-.....	96
Çizelge 5.26. Turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası oluşturmak için kullanılan katsayı değerleri -2-.....	96
Çizelge 5.27. Turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası oluşturmak için kullanılan katsayı değerleri -3-.....	97

Çizelge 5.28. Turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası oluşturmak için kullanılan katsayı değerleri -4-.....	97
Çizelge 5.29. Turizm ve rekreasyon potansiyeli uygunluğu	98
Çizelge 5.30. Turizm ve rekreasyon potansiyeli değeri	100

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri
ÇŞB	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
DSİ	Devlet Su İşleri
IWRB	Uluslararası Su Kuşları
KTB	Kültür ve Turizm Bakanlığı
MGM	Meteoroloji Genel Müdürlüğü
ÖDA	Önemli Doğa Alanı
ÖKA	Önemli Kuş Alanı
SPSS	Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı (Statistical Package for the Social Sciences)
TDK	Türk Dil Kurumu
TOB	Tarım ve Orman Bakanlığı
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
USAK	Uluslararası Sulak Alan Komisyonu
WWT	Sulak Alanlar Birliği

1. GİRİŞ

Şehirleşme ve sanayileşmenin yoğunluğu turizm hareketlerini etkiler. İnsanlar, boş zamanlarını değerlendirebilmek ve yenilenerek motivasyonlarını artırıp daha yüksek motivasyon hali ile gündelik yaşantılarına dönmek amacı ile rekreasyonel faaliyetlerini artırır. Bu durum gün geçtikçe daha büyük önem arz etmektedir. Bununla birlikte bireyler son zamanlarda daha çok kısa süreli tatillere yönelmektedirler. Bu insanların hem seyahat etmek, hem de bu tatillerde rekreasyonel faaliyetlerini gerçekleştirmek eğiliminde olduklarını ortaya koyar (Can, 2015).

Günümüzde yoğun ve stresli iş temposu, şehir kalabalığı, trafik gibi nedenlerle insanlar iş dışında kalan zamanlarını dinlenmek, arınmak ve tazelenmek için kullanmak istemektedirler. Bu istek, dış mekân koşullarında ya da kapalı alanlarda giderilebilir. Gününbirlik kullanım şekli olarak rekreasyon, ya da konaklama içeriğine de sahip olmasıyla rekreasyondan ayrılan turizmin de ortak paydası olan arınmışlık ve tazelenmiş duygusu bu zamanların etkin dinlenme ve nitelikli geçirilmesi ile mümkündür.

Peyzaj, doğa ve bu kavramlarla ilişkili ve karşılıklı etkileşim içinde olmak günümüz şartlarında oldukça önemlidir. Bu önem, doğru peyzaj planlaması ve yönetimi, bununla ilintili olarak hedef peyzaj alanlarının doğru tanınması ve sürdürülebilirliğinin devam ettirilebilmesi esasına dayanır. Doğa ile bağlantılı rekreasyon, turizm ve rekreasyon çerçevesinde bir alanın ticari bir alan olarak kullanımına imkan tanımakta ve hizmet sunmaktadır. Bu nedenle, doğal alanlardaki hassasiyetler ve mevcut kullanımlar dikkate alınmalı, doğru bir yön haritası çizilmeli, yatırımlar bu doğrultuda yapılmalıdır.

Bir bölgede kültür turizmi desteklenerek diğer turizm ve rekreasyon faaliyetleri düzenlenirse o bölge kısa sürede bir cazibe merkezi haline gelecektir. Bu tarz bir gelişim o bölgenin ekonomik ve sosyal yönden gelişimini desteklerken, bölgedeki istihdamın ve çeşitli kaynaklara yapılacak yatırımın artmasına kalıcı bir zemin hazırlayacaktır. Bölgenin kalkınması için yenilenebilir bir kaynak

olarak hizmet verecektir. Destinasyon oluřturmak; bazı çekim potansiyeli olan alanların turizm sektörü hizmetine sunulması olarak ifade edilebilir. Çekim merkezi oluřturmak; bölgenin turizm arz potansiyeline ait envanterinin çıkarılması, tanıtımı ve pazarlamasının bütünüdür (Öztař ve Karabulut, 2007).

1.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Geliřip deęiřen turizm ve rekreasyonel faaliyetler, aktivitenin gerçekteřtięi coęrafya ile doğrudan bir etkileřim içindedir. Bu nedenle doğal ve kültürel peyzaj deęerleri turizmin başlıca varlık nedeni olarak görülebilir. Doęanın turizm ve rekreasyonel kullanıma bu denli zemin olma ve kaynak oluřturmasına karřın tüm bu faaliyetlerin olumsuz yöndeki çıktılarına bakıldığında önemli tedbirler alma zorunluluęu dikkat çeker. Bu noktada turizmin kendisi deęil, gerçekteřme biçimi itibari ile ekonomik çıkarını, doğa koruma ilkesinde ön planda tutmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle bulunduęu coęrafya üzerinde kalıcı tahribata yol açabilecek olan faaliyetler ile ilgili bir takım düzenlemeler ihtiyaç ortaya konmalı ve yaptırımlarla uygulanmalıdır. Buna ek ve kurtarıcı bir önlem olarak da bölgenin sosyal, kültürel özellikleri mevcut peyzaj deęerleri doğru tespit edilmeli, bölgede yařayan halkın eęilimleri doğru saptanmalıdır. Bu nedenle, çalışmanın temel amacı; Burdur İli'nin turizm ve rekreasyonel kullanımda öne çıkan noktaları belirlemek ve sonra bölgede yařayan yerel halkın ve günübirlik kullanıcıların genel dinlenme-eęlence eęilimlerini tespit ederek yerel kullanıcı eęilimini ve kullanıcı profilini çıkarmaktır. Bununla birlikte yanıtlar ile anlam iliřkisi bulunan unsurları ortaya koymaktır. Bu ařamada alanların kullanım sıklıęı ve tercih edilme durumları saptanacaktır.

Temelde Burdur İli sınırlarından yer alan turizm ve rekreasyonel kullanım alanlarını kapsayan çalışmada yapılan anketlerden elde edilen yanıtlar ile ilin rekreasyonel amaçlı kullanım tarzı belirlenecektir. Burdur İli'ndeki turizm ve rekreasyon potansiyelinin varlıęını öngören çalışmada ortaya konan veriler ile bölgenin doğru ve etkin kaynak kullanımı desteklenirken bazı temel eksiklikleri de saptamayı amaçlamaktadır.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Sertkaya (2001), Bartın İli kapsamında yürüttüğü çalışmada Bartın İli kıyı bölgesinin doğal ve kültürel özelliklerini tespit etmiş, bu doğrultuda çalışma alanındaki turizm ve rekreasyon potansiyelini belirleyecek bir yöntem geliştirmiş ve çalışma alanına uygulamıştır. Çalışma sonucu olarak belirlenen potansiyel doğrultusunda bölge ve ülke turizmine katkıda bulunacak öneriler sunmuştur.

Ortaçeşme vd. (2002), “Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkı’nın Rekreasyonel Kullanım Değerinin Bireysel Seyahat Maliyeti Yöntemi ile Hesaplanması” çalışmasında; seyahat masrafları hesaplanırken göz önüne alınacak masraf türleri hakkında ayrıntılı araştırmaların yapılması gerekliliğini ortaya koymuşlardır.

Örücü (2002), “Eğirdir Yöresindeki Mevcut Peyzaj Değerlerinin Turizm Açısından İrdelenmesi” isimli çalışmasında, yörenin doğal ve kültürel peyzaj değerleri açısından mevcut turizm potansiyelinin belirlenmesini yerel halk ile yabancı turistlerin de rekreasyonel eğilim ve taleplerinin tespitini amaçlamıştır. Yerel halk ve bölgeye gelen turistlere uygulanan anketlerden alan kullanım özellikleri, ziyaretçilerin turizm alanlarına kullanım eğilimleri ölçülmüştür. Mevcut peyzaj değerleri, turizm potansiyeli oluşturmak için temel veri olarak kullanılmıştır. Çalışma sonucu olarak Eğirdir yöresine ait turizm ve rekreasyon potansiyeli harita üzerinde düşük, orta ve yüksek olmak üzere 3 farklı şekilde ifade edilmiştir. Bölgede turizm ve rekreasyonel faaliyetlerin gelişmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için öneriler sunulmuştur.

Özyavuz (2002), planlamada kaynakların envanter ve analizinin yapılmasında coğrafi bilgi sistemlerinden yararlanmıştır. CBS, alan analizleri ve planlama çalışmaları sırasında kullanılarak çalışmanın altlık olarak kullanılması yönünde de bir imkan sağlamaktadır Uzaktan algılama programlarının planlama aşamasında kullanımının sayısallaştırılarak yapıldığı çalışmada Coğrafi Bilgi Sistemlerinin (CBS) peyzaj mimarlığına katkısı aşamasında CBS ortamına

aktarılmış verilerin birbirleri ile ilişki kurarak yorumlanabileceğini ve bir alanı yorumlamada kullanılabilir sonuçlara varılabileceğini vurgulamaktadır.

Akten (2003), Isparta İli'nde bulunan bazı rekreasyon alanlarının mevcut potansiyelinin belirlenmesi konusunda yaptığı çalışmada, Isparta İli'ndeki rekreasyon alanlarından bazılarının potansiyelini ve kent içinde bulunan rekreasyon alanlarından yararlanacak olanların talep ve eğilimlerini ortaya koymuştur. Artan rekreasyonel talepler ve mevcut rekreasyon alanlarının kapasiteleri ölçüsünde ilin bu talep karşısındaki durumunu belirlemiştir.

Mansuroğlu (2006), "Turizm Gelişmelerine Yerel Halkın Yaklaşımlarının Belirlenmesi, Akseki/Antalya Örneği" çalışmasında turizm faaliyetlerinin henüz yoğunlaşmadığı Antalya'nın Akseki ilçesinde yerel halkın turizm gelişmeleri hakkındaki yaklaşımlarının belirlenmesini amaçlayarak, standartlaşmış formlar ile yerinde anket yöntemi kullanmış ve farklı sosyo-ekonomik yapıda olan kişilere anket uygulamıştır. Akseki'nin tarihi, kültürel, doğal özelliklerini ve alternatif turizm uygulaması için uygun potansiyele sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca bu özelliklerin Antalya'da turizmin çeşitlendirilmesine ve farklı mevsimlere yayılmasına hizmet edeceğini belirtmiştir.

Öztaş ve Karabulut (2007), Göller Yöresi'ni, turizm faaliyetleri için destinasyon oluşturma potansiyeli açısından ele almıştır. Turizm potansiyeli açısından benzersiz özelliklere sahip olan Göller Yöresi'nin turizm yönü ile arzına sahip ender yörelerimizden olduğunu savunmaktadır. Çalışmada bölgenin turizm piyasasından hak ettiği payı yeterince alamadığı vurgulanırken, yörenin turizm arzı doğrultusunda turizm destinasyonu oluşturma çabalarına katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Şimşek (2007), Tekirdağ merkez ilçe kıyı rekreasyon alanının mevcut potansiyeli ve kıyı rekreasyon alanı kullanıcılarının talep ve eğilimlerinin belirlenmesini amaçladığı çalışmada, artan rekreasyonel talepleri hizmet ve işlev açısından karşılanmadığını göstermiştir. Araştırma sonucunda alana ilişkin gereksinimler ortaya konmuş ve çözüm önerileri getirilmiştir.

Öter (2008), rekreasyonun gerçekleşebilmesi için doğal ve kültürel özelliklerin rekreasyonu destekleyen değerlere sahip olması gerektiğini ve bu kaynak değerlerin koruma kullanma dengesi içinde sürdürülebilir bir şekilde değerlendirildiği zaman insanların yaşamında etkili olabileceğini savunmaktadır. Bartın kent merkezinin ve yakın çevresinin rekreasyon alanlarının değerlendirilmesi hakkında yapılan bu çalışmada Bartın kent merkezi materyal olarak alınmıştır. Çalışma alanının doğal (topografik yapı, jeolojik yapı, hidrolojik yapı, iklim özellikleri, hidrojeolojik özellikleri, orman yapısı, toprak yapısı ve yaban hayatı) ve kültürel (geleneksel ve tarihi özellikleri, sosyal ve ekonomik yapısı, yerleşim ve nüfus bilgileri ve ulaşım) özellikleri tespit edildikten sonra mevcut ve olası rekreasyon alanları belirlenmiştir.

Cengiz (2009), kıyı alanlarında ekolojik planlama kapsamında yaptığı çalışmada alanın ekolojik özelliklerini CBS aracılığı ile tanımlayıp mevcut alan kullanımlarından kaynaklı ekolojik ve çevresel baskıları belirleyerek araştırma alanı olan Yalova İli'nin Armutlu ilçesine ait ekolojik zonları (koruma, etkileşim, kullanım) tespit etmiştir.

Gök (2011), Kozan İlçesi'nde bulunan Kozan Baraj Gölü çevresinin rekreasyonel alan kullanımı kararlarının belirlenmesini hedefleyerek yaptığı çalışmasını 3 aşamalı olarak yürütmüştür. Birinci aşamada doğal veriler ile alanın kültürel kullanım saha çalışmalarıyla yerinde gözlem ve envanter çalışmalarından faydalanılarak yapılmıştır. Ardından, gözlemler harita üzerinde 1 ha olarak bölünen karelere işlenmiştir. İkinci aşamada; çalışmanın ilk aşamasındaki yorumlar ve haritalanan faktörler su ve su kıyısı rekreasyona uygunluk yönü ile değerlendirilmiştir. Çalışmanın son aşamasında her bir kare için saptanan veriler doğrultusunda su ve su kıyısındaki uygun kullanım alanları grafik ile ifade edilmiştir.

Özhancı ve Yılmaz (2011), Erzurum kentinin ve yakın çevresinin rekreasyon alanlarını görsel peyzaj kalitesi açısından değerlendirmişlerdir. Tercihlerin belirlemesi için görsel kalite analiz çalışması yürütülmüştür. Görsel peyzaj

kalitesi ve doğallık, uyum, çeşitlilik, gizem, açıklık, güven, perspektif, düzen ile rekreasyonel değer parametreleri arasında ilişki olduğunu belirlemişlerdir. Peyzajın görsel kalitesi ve su oranı, su kaynağı tipi, doğallık derecesi gibi peyzaj unsurları arasında da ilişki olduğunu belirlemişlerdir.

Mansuroğlu ve Baytekin (2011), “Akseki (Antalya) İlçesi’nin Turizm ve Rekreasyon Potansiyelinin Peyzaj Planlama İlkeleri Doğrultusunda Belirlenmesi” isimli çalışmalarında, Akseki’de doğal ve kültürel özelliklerini hala kaybetmemiş, kıyı turizmini destekleyici veya alternatif olabilecek alanların varlığı ve bu alanların turizm, rekreasyon amaçlı kullanılabileceğini ortaya koymuşlardır. “Peyzaj Uygunluk Analizi” yöntemini kullanarak alanın sosyo-ekonomik yapısı, mevcut alan kullanımı ve doğal yapısına ilişkin verileri toplayarak çeşitli sonuçlar elde etmişlerdir. Elde edilen sonuçlarla, Antalya’daki turizm faaliyetlerinin çeşitliliğine katkı sağlamak ve Akseki’ye benzeyen özelliklere sahip ilçeler için de bir model oluşturması hedeflenmiştir.

Gökçer (2012), Bartın kenti ve Arıt Havzası’ndaki peyzaj yapısının değerlendirilmesinde peyzaj ölçümlerinin kullanımı üzerine yaptığı araştırmada, arazi örtüsü verileri üzerinden peyzaj ölçümleri kullanarak alanın peyzaj yapısını değerlendirmiştir.

Akyol vd. (2014), 3 aşamalı olarak yürüttükleri çalışmada; tarihi, kültürel, yöresel değerlere taşıyan ve tahrip edilmemiş doğal yapısı ile turizme açılabilmesini düşündükleri Artvin İli Arhavi İlçesi’ni ele almışlardır. Yörenin tüm bu değerlerini açığa çıkararak il ve ilçeye fayda sağlamayı amaçlamışlardır. Çalışmanın ilk bölümünde kırsal turizmin gelişmesinin nedenlerini ve bu turizm türünün kalkınma üzerindeki etkileri üzerinde durmuşlardır. İkinci bölümünde Arhavi’nin turizm yönü ile çekici noktaları ile Arhavi köylerinin değerlerine odaklanmışlardır. Son bölümde yerel halkın turizmden gelir sağlaması ve kırsal turizmin yapılabileceği yerlerin tespitinin yapılarak etkin ve dengeli kullanım için öneriler ortaya koymuşlardır.

Sağlık ve Kelkit (2014)'in yaptığı araştırmada, Çanakkale halkının rekreasyonel eğilim ve taleplerini belirlemek amacı ile kent merkezinde seçtikleri 5 alanda anket çalışması yapmış, farklı rekreasyonel faaliyetler ile kullanım tipi arasındaki ilişkilerin çevre üzerindeki baskısını tespit etmişlerdir. Araştırmalarında kullanıcı-kaynak ilişkisi, kentsel rekreasyonel alanlardaki memnuniyet durumu, farklı rekreasyonel faaliyetler arasındaki ilişki belirlenmiştir.

Solmaz (2014), Burdur'da yerel halkın bölge turizmine bakış açısını belirlemek üzere yaptığı çalışmada, yerel halkın turizm potansiyeli hakkında bilgi düzeyini tespit etmeyi amaçlamıştır. Bununla birlikte Burdur'da turizm kavramının yerel halk tarafından nasıl algılandığının ve bölgede ne tür turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilebileceğinin tespiti amaçlanmıştır. Çalışmada, yerel halkın gözünden turizm potansiyeli algısı ortaya konmuştur.

Can (2015); boş zaman, rekreasyon ve etkinlik turizmi ilişkisini incelediği çalışmada bireylerin artan dinlenme ihtiyaçlarının üzerinde durmuştur. Gelişen ulaşım ve iletişim teknolojilerini de dikkate alarak destinasyonlar arası rekabetin yoğunluğunun gün geçtikçe arttığına da dikkat çekmiştir. Destinasyonlar; turizm taleplerini kendilerine çevirmek ve yeni talepler oluşturabilmek için doğal, kültürel ve tarihi çekici unsurlar ile düzenlenen ve ev sahipliği yapılan etkinlikler ile de bu rekabetin artırılması ihtiyacındadırlar. Çalışma, bu ihtiyaç doğrultusunda başarılı ve etkin faaliyetlerin planlanması için çeşitli destinasyon yönetim biçimlerine öneriler ortaya koymuştur.

Ceylan ve Gök (2015), Ağlasun ve çevresinin alternatif turizm olanaklarını belirlemek amacı ile bir alan çalışması yürütmüşleridir. Turizm faaliyetlerinin son dönemlerde gelişmeye başladığı bu bölge, Sagalassos merkezli bir kültürel turizm merkezi olarak dikkat çekmektedir. Ağlasun çevresinde turizmi çeşitlendirmek ve turizm faaliyetlerine konu olabilecek çekim noktalarını tespit ederek bölgenin ön plana çıkması için ne tür bir yol izlenmesi gerektiği hakkında görüşlerini ortaya koymuşlardır.

Gül vd. (2015), “Burdur Gölü Çevresinde Ekosistem Üzerindeki Çevresel Etkiler ve Stratejik Mekansal Çözümler” isimli çalışmalarında, alandaki önemli sorunları tespit etmişlerdir. Burdur Gölü ve çevresinde bu durumların sebep olduğu sahip olduğu sorunlar ve ekosistem yapısı hakkında tespitler ortaya koymuşlar ve mekansal stratejik çözüm önerileri getirmişlerdir.

Ansaribahrbeig (2016), Çukurova İlçesi imar planını stratejik çevresel değerlendirme kapsamında incelmış ve mevcut alan kullanımını CBS teknikleri kullanarak hazırladığı haritalarda dört temel kullanım tipi (tarım, yerleşim, sanayi, orman ve makilik) tespit etmiştir. Bu dört alan kullanımı için çok ölçütlü analiz yöntemlerinden, doğrusal kombinasyon tekniği kullanarak potansiyel uygunluk haritaları oluşturmuştur. Elde edilen sonuçları, Çukurova İlçesi’nin mevcut imar planı ile birlikte yorumlamıştır.

Mansuroğlu ve Dağ (2016), “Bingöl İlinin Peyzaj Potansiyelinin Kırsal Turizm Olanakları (SWOT Analizi Yöntemi Kullanılarak) Açısından Değerlendirilmesi” çalışmalarında, kırsal alanların kültürel ve doğal peyzaj elemanlarının çeşitliliği ve sayısı nedeniyle güçlü bir rekreasyonel potansiyel değerine sahip olduğunu belirtmişlerdir. SWOT analizi yöntemi ile değerlendirilen alanların sürdürülebilir kullanımı hakkında öneriler getirilmiştir.

Ongun vd. (2016), Burdur İli’nin ilçelerinden olan Yeşilova İlçesi’ni kırsal turizm potansiyeli yönü ile değerlendirdiği çalışmasında bölgeye ait güçlü, zayıf yönleri ve gelişimi sırasında dikkate alınması gereken fırsat ve tehditleri SWOT analizi yöntemi ile incelemiştir. Saha çalışmaları ve literatür araştırmaları doğrultusunda SWOT analizi oluşturulmuştur. Çalışma sonucu olarak; yılın tamamında turizm faaliyetlerinden yararlanabilecek alanların olması en güçlü yön olarak ortaya çıkarken; kırsal turizmin gelişmesi için bir girişim bilinci ve kültürünün olmayışı en zayıf yön olmuştur. Bölgenin Antalya Havaalanı ve Isparta Süleyman Demirel Havaalanı’na olan yakınlığı en büyük fırsat iken, ilçede bulunan Salda Gölü’nün sularının çekilmesi ve kirlenmesi tehdit niteliğindedir.

Arslan Muhacir ve Özdemir (2017), doğal ve kültürel kaynak değerleri açısından zengin olan Artvin kentinin kırsal turizm potansiyelini değerlendirmişlerdir. Kırsal turizm potansiyeli yüksek olan Artvin kent merkezinde yaşayan kent halkının kırsal turizmi nasıl algıladıklarını ve yaklaşımlarını belirlemeyi amaçlamışlardır. Kırsal turizmin kırsal kalkınma açısından önemi vurgulamışlar ve kırsal turizm faaliyetlerinin sürdürülebilirliği için öneriler getirmişlerdir.

Benliay (2017), Burdur Gölü Havzası'ndaki peyzaj değişimini uzaktan algılama kullanarak incelediği çalışmasında arazinin kullanım biçiminin 2 Ağustos 1987 ile 11 Ağustos 2011 yılları arasındaki zamansal değişimini incelemiştir. Burdur Gölü Havzası'nın sınır olarak kabul edildiği çalışmada araziye ait topografya bilgisi, GlobalDEM verileri kullanılarak elde edilmiştir. Arazideki değişimler karşılaştırılmış ve peyzaj değerleri açısından değerlendirilmiştir. Benliay; nüfus artışı ve tarımsal sulama amaçlı suyun kullanımındaki artışın 208,71 km² olan su yüzey alanının 155,42 km²' ye kadar düştüğünü tespit etmiş, bu kullanımların göl ve barajlardaki su seviyesinin azalmasında önemli bir neden olduğunu vurgulamıştır.

Karaşah (2017), açık yeşil alanların insanların refahlarına ve yaşamlarının kalitesine katkısının yanında günlük yaşantı içinde dinlenme imkanı veren rekreasyon alanları da olma özelliğine vurgu yapmaktadır. Artvin kentinde bulunan 28 adet rekreasyon alanında, bu alana yönelik kullanıcıların tercihlerinin belirlenmesini amaçlamış ve bir anket çalışması yürütmüştür. Yürüyüş etkinliğinin rekreasyonel aktiviteler içinde en çok tercih edildiğini, diğer rekreasyonel faaliyetlere katılımdaki başlıca sorunun zamanın kısıtlı olmasından kaynaklı olduğunu tespit etmiştir. Elde edilen veriler ile rekreasyon alanları tasarımı ve planlamasına yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Zeğerek ve Ortaçeşme (2017), "Yeşil Alanların Kent Turizmine Katkısının Antalya Örneğinde İncelenmesi isimli çalışmalarında, Türkiye'de turizmin başkenti olan Antalya'da yerli ve yabancı turistlerin kentin yeşil alanları hakkında sahip oldukları bilgiler ve kentin yeşil alana sahip olma durumunun destinasyon tercihlerini nasıl etkilediği üzerine bir araştırma yapmışlardır.

Araştırma sonucunda yeşil alanların kent tanıtımında ve markalaşma sürecinde yeterli ve etkin kullanılmadığı sonucuna varmışlardır.

Çelik (2018), Seyhan Gölü ve çevresini rekreasyonel kullanım açısından incelediği çalışmasında bir anket çalışması yürütmüş, bölgenin kullanım olanakları ile ilgili elde ettiği bu verileri bölgeyi iyileştirme, yenileme ve geliştirme amaçlı kullanım için öneriler geliştirmiştir. Bununla birlikte kullanıcı talepleri ve ihtiyaçları doğrultusunda çeşitli tasarım ve planlama önerilerinde bulunmuştur.

Dağ ve Mansuroğlu (2018), yılda yaklaşık 2 milyon kişinin ziyaret ettiği Pamukkale/Hierapolis Dünya Miras Alanı traverten bölgesinde ziyaretçilere yapılan anket çalışması aracılığı ile bölgenin fiziksel ve sosyal taşıma kapasitelerini hesaplamışlardır. Alanda fiziksel taşıma kapasitesi aşımı hipotezi kısmen doğrulanmış, sosyal taşıma kapasitesi (2 kat) ve fiziksel taşıma kapasitesi (% 10) değerlerine göre mevcut ziyaretçi sayısının fazla olduğu ve alanda yaşanan sorunların aşırı ziyaretçi sayısı ile ilişkili olduğu sonucuna varmışlardır. Sonuçta alandaki kültürel ve doğal tahribatın en aza indirgenmesine, koruma kullanma dengesinin kurulmasına, sürdürülebilirliğin ve ziyaretçi memnuniyetinin sağlanmasına yönelik öneriler ve alınacak tedbirleri ortaya koymuşlardır.

Erduran Nemutlu (2018), Çanakkale'nin İstanbul ve Bursa girişi yönünde bulunan ve kent merkezine yakın kırsal bölgesini çalışma alanı olarak seçtiği çalışmasında, bölgenin kültürel peyzaj değerlerini inceleyerek turizm ve rekreasyon faaliyetleri açısından nitelikli bir rota oluşturmuştur. Yerel halk ile yerinde yapılan sözlü görüşme yöntemi kullanılarak elde edilen veriler ile kültürel değerler belirlenmiştir. Veriler ışığında elde oluşturulan bu rota, hem yerel kullanıcı hem de turizm amaçlı bölgeye gelen ziyaretçiler için zevkli bir içerik sunmaktadır. Çalışma; bölgedeki diğer kırsal alanlara da uygulanarak bölgesel planlama aşamasında kullanılması hedeflenmektedir.

Gültekin vd. (2018), rekreasyonel aktivitelere katılımın akıl sağlığına etkileri üzerinde yaptıkları çalışmada; rekreasyon faaliyetlerine katılımın kişilere kazandırdığı sosyal, psikolojik, fiziksel ve duygusal katkıları belirlemeyi hedeflemişlerdir. Açık ve yeşil alanlarda rekreasyonel aktivitelere katılımın yalnız fiziksel sağlık üzerinde değil, aynı zamanda zihinsel sağlık üzerinde de olumlu etkileri bulunduğunu ortaya koymuşlardır.

Kaya (2018), Kayseri'nin sahip olduğu kültürel ve tarihi değerleri kaynak taramaları sonucunda elde ettiği bilgiler doğrultusunda kış turizmi ile ilişkilendirmiştir. Bu hipotez ile Kayseri'nin kış turizmi amacı ile tercih edilmesinin sebepleri Erciyes Kayak Merkezi çerçevesinde çözümlemeye çalışmıştır. Çalışmada anket yöntemi kullanılmış ve bölgeye kış turizmi amaçlı gelen turistlere uygulanarak veriler elde edilmiştir. Çalışmanın sonucu olarak reklam ve tanıtım yetersizliği öne çıkmıştır. Ayrıca düzenlenen kış spor faaliyetlerinin bölgedeki turist sayısı üzerinde doğrudan etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Kurdoğlu ve Kurt Konakoğlu (2018), Amasya kentindeki rekreasyon alanlarının bilgi sistemi oluşturulmasına yönelik yaptıkları çalışmalarında, kent içindeki ve yakın çevresindeki rekreasyon alanlarını ve bu alanlarda gerçekleştirilen faaliyetleri belirlemişlerdir. Alana ait veriler CBS ortamında Arcview 10.1 programı ile sayısallaştırılmış ve uydu görüntüsüne aktararak rekreasyon bilgi sistemi oluşturarak bir veri tabanı elde etmişlerdir. Bununla birlikte kent halkı ile gerçekleştirdikleri görüşmelerden elde ettikleri bilgileri de değerlendirerek Amasya kenti sınırlarında 10 adet, kentin çevresinde 7 adet rekreasyonel kullanım alanı tespit etmişlerdir.

Özsezgin (2018), destinasyon imajının markalaşmaya etkisinin Bodrum örneğinde incelendiği çalışmada, destinasyon marka imajı yeterlilik unsurlarının, destinasyon marka değeri algısına etkisini incelemek için korelasyon analizi yapmıştır. Destinasyon marka imajı yeterlilik unsurları ile destinasyon marka değeri algısı boyutları arasında orta düzey pozitif yönlü ilişkiler tespit edilmiştir.

3. TEMEL KAVRAMLAR

3.1. İş, Boş Zaman ve Serbest Zaman Kavramı

İş, belirli bir amacı olan bir takım eylemleri ve bu amaç için geçen sürenin tamamını kapsar. Bu eylemde olma hali çoğu zaman bağlayıcılık, zorunluluk, disiplinde olma, örgütsel kalıplara dayanma şeklinde kurallı bir yapı içindedir. Bireyin isteğine hükmetmek iş kavramının doğasında vardır. Bu bir zorunluluk ve bağlayıcılık olarak kendini gösterir. Bu durumda kişinin serbestliği ve özgürlüğü devre dışı kalır. Bir kişi ya da kurum için zorunlu olarak faaliyette bulunmak; bağımsız hareket etmeyi ve bireysel tasarrufta bulunmak imkânını ortadan kaldırır (Aytaç, 2002).

Gülbahçe (1996)'ya göre işin birçok tanım yapılmakla birlikte, farklı meslek disiplinlerinin farklı tanımlar yaptığı görülmektedir. Örneğin, aynı kavramla ilgili bir ekonomist ile fizikçinin yapmış olduğu tanımlar farklılık göstermektedir. Örneğin ekonomistler işi, insanla gereksinimlerini karşılamak ve gelir elde etmek için yaptıkları bedensel ve zihinsel faaliyetler olarak tanımlarken fizikçiler için bambaşka bir tanıma sahiptir.

Hazar (1999), zamanı kullanım amacına göre; zorunlu davranışlar için gereken zaman ve boş zaman olmak üzere şu şekilde incelemiştir:

- 1.Zorunlu davranışlar için gereken zaman
 - a.Çalışma (iş) zamanı
 - b.Çalışma ile ilgili etkinlikler için ayrılan zaman
 - c.Yaşamı sürdürmek için yapılan etkinliklere ayrılan zaman
- 2.Boş Zaman

Boş zaman genellikle çalışma ile ilişkili görülmüştür. İşten arta kalan zaman zorunlu olarak yapılacak faaliyetlerden dolayısı ile bağlayıcılıktan uzak bir zaman dilimidir. Bu zaman dilimi, kişinin hür iradesi ve kendi isteği ile zamanı hakkında tasarrufta bulunacağı bir zamandır (Aytaç, 2002).

Boş zaman, serbest olmayı gerektiren ve doğallık içeren bir zaman ve yaşam alanıdır. Boş zaman kavramına yüklenen anlam, deneyimlenen durumlarla doğru orantılıdır. Boş zaman büyük oranda günlük yaşamın baskısından sıyrılma ve özgürleşmeyi içerir. Bu bağlamda boş zaman; dışarıdan gelen zorlayıcı faktörlerden kurtulma ve kaçma anlamı taşır. Bizler, hayatı zorunluluklar ve iradi yönelimler arasındaki ayırıcı sınırı dikkate almadan bir bütün olarak yaşarız. Boş zaman, kişinin yaşam kalitesini artırırken, zorlayıcı etkenlerin maruz bıraktığı psikolojiden de kaçmayı sağlar (Aytaç, 2004).

Çalışma bir amaca yönelik araç olarak görülürken, rekreasyon kendi içinde bir amaç olarak kabul edilir. Çalışma diğerleri için harcanmış zamanken, serbest zaman insanın kendi zamanıdır. Çalışma ödüllendirilir, fakat rekreasyonun kendisi bir ödüldür. Çalışma rutin iken, rekreasyon çeşitli ve dinamiktir (Türkmen vd.,2013).

Boş zaman çoğunlukla serbest zaman kavramı ile birbirine karıştırılır. İş saatleri dışında kalan zaman dilimi boş zaman olarak ifade edilir. Serbest zaman ise kişinin hür biçimde geçirdiği çalışma dışındaki zamandır. Boş zaman, serbest zaman içinde bir parçadır. Boş zaman aktivitesinin tam anlamı ile gerçekleştirilebilmesi için kişi çalışma kaygısı taşımadan istediği şekilde hareket edebiliyor olması ve bu zamanlardaki faaliyetlerinden bir tatmin duygusu taşıyor olması gerekmektedir (Demir ve Demir, 2006).

Turgut (2012), serbest zamanı bireyin temel ihtiyaçları ve bunları gidermek için harcadığı zamanın, çalışma ve çalışmanın gereklilikleri için harcanan (ulaşım, yemek vb.) zamanın dışında kalan, kişinin hür iradesiyle kendisi için harcayacağı zaman bölümü olarak tanımlar.

3.2. Turizm Kavramı

Turizm faaliyetleri öncelikle sanayi devrimi sonrası, çalışanların iş yerlerinde daha da verimli olmalarını sağlamak için yılın bazı dönemlerinde ücretli izinli

sayılmaları sonucu dinlenmek amacı ile yaptıkları seyahatlerle başlamıştır (Özcan, 2005).

Turizmin birçok tanımı yapılmıştır. Bununla birlikte, konuya ilişkin kişilerin ve araştırmacıların benimsediği ortak bir tanım yoktur. İlk tanımlar turizmin mekansal boyutun ön plana çıkarmış, ikamet yerinden belli uzaklıktaki yerlere giden kişileri turist olarak isimlendirmiştir. Ardından turizmin sadece talep yönü ile değil aynı zamanda arz yönü ile de ele alınan; bir olgu olarak öne çıkmıştır. Bir başka ifade ile turistlere hizmet veren firmaları, hükümetlerin turizm politikalarını ve ziyaret edilen yerlerdeki yerel halkı da göz önüne alan daha geniş kapsamlı tanımlar yapılmıştır (Gartner, 1996).

Turizm çok sayıda araştırmacıya göre 19. yüzyıldan sonra gelişen bir kavram olsa da gerçekte yer değiştirme işlevi insanlık tarihi kadar eskidir. Turizmin tanımı ilk kez, 1905 yılında Guyer Fuller tarafından ortaya atılmıştır. Tanıma göre turizm; giderek artan dinlenme ve hava değişimi gereksinimleri, doğa ve sanatla beslenen göz alıcı güzellikleri tanıma isteğine; doğanın mutluluk verici olduğu inancına dayanan ve özellikle de sanayi ve ticaretin gelişmesi, ulaşım araçlarının iyileşmesinin bir sonucu olarak toplumların ve toplulukların birbirlerine daha çok yakınlaşmasına imkân tanıyan modern çağa ait bir durumdur (Çoruh 1979).

Kozak vd. (1997)' ne göre turizm; devamlı yaşanan mekan dışında tüketici olarak dinlenme, tatil, eğlenme gibi ihtiyaçların giderilmesi amacı ile yapılan seyahat ve geçici konaklama hareketleridir.

Turizm insana özgü sosyal bir aktivite olup dünyadaki en büyük kitle hareketi denebilir. Bir yerin doğal ve tarihi güzelliklerini görmek, eğlenmek, tanımak, dinlenmek için yapılan gezilerdir. İnsanlar, birikimlerini hiçbir bir kazanç gözetmeksizin turizm amaçlı harcadıklarından aynı zamanda ciddi bir tüketimdir. İnsanların farklı kültürleri tanımak, eğlenmek, tarihi eserleri, doğal güzellikleri görmek, dinlenmek gibi nedenlerle, devamlı ikamet ettikleri yerlerin dışına düzenledikleri gezilerdir (Seyidoğlu, 1992).

Çubuk (1981)'e göre turizm, geçmişteki anlamına göre farklı bir anlam kazanmıştır. Turizm bir hareket ve yer değiştirme olaydır. Uzun süre yalnızca tatil, deniz, güneş anlamına gelen turizm kavramına karşı bugün artık davranış değişiklikleri meydana gelmiştir. Dolayısıyla turizm yeni kavramsal yapısı içerisinde yalnızca deniz, güneş ve tatil tanımından çıkmış, dinlenme-eğlence ve boş zamanları değerlendirme ile bütünleşen bir olgu olarak görülmeye başlamıştır.

Turizm konusundaki çalışmalarda ve gerçekleştirilen planlamalarda genel olarak katılımcı amaçları dikkate alınır (Gıran Taşcıoğlu, 2016). Türkiye'de kıyı turizmi etkinlikleri ile başlayan turizm faaliyetleri zaman içinde değişip gelişerek çeşitlenmiştir. Özellikle son yıllarda turizm politikalarını, Avrupa Birliği ve Dünya Turizm Örgütü'nün öngörülleri şekillendirmektedir. Sürdürülebilir turizm ve kalkınma ilkeleri doğrultusunda alternatif turizm politikaları geliştirilerek kırsal turizm, yayla turizmi, ekoturizm, köy turizmi, kuş gözlemciliği gibi turizm faaliyetleri öne çıkarılmaktadır (Zeğerek, 2016).

Doğru ve etkin bir turizm gelişim programı hazırlayabilmek ve ön plana çıkarabilmek için turizmi doğru tanımlamak ve doğru sınıflandırmak gerekir. Katılımcıların zamanlarına, sosyo-ekonomik durumlarına, sayısına, yaşına, geldiği yere, turizm faaliyetlerine katılım süresine, mevsime, konaklama biçimine, yerleşmelere ve katılımcıların amaçlarına göre sınıflandırılması Çizelge 3.1'de gösterilmiştir. Çalışmanın kapsamı doğrultusunda sadece katılımcıların amacına göre turizm çeşitlerinin içerikleri anlatılmıştır.

Çizelge 3.1. Turizmin sınıflandırılması (Gıran Taşcıoğlu, 2016)

Katılımcıların Zamanına Göre	Konaklama Turizmi Geçit Turizmi Hafta Sonu Turizmi
Katılımcıların Sosyo-Ekonomik Durumuna Göre	Sosyal Turizm Lüks Turizm Geleneksel Turizm
Katılımcıların Sayısına Göre	Bireysel Turizm Grup Turizmi Kitle Turizmi
Katılımcıların Yaşına Göre	Gençlik Turizmi Orta Yaş Turizmi Üçüncü Yaş Turizmi
Katılımcıların Geldiği Yere Göre	Dış Turizm İç Turizm
Katılımların Süresine Göre	Kısa Süreli turizm Uzun Süreli Turizm
Temel Turizm Yaklaşımına Göre	Sürdürülebilir Turizm Alternatif Turizm Soft Turizm
Mevsime Göre	Yaz Turizmi Kış Turizmi Yarı Mevsim Turizmi
Yerleşmelere Göre	Kentsel Turizm Kırsal Turizm
Katılımcıların Konakladığı Yere Göre	Akraba Yanı İkinci Konut Kamping Para Otelcilik (Otel, Tatil köyü...)
Katılımcıların Amacına Göre	Agro Turizm Akarsu-Rafting Turizmi Av Turizmi Botanik Turizmi Deniz Turizmi (Kıyı Turizmi, Yat Tur.) Golf Turizmi İnanç Turizmi Kış Turizmi Kongre Turizmi Kültür Turizmi Mağara Turizmi Kuş Gözlemciliği (Ornitoturizm) Sağlık ve Termal Turizm Yayla Turizmi

3.2.1. Kltr turizmi

Kltr turizmi; bireylerin kltrel ihtiyalarının karřılanması amacıyla devamlı yařadıkları yerden seyahat ederek yeni bilgi ve deneyimler elde ederek bu kltrel ihtiyalarının giderilmesi olarak ifade edilebileceėi gibi, bir kltre ait rnlerin deėerlendirilerek kullanılması řeklinde de tanımlanabilir (Richards 1996). Mehrhoff (1991) kltr turizmini; geniř bir anlam btn iinde deėerlendirmiř ve ziyaretilerin gittikleri yerdeki tarihi, kltrel ve ulusa ait kıymetler btnn deneyimlemesi, ėrenmesi ve olarak tanılamıřtır. Bu, blgedeki kltrel deėerleri ve mirası, sanat eserlerini etnik, kltrel etkinliklerini bir rn olarak ziyaretilerin kullanımına bir hizmet olarak sunmak anlamı tařımaktır.

3.2.2. Kuř gzlemciliėi

Kuř gzlemciliėi (ornitoloji), kuřları kendi dnyasında tanımayı saėlayan, doėa kltrnn tanıtılmasına ynelik etkinlikler ieren bir ekoturizm faaliyetidir. Aynı zamanda hobi yn olan ve zel ilgi turizmi olarak isimlendirilen nemli bir aık alan rekreasyonu faaliyetidir. Turizm literatrnde kuř gzlemciliėi motivasyonu ile yapılan seyahatlerin bazı kaynaklarda ornitoturizm bazı kaynaklarda ise aviturizm řeklinde isimlendirildiėine rastlanmaktadır. Bu etkinliklere katılan bireyler ise aviturist olarak isimlendirilir (Sop, 2015).

Kuřların dnyasından doėayı tanımaya imkn veren ve bir gzlem sporu olan kuř gzlemciliėi, bir blgede barındırdıėı kuř poplasyonu ile ilgi ve dikkat eken bir turizm pazarı da oluřturmaktadır (Sop, 2015).

3.2.3. Maėara turizmi

Dnyadaki lkelerle Trkiye karřılařtırıldıėında lkemiz bir maėara cenneti olarak nitelendirilebilir. lkemizde 40.000 zerinde maėaranın bulunduėu tahmin edilmektedir. nceleri daha ok sportif ve bilimsel amalı ziyaret edilen

mağaralar bir takım düzenlemeler ile turizm faaliyetlerinin hizmetine açılmıştır (Arpacı vd., 2012).

Türkiye’de 33 adet mağara turizm faaliyetlerine açılmıştır. Bu mağaraların dışında sadece rehber eşliğinde ve uygun koruyucu ekipmanlar ile ziyaret edilebilecek olanlar da bulunmaktadır. Bunlar daha çok özel ilgi gruplarının ziyaret etmeyi tercih ettiği mağaralardır. Bir mağaranın turizm faaliyeti amacı ile kullanılabilmesi için bazı özellikleri taşıması gerekmektedir. Bu temel özellikler şunlardır:

- Mağara içinde korunması gereken bir canlı veya şekil olmamalıdır.
- Can güvenliğini tehlikeye sokacak riskler bulundurmamalıdır.
- Kullanım kaynaklı bölgesel ve yerel kirliliğe yol açmamalıdır.
- İlgi çekecek ilginç mağara içi şekil ve yapılar barındırmalıdır.
- Mağaranın fiziki yapısı içinde gezinti yapmaya elverişli olmalıdır.
- Ana yol ve yerleşim merkezlerine yakın olmalıdır.
- Mağaranın yakın çevresinde destek ünite kurulumuna izin verecek ve çevre düzenlemesinin yapılabileceği ölçüde yeterli ve uygun arazi bulunmalıdır (Arpacı vd., 2012).

3.2.4. Göl turizmi

İnsanların turizm etkinliklerinde su kaynaklarına yönelimi sadece denizle sınırlı kalmamış, göllere de bir yönelim olmuştur. Tıpkı denizler gibi amatör balıkçılık, yüzme, su kayağı, kano, yelken açma gibi suya dayalı rekreasyonel faaliyetlere imkan tanır. Üstelik göller denizlere nazaran daha sakin ve sessiz bir faaliyet ortamı sunar (Soykan, 2000).

Peyzajda suyun temelde durgun sular ve hareketli sular olmak üzere iki kullanım şekli vardır. Durgun sular; göl, gölet, baraj, kıyı bantları, havuz gibi durgun yüzey olarak, serinletme ve yansıtma amacı ile kullanılır. Bu kullanım çeşidinde suyun aktif kullanımından çok manzara, seyir amaçlı ve mekâna güzellik katma değeri ön plana çıkmaktadır. Hareketli sular; kaskatlı havuzlar,

akarsular, şelaleler, kaynaklardır. Suyun hareketi ile dikkat çekiciliği artmaktadır. Bununla birlikte suyun sesi rahatlatıcı bir etki de sağlamaktadır (Önen, 2007).

3.2.5. Kış turizmi

Kış turizmi, turizmi on iki ay boyunca gerçekleştirebilmek için bireylerin tatil algılarının değişmesi sonucunda, alternatif turizm politikaları arasında değerlendirmeye alınan ve hızla gelişen bir turizm çeşididir. Tatil anlayışının değişmesine karşın, deniz, kum, güneş içerikli ve özellikle yaz mevsimlerinde tatillerin tercih edilmesi nedeniyle ve kış aylarında turizme katkı sağlayarak yıl boyunca turizmden bir destek elde edilmesinden dolayı alternatif turizm olarak isimlendirilmektedir (Özbay, 2018).

Kültür turizminin sosyal ve kültürel yapı üzerindeki etkilerinin incelenmesine rağmen kültür turizmine ait olumlu ve olumsuz tarafları incelenirse dahi, bu türden bir turizmin yerel kültür değerlerine katkısını saptamak güçtür. Kültür turizminin iyi bir planlama ve bu planın yürütülmesine ihtiyacı vardır. Bu esnada geniş grupların bir arada hareketine ihtiyaç duyulur. Turizminden gelir elde eden grupların başta olmak üzere, tüm grupların ortak hareketi oldukça kıymetlidir. Turistlerin yöredeki ihtiyaçlarını tespit etmek ve bu doğrultuda gelişim planları sunmak bölgeye ve yaşanabilecek olumsuz koşullara öz hazırlık sağlayacaktır (Öztürk ve Yazıcıoğlu, 2002).

3.2.6. Doğa yürüyüşleri (trekking) ve bisiklet

Günümüzde, trekking bir doğa sporu ya da hobi amaçlı bir aktivite olarak anlam kazanmıştır. Dağcılık faaliyetlerinin bir alt branşı olarak bilinse bile başlı başına farklı bir faaliyet türüdür. Trekking gününbirlik bir aktivite olabileceği gibi, bir aya kadar uzanan, çok daha uzun bir süreyi kapsayan bir zaman diliminde de gerçekleşebilir. Doğayla bütünleşmek, değişen doğal bitki örtüsünü gözlemlemek, fiziksel kondisyonlarını ve yeteneklerini bazı farklı zamanlarda

ölçmek, kamp kurmak gibi amaçlarla bu etkinlik gerçekleştirilebilir (Demirtaş, 2011).

Eko turizm anlayışının gelişmesi ile buna paralel olarak ülkemizde de bisiklet turlarında ciddi artışlar olmuştur. Özellikle son yıllarda, doğal güzelliklere sahip kırsal alanlarda bu faaliyet düzenlenmektedir. Performans artırmakla beraber doğayı keşfetmenin verdiği haz ile bütünleşir.

3.2.7. Yayla turizmi

Yayla; akarsularla derin bir biçimde yarılmış, parçalanmış, üzerinde düzlüklerin belirgin olarak bulunduğu, deniz yüzeyinden yüksek yeryüzü parçasıdır. Aynı zamanda dağlık, yüksek bölgelerde, kışın hayat şartları güç olduğu için boş bırakılan, yazın havası iyi ve serin olan, hayvan otlatma veya dinlenme yeri olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2019a).

Alternatif turizm içinde, ekoturizm son yıllarda oldukça öne çıkmıştır. Ekoturizm faaliyetleri içinde en çok talep göreni ise yayla turizmidir. Türkiye’de gündeme sıkça gelen turizm biçimi olduğu söylenebilir. Yayla turizmi, bireylerin tatillerini bol oksijen, temiz hava ve kaynak suyu içeren ortamlarda geçirerek gerçekleştirdikleri turizm faaliyetidir (Tekin, 2016).

Ülkemizde yayla turizminin gelişimine destek olmak yerine diğer turizm faaliyetlerini destekleyici bir unsur olarak değerlendirilmesi ve turizm merkezlerinde geçirilen zamanın uzatılması hedefi ile Yayla Turizmi Gelişme/Eylem Bölgelerinin belirlendiği planlama stratejisi Kültür ve Turizm Bakanlığı’nca benimsenmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından belirlenen bu hedefler şu şekildedir:

- Doğal peyzaj değerleri potansiyelinin yüksek olmalıdır.
- Sivil bir mimari karaktere sahip olmalıdır.
- Yerel halkın sosyal yapısının turizm kavramına yakın olmalıdır.
- Faaliyetlerin ekonomik olarak sürdürülebilir olmalıdır.

- Yakın çevredeki diğer turizm faaliyetleri ile uyumlu ve entegre olmalıdır.
- Kırsal kesimde yaşayan insanların turizm gelirinde pay sahibi olmalıdır.
- Yayla turizminin sürdürülebilirliği için ürün çeşitliliği artırılmalıdır.
- Hedef turist profili belirlenmiş olmalıdır (Şerefoğlu, 2009).

Yaylalar, doğru planlama ve sürdürülebilir bir bakış açısı ile değerlendirildiğinde yöre ekonomisine katkıda bulunacağı gibi bulunduğu bölge ekonomisine de etkin katkıda bulunabilir.

3.2.8. Ekoturizm

2002 yılında Kanada'nın Quebec kentinde, 133 ülkeden gelen 1.100 delegenin katılımıyla yapılan Dünya Ekoturizm Zirvesi'nde katılımcı tüm ülkelerin bir ortak tanım benimsemişlerdir. Buna göre ekoturizm; yeryüzünün doğal kaynaklarının sürdürülebilirliğini güvence altına alan, bunun yanı sıra yerel halkların ekonomik kalkınmasına destek olurken, sosyal ve kültürel bütünlüklerini koruyup gözetilen bir yaklaşım ya da tavidir. Tüm bu kavramları benimseyen ülkeler aynı zamanda bir takım prensip ve uygulama yöntemlerini de benimsemeleri gerekmektedir. Bunlar en temel haliyle;

- Ekoturizm politikaları geliştirmek ve planlama yapmak,
- Ekoturizm için kurallar geliştirmek,
- Ekoturizm alanında ürün geliştirmek, pazarlama ve tanıtım yapmak,
- Ekoturizmin maddi ve manevi getirisini, götürüsünü izleyip saptamaktır (Anonim, 2019a).

Doğal ve kültürel mirasın korunmasında etkin ve aktif rol üstlenirken faaliyetlerin gerçekleştiği bölgeleri turistlere doğru tanıtmak sorumluluğunu taşır. Bölgedeki halkın refah seviyesini yükseltirken bozulduğu takdirde kazanımı mümkün olmayan kaynak kayıplarını en aza indirger. Turizm yönetim ile ilgili konuyla yerel halk etkin rol almaktadır. Dolayısı ile sadece turistler değil, yerel halk da sürdürülebilir turizm konusunda bilinçlenecektir. Ekonomik açıdan ekoturizm iş imkânlarını yöre halkı ile ilgili kurum ve kuruluşlara

arasında dengeli bir biçimde yayarak eşitlikçi bir ortam oluşturur. Tüm bu özellikleri ile alışlagelmiş turizm kavramının olumsuz etkilerini en aza indirger (Turoğlu ve Özdemir, 2005).

3.3. Rekreasyon Kavramı

20. yüzyılın ortalarından bugüne kadar dünya üzerinde kültürel, sosyal, ekonomik ve teknolojik alanda yaşanan birçok değişim insanlar üzerinde olumlu ve olumsuz etkilerde bulunmuştur. Özellikle teknolojik gelişmeler sayesinde insanların iş yerinde çalışma sürelerinin kısalması, kişi başına düşen gelirin artması, haberleşme ve ulaşım sistemlerinin gelişmesi gibi etmenler, boş zamanların değerlendirilmesinde insanları farklı arayışlara yönlendirmiştir (Türkmen vd., 2013). Bu arayış içinde rekreasyon; insanlara boş zamanları içinde bozulan fonksiyonlarını telafi etme ve yeniden form kazanma imkanı veren aktiviteler olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak artan rekreasyonel talebi sadece yapılan işin olumsuz şartları ve artan boş zaman miktarıyla sınırlı olmayıp gelişmişlik seviyesine paralel olarak değişim gösteren ekonomik, sosyolojik, psikolojik, teknolojik ve çevreyle ilgili olarak etkilenmektedir (Bakır, 1990).

Rekreasyon, değişim yeniden yaratılma ve yenilenme anlamındaki Latince “recreatio” kelimesinden gelmektedir. İnsanların mecburi işler ve etkinliklerinden kalan boş-serbest zamanları içinde gönüllü olarak yaptıkları, kişisel tatmin verecek dinlendirici ve eğlendirici etkinlikler anlamını taşır. Rekreasyonel aktiviteler, insanların farklı amaçları ve istekleri doğrultusunda anlam kazanır (Karaküçük, 1997).

Rekreasyon; insanın rutin hayat tarzı veya olumsuz çevresel faktörlerden etkilenen veya tehlikeye giren bedeni ve ruh sağlığını tekrar elde etmek veya korumak amacıyla, aynı zamanda haz almak için kişisel doyum sağlayarak çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışındaki bağımsız ve boş zaman içinde, kişisel isteğe bağlı ve gönüllü olarak bireysel veya grup halinde yaptığı etkinliklerdir (Karaküçük, 1997).

Rekreasyon bir kimsenin boş zamanında gönüllü olarak seçtiği zevk verici aktivitelere katılma fiili olarak görülmektedir. Katılma fiili içinde basitçe yer almaktan ziyade, giderek katılma sırasında uğraşılan heyecan verici tecrübe görüşü ağırlık kazanmaktadır. Rekreasyon ayrıca bir toplum için önemli bir ekonomik güç, hükümet sorumluluğunun önemli bir alanı ve milyonlarca kadın ve erkek için bir istihdam kaynağı manasıyla sosyal bir kurum olarak görülmelidir (Bakır, 1990).

Serarslan ve Bakır (1988),’ a göre rekreasyon katılanın gönüllük esasına bağlı olarak seçtiği ve boş zamanını değerlendirdiği etkinlikleri kapsar (Can, 2015). Endüstrileşme ve kentleşmenin meydana getirdiği yaşam biçimine sürekli uyum adapte olmak zorunda olan kişilerin, yaşadığı gerilimlerin düzenli olarak ortadan kaldırılması, psikolojik dengelerini ve sağlıklarını korumaları yönünden oldukça gereklidir (Mansuroğlu, 2002). Rekreasyon; bireyin boş zamanlarında rahatlama, yenilenme ve motive olma amacı ile gönüllü katıldığı aktivitelerdir (Özer ve Çavuşoğlu, 2014).

Koç (1991) rekreasyonu; “boş zamanlar içinde yapılan, bireyin kendi isteği sonucu düşünsel ve fiziksel yönden yenilenmesini amaçlayan, ayrıca bireyin toplumsal, ekonomik, kültürel olanakları ve yaşadığı toplumun yapısı ile bağımlı olarak yapılan etkinliklerin tamamı” olarak tanımlamaktadır (Akyüz ve Türkmen, 2016).

Rekreasyon tanımlarına dair yapılan farklı ifadelerin ortak yönleri bir araya getirildiğinde rekreasyon, bireylerin serbest zamanlarında hür iradeleri ile, grup halinde veya yalnız, zevk olarak yaptıkları, bunun sonucunda da ruh ve beden olarak bir tazelenme hissettikleri ve keyif elde ettikleri etkinlikler toplamıdır (Turgut, 2012).

Schwilgin (1974) rekreasyonu aktif ve pasif olarak iki grupta incelemektedir. Aktif rekreasyon; tenis, yüzme, futbol, golf, tırmanma, at binme örnek olarak verilebilirken; pasif rekreasyona balık tutmak, piknik yapmak, ile hayvanat

bahelerini, arboretumları ve botanik bahelerini ziyaret etmek rnek verilebilir (Mansuroęlu, 2002).

Rekreasyon farklı bakış açıları ve yöntemlerle sınıflandırıldığında 5 grup halinde incelenebilir. Bunlar;

- Eylem eşidine göre rekreasyon
- Mekânsal rekreasyon
- Yerel sınıflamaya göre rekreasyon
- zel işlevine göre rekreasyon
- eşitli ölçölere göre rekreasyon

olarak sınıflandırılır (Turgut, 2012).

Turizm ve rekreasyon eşitlerinin ortak noktası birey üzerinde olumlu etki bırakarak dinlenmiş, arınmış ve tazelenmiş olma hissi vermektir. Bu nedenle ruhsal ve bedensel açıdan insan hayatındaki yeri ve rolü oldukça önemlidir. Tüm bu faaliyetlerinin tamamı fiziki yönden gelişimi desteklerken ruh sağlığının desteklenmesine de katkı sunar. Sosyalleşen insanların alışma hayatındaki verimi ve başarısı yükselirken bireysel kazanım becerilerin gelişimini olumlu yönde etkiler. Kişilerin birey olarak sağlığına olumlu yönde etki ederken toplumsal yönden de birlik olmayı öğretirken kültürel yaşantının da iyileşmesini sağlar. Bu faaliyetleri gerçekleştiren bireyler yaşam kalitesi artmış hissedecektir. Tüm bu özellikler bireyin hayata karşı bakış açısının kurgusunda ve bunun sürdürülebildiğinde oldukça önemli bir yeri olan turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin ortak özellikleri arasında sayılabilir.

Benzerlikleri olduğu kadar sınıflandırılma ve gerçekleşme biçimlerine göre benzerlik ve farklılık gösteren turizm ve rekreasyon kavramlarına ait temel farklılıklar izelge 3.2’de gruplandırılarak belirtilmiştir.

Çizelge 3.2. Turizm ve rekreasyon arasındaki temel farklılıklar

	TURİZM	REKREASYON
Konaklama	Bir kimsenin devamlı ikamet ettiği yerden bir iş amacı olmamak şartıyla bir tatil yerinde geçici olarak konaklamasıdır.	Ev ve çevresinde gönüllü olarak katılınan faaliyetlerin gerçekleştirilmesidir.
Zaman	Rekreasyonel aktivitelerden daha uzun bir zamana ihtiyaç vardır. En az 1 gece konaklama söz konusudur.	Rekreasyonel aktivitelerde zaman daha sınırlıdır, geceleme söz konusu değildir.
Kullanıcı	Turizm talebi, ülkenin farklı bölgelerinden veya diğer ülkelerden kaynaklanmaktadır.	Bir bölgede yaşayan yerel halk, o bölgenin rekreasyonel talebini oluşturur.
Temel	Kaynak esastır. Devamlılığı ilişkili kaynakların sürekli olmasına bağlıdır.	Kullanım temellidir. Mevcut kaynak, kullanım amacına uygun ve ulaşılabilir nitelikte olmalıdır.
Mesafe	Turistler, tatil yeri seçiminde daha fazla şansa sahiptir.	Rekreasyonel etkinliklerin katılımcıları sürekli ikamet ettikleri yerden belirli mesafedeki imkanlarla sınırlıdır.
Kaynak	Kaynaklar daima belirleyici faktörlerdir. Doğal veya yapay olarak gruplandırılabilen bu kaynakların geniş bir seçim alanına sahip olma durumu vardır. Turistlerin çoklu alternatifler arasından seçim yapabilme özgürlüğü vardır.	Doğal kaynakların yetersiz kaldığı durumlarda bile yerel yaşayanların talebinin karşılanması, tatmin edilmesi amacı vardır.
Katılım süresi	Aşırı talebe karşı hassastır. Mevsim boyunca kullanımdan bahsedilebilir.	Kalabalığı tolere edebilir. Özel günlerde, hafta sonlarında, resmi ve dini bayramlarda yoğunluğu artar.
Ekonomi	İstihdam yaratmak ve turizm harcamalarının olması nedeniyle ekonomik faydası oldukça yüksektir.	Kısıtlı istihdam vardır ve harcama az olduğundan ekonomik faydası azdır.
Mekân	Bir yerin imajı açısından ve çevre kalitesi yönünden ayırt edici özellik olabilir.	Kırsal alanlar ve kent merkezine yakın alanlar önemlidir

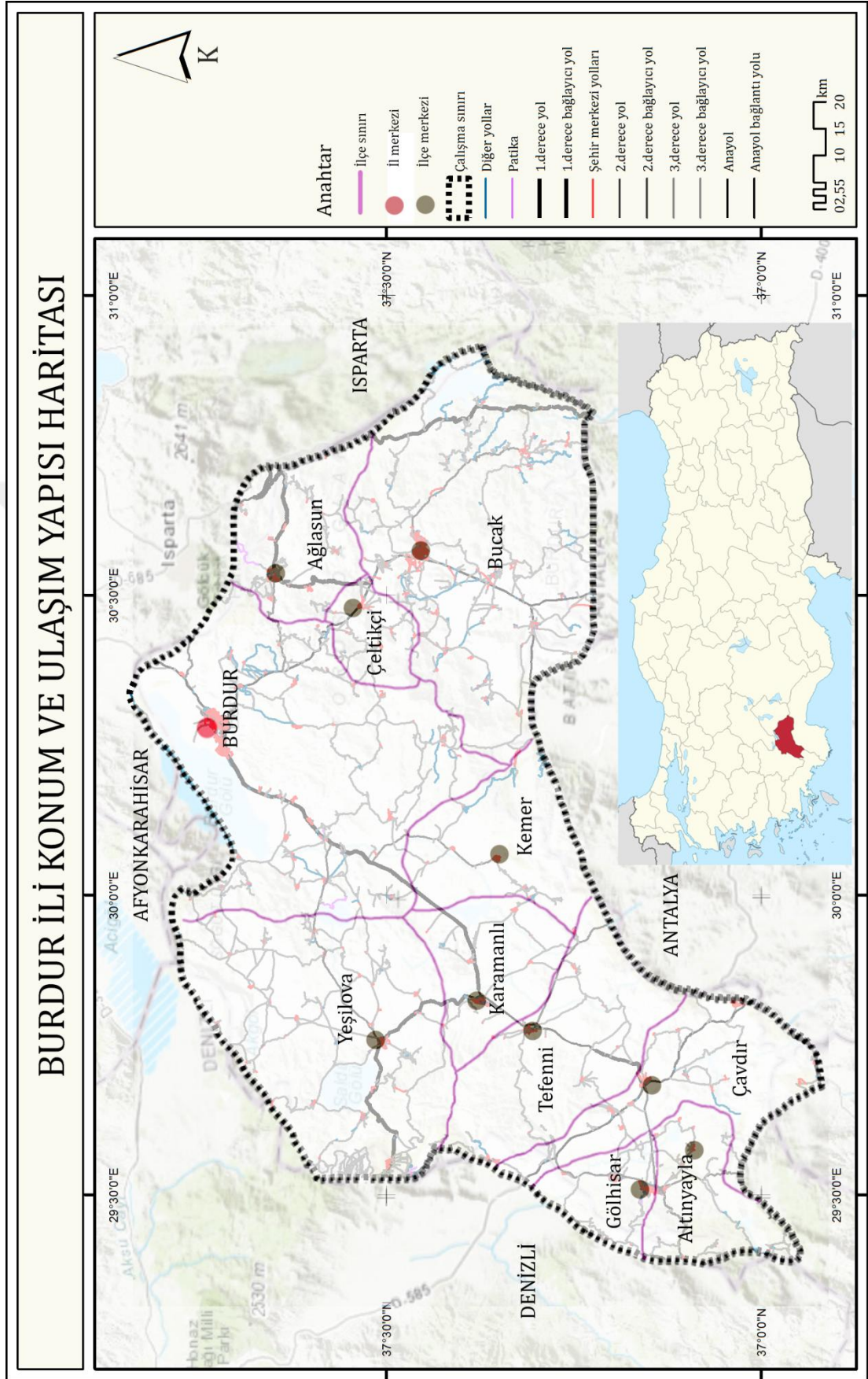
4. MATERYAL VE YÖNTEM

4.1. Materyal

Bu çalışmanın ana materyalini, Burdur İli'nin başlıca rekreasyon alanları oluşturmaktadır. Yardımcı materyalini ise; turizm ve rekreasyon potansiyeli kavramları ile ilgili kitap, makale ve bilimsel araştırma sonuçları, Burdur ili ve Burdur Gölü ile ilgili raporlar, ilgili kurum ve kuruluşlarla yapılan sözlü görüşmeler, basılı ve elektronik ortamdaki dergi ve yayınlar oluşturmaktadır. Çalışmanın amacı doğrultusunda gerekli analiz ve değerlendirme çalışmalarının yapılabilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlardan elde edilen her türlü harita, broşür, belge, basılı ve elektronik ortamdaki bilgiler de materyal olarak kullanılmıştır.

Burdur İli, Göller Yöresi ismi verilen bölgede, Akdeniz Bölgesi'nin iç kesiminde bulunmaktadır. Akdeniz Bölgesi'nden Ege ve Orta Anadolu Bölgeleri'ne geçiş alanında, 29°-24' ve 30°-53' Doğu Boyamları ve 36°-53' ve 37°-50' Kuzey Enlemleri arasında yer alır. Burdur, güneyde Antalya, batıda Denizli, güneybatıda Muğla, doğu ve kuzeyde Isparta ve Afyon illeri ile çevrilidir. İlin yüzölçümü 7.176 km², rakımı 950 metredir. Burdur İli toprakları killi ve kireçli yapıdadır (Burdur Valiliği, 2019a).

Burdur İli'nin, merkez ilçeden sonra gelen en büyük ilçe merkezi Bucak olup Ağlasun, Altınyayla, Bucak, Çavdır, Çeltikçi, Gölhisar, Karamanlı, Kemer, Tefenni, Yeşilova olmak üzere 11 ilçesi vardır (Burdur Valiliği, 2019a). Burdur merkezine ve merkezden de ilçelere ve ulaşım oldukça kolay sağlanmaktadır. Karayolu ve demiryolları ile Burdur İli'ne doğrudan ulaşım sağlanabileceği gibi Antalya ve Süleyman Demirel Havaalanlarına yakınlığı sayesinde oldukça avantajlı bir durumdadır. Burdur İli'nin Türkiye coğrafyasında konumu, ilçeleri ve ulaşım yapısı Şekil 4.1'de gösterilmiştir.

Şekil 4.1. Burdur İli konum ve ulaşım yapısı haritası (Orijinal, 2019)

4.1.1. Doğal bitki örtüsü

Burdur İli, yüksekli iklim ve toprak yapısı bakımından çeşitlilikler barındırmaktadır. Bu durum vejetasyon yapısı üzerinde doğrudan etkiye sahiptir.

Bucak ilçesinin kuzeydoğusundaki Asar Tepe kuzey yamaçlarının 1.200 metreden yüksek seviyeleri Lübnan sedir ve Toros göknarının hâkim olduğu yarı nemli ormanların doğal yayılış alanıdır. Ihlamur (*Tilia rubra subsp. caucasica*), kızılçık, fındık, titrek kavak, üvez (*Sorbus torminalis*), kasnak meşesi (*Quercus vulcanica*) gibi türlerin karıştığı bu 11 ormanlar batı kesimde Söğüt Dağları, Salda Gölü'nün kuzeyindeki ve güneyindeki dağlık alanlar ile Burdur Gölü depresyonu güneyindeki Kestel Dağı (2.334 m.) üzerinde yerlerini kızılçam, karaçam, ardıç türlerinden oluşan kuru ormanlara bırakırlar. Burdur'da Bucak çevrelerinde, Isparta'da Sütçülerde, Antalya'da Aksu Çayı'nın kollarından Pınargözü Deresi ve Çürükiri Deresi vadilerinde topluluklar oluşturur. Çoğunlukla *Fraxinus angustifolia*, *Ulmus minor*, *Salix alba*, *Pinus brutia*, *Platanus orientalis*, *Alnus orientalis subsp.orientalis* ve maki türleri ile görülür (Günel, 2013).

Burdur Gölü'nün güneydoğusunda Bayındır ve Bereket Köyü dağlarında ardıç ağaçları bulunmaktadır. Burdur Gölü'nden sonra başlayan orman tamamen karaçamdan oluşmaktadır. Kapaklı ve Çamoluk (Aziziye) Köyleri arasında seyrek kızılçamlar bulunurken, Kestel Dağı'nı zirvelerinde yaşlı meşeler ve ardıçlar vardır. Tefenni-Yeşilova'nın batısında bulunan Eşeler Dağı'nda karaçam, Salda Gölü'nün çevresinde kızılçam ormanları, Burdur Gölü'nün batısındaki Söğüt Dağları'nda ise ardıç ve seyrek karaçam ormanları bulunmaktadır (ÇŞB, 2010a). Burdur İli'nin vejetasyon haritası Şekil 4.2'de gösterilmiştir.

Anahtar

- Çalışma sınırı
- Su yüzeyleri
- Vejetasyon

02,55 10 15 20 km

Şekil 4.2. Burdur İli vejetasyon haritası (Orijinal, 2019)

4.1.2. İklim

Göller Yöresi'nde 14 göl ile göller bakımından en zengin il olan Burdur'un iklimi yer yer değişkenlik göstermektedir. Yeryüzü şekillerinin değişken olması, iklimin de değişken olmasına neden olmaktadır. Evliyaoğlu (1994), bu durumu yörenin Akdeniz'e bakan yamaçlarında Akdeniz ikliminin dağ karakterleri etkili olmakta ve bu suretle Akdeniz ve Orta Anadolu step iklimi geçiş özelliklerini göstermesinde kaynaklı olduğunu belirtir. Bu nedenle Akdeniz bölgesine göre daha az yağış almasına rağmen İç Anadolu step iklimine göre daha fazla yağış aldığını belirtir (Öztaş ve Karabulut, 2007).

Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nden edinilen bilgilere göre, Akdeniz Bölgesi'nde bulunan Burdur ili buna rağmen İç Anadolu Bölgesi'nin iklim özelliklerini taşır. İklim değişikliklerinin en doğal başlıca nedeni; il sahası ile Akdeniz kıyısı arasında bulunmakta olan yükseltilerdir. Bu nedenle Burdur'da Akdeniz kıyı şeridindeki yerleşmelerden farklı olarak kışları soğuk, yazları ise sıcak geçmektedir. Yıllık yağışlar büyük oranda kış aylarında gerçekleşen kar ve yağmur şeklinde olmaktadır. İl arazisi iklim yönünden karakteristik bir özellik gösterir. Denizden gelen ılık ve nemli hava, güneybatı ve batıdaki yüksek dağların etkisiyle kırılır ve bu kava iç kesimlere giremez. İlde rakım yer yer ortalama 500 metreden 1.400 metreye kadar yükselmektedir. Bunun sonucu olarak ilde değişik bir iklim görülmektedir. Örneğin; Bucak ilçe ve civarı, rakımın değişikliği ve denize yakınlığı sebebiyle Aksu vadisinden bol yağış alıp daha yumuşak bir iklim karakteri sergilerken, merkez ilçenin bir kısmı, Tefenni ve Yeşilova ilçelerinde soğuk ve kuru bir iklim özelliği görülmektedir. Burdur İli'nde 1931-2017 yılları arasına ait iklim verileri Çizelge 4.1'de gösterilmiştir.

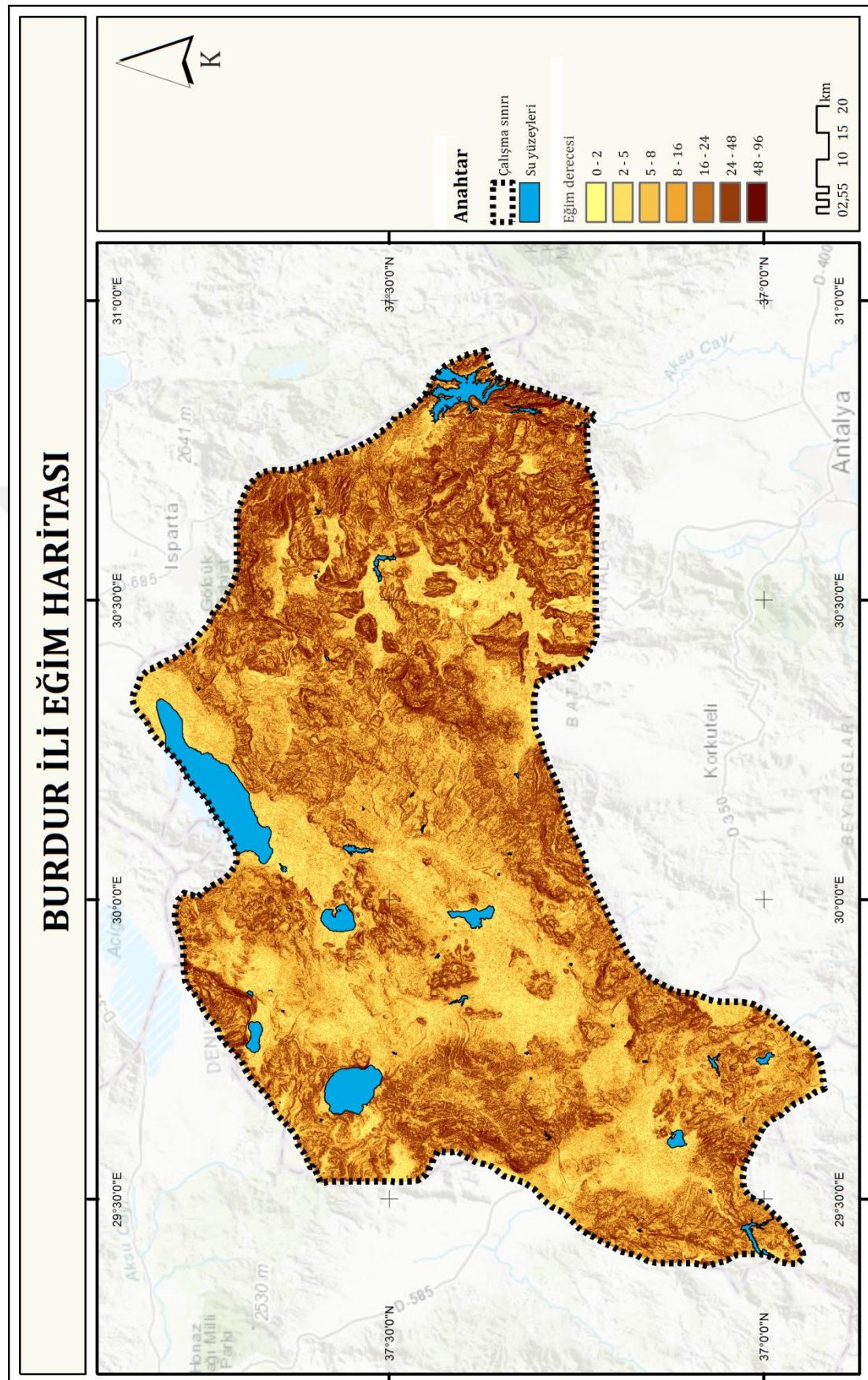
Çizelge 4.1. Burdur İli'ne ait 1931-2017 yılları arasındaki iklim verileri (MGM, 2019)

İklim Verileri	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ort, sıcaklık °C	2,6	3,	6,8	11,7	16,5	21,2	24,7	24,5	19,9	14,2	8,7	4,3
Ort, max, sıcaklık °C	6,6	8,6	12,5	17,6	22,9	28	31,8	32,1	27,8	21,3	14,3	8,3
Ort, min, sıcaklık °C	-0,9	-0,3	1,8	5,9	10,1	13,9	16,9	16,8	12,8	8,3	4	0,7
Ort, güneşlenme süresi (saat)	3,7	4,9	5,8	7	8,9	10,9	11,7	11	9,2	7,2	5,4	3,3
Ort, yağışlı gün sayısı	11,1	9,8	10	9,7	9,7	5,8	2,8	2,2	3,1	6,1	7,1	11,2
Aylık topl, yağış mik, ort, (mm)	57,1	41,9	44,8	43,8	45,3	26,8	12	7,7	15,1	32,5	37	62,1
Max, sıcaklık °C	16,8	23,4	27,8	30,7	34,5	38,7	41	41	39	32,4	25,6	19,9
Min, sıcaklık °C	-16,7	-15	-11,6	-7	-0,4	3,8	9	8,8	3	-2,4	-12	-15,3

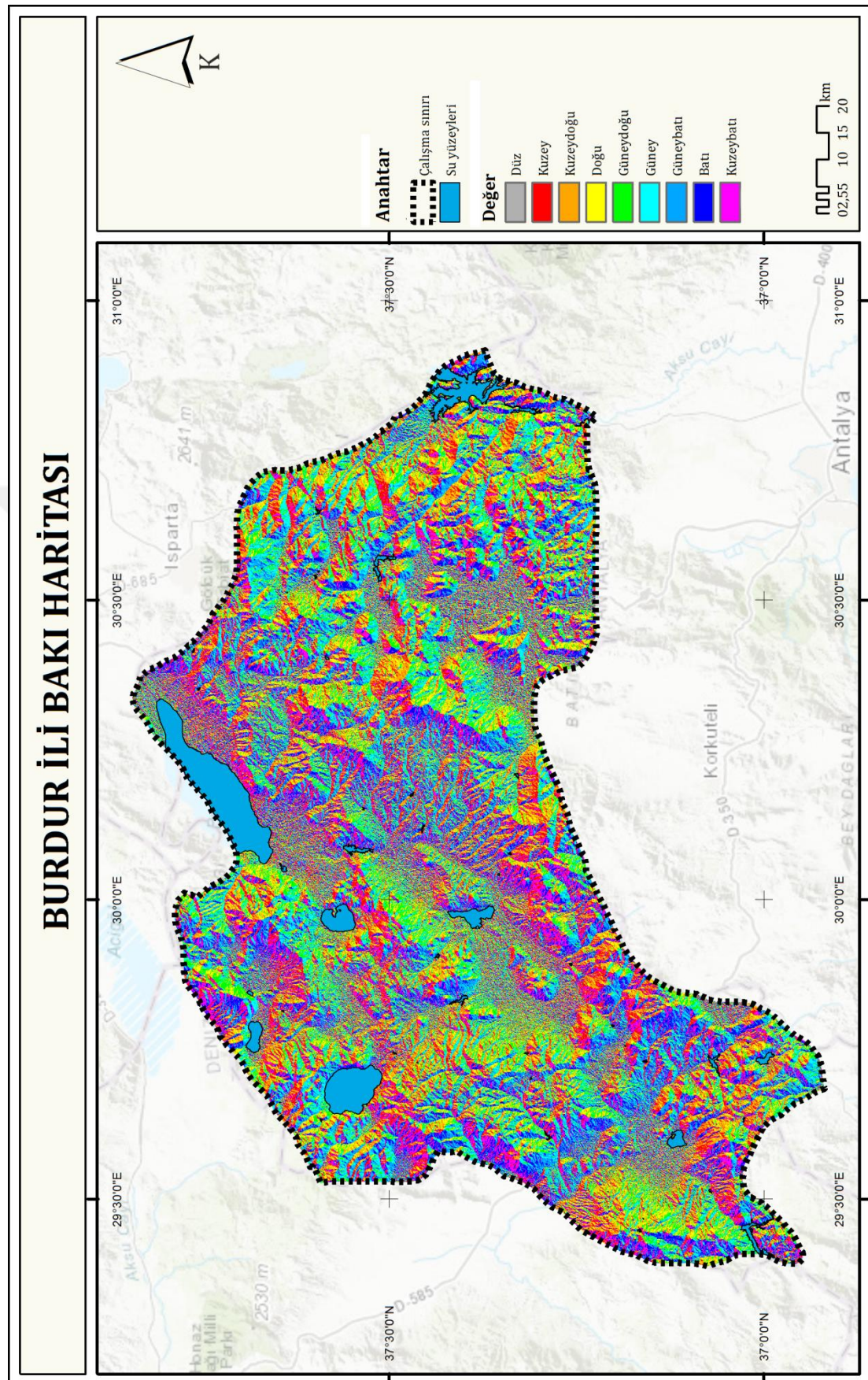
4.1.3. Jeomorfolojik yapı

Genel olarak Torosların iç kesiminde yer alan Burdur, dalgalı plato görünümündedir. Yüzey şekilleri açısından; il topraklarını çevreleyen dağlar ve aralarına sıkışmış düzlükler, güney ve güneydoğudaki yüksek yaylalar ve güneybatıdaki taban kesimi ovalık engebeli plato olmak üzere üç ana bölüme ayrılabilir. İl arazisinin %60,6'sı dağlık, %2,7'si yayla, %19'u ova %17,6'sı engebelidir. İl toprakları tektonik ve karstik çöküntü alanlarını kapsar. Bu nedenle sularla dolu çöküntü çanaklarının, vadilerin, mağaraların ve dehlizlerin bulunduğu bölge Göller Bölgesi adını almıştır (TOB, 2013).

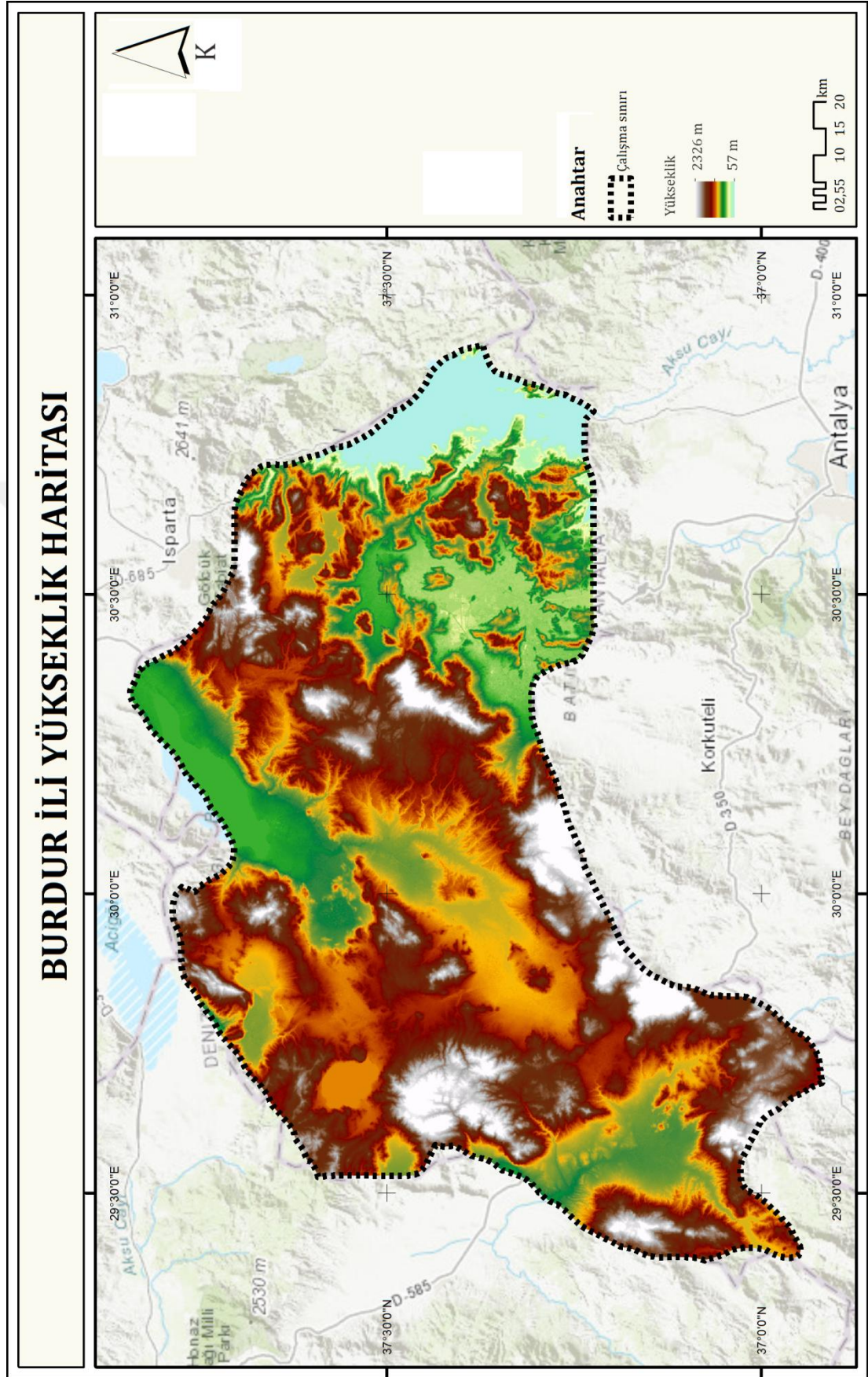
Burdur İli jeomorfolojik yapısını tanımlayan eğim (Şekil 4.3) , bakı (Şekil 4.4) ve yükseklik (Şekil 4.5) durumu gösterilmiştir.

Şekil 4.3. Burdur İli eğitim haritası (Orijinal, 2019)

Şekil 4.4. Burdur İli bakı haritası (Orijinal, 2019)

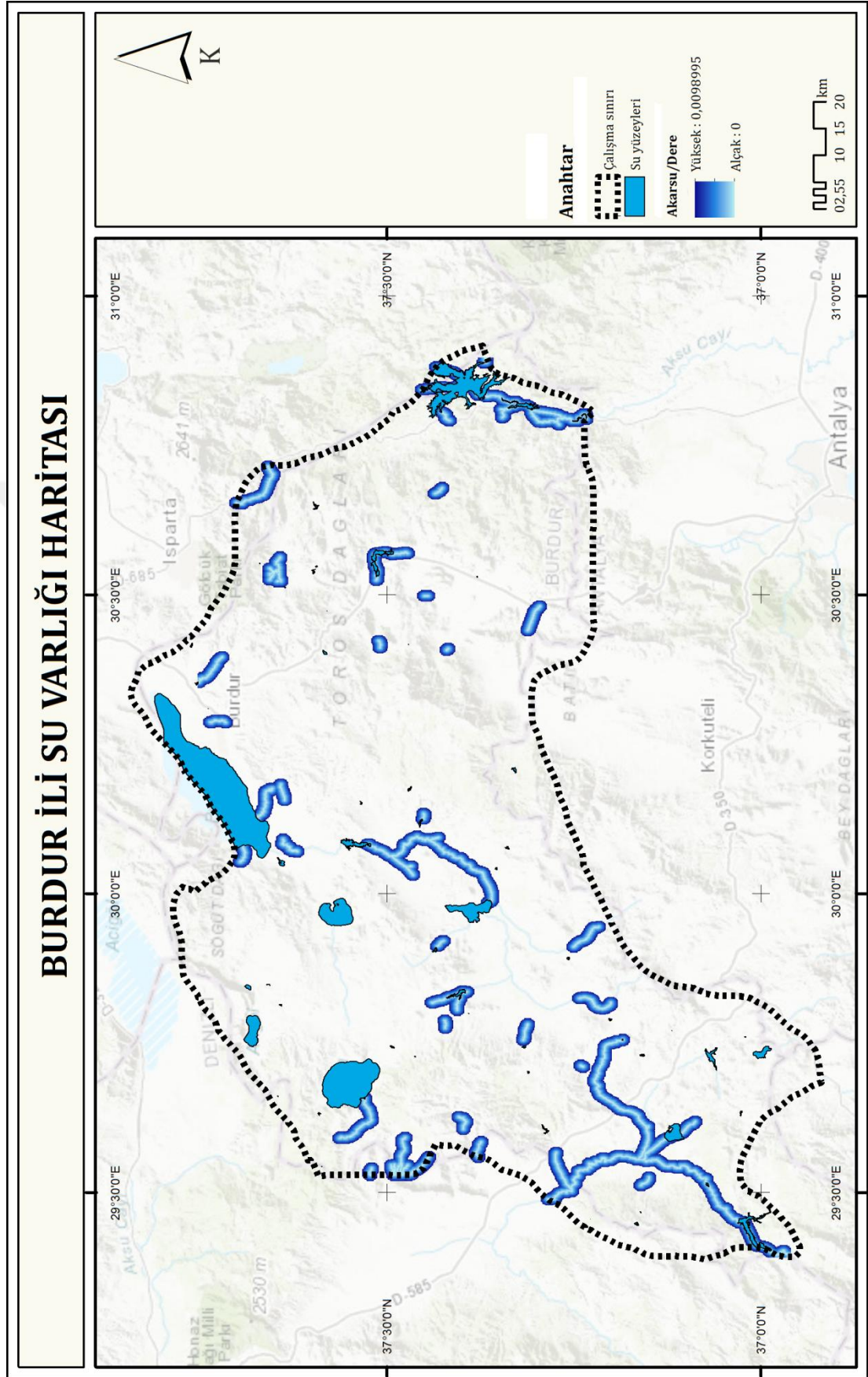
Şekil 4.5. Burdur İli yükseklik haritası (Orijinal, 2019)

4.1.4. Hidrojeolojik yapı

Burdur, Isparta, Afyonkarahisar, Konya ve Denizli il sınırlarına yayılan ve çok sayıda birbirine yakın gölün bulunduğu bölge, coğrafi özelliklerini de yansıtabilecek şekilde aldığı Göller Yöresi ismini almıştır. Göller Yöresi, Akdeniz Bölgesi'nin Anadolu iç kesimine uzanan bir parçasıdır ve Burdur İli tamamen bu yörenin içinde bulunmaktadır. Birbirinden farklı özelliklere sahip olan Burdur İli'nde Burdur, Salda, Karataş, Yarışlı, Gölhisar Gölleri başta olmak üzere mevsimsel olarak seviyesi azalan ya da çekilen irili ufaklı pek çok göle sahiptir. Yaban hayatı ve doğal peyzajın korunması açısından önem sahibi olan bu göller yöre insanının yaşamı üzerinde de oldukça etkilidir. (Burdur Valiliği, 2019a).

Burdur İli, Göller Yöresi'nde olmasından dolayı göller ve bu gölleri besleyen akarsular bakımından zengin özelliklere sahiptir. Burdur'da büyük nehir ve ırmaklar bulunmaz ancak akarsu bakımından zengindir. Eşeler Dağı'ndan çıkan Alakır Çayı, 45 kilometrelik bir yatağı izleyen Kıravgaz Dağı'ndan çıkan Kıravgaz Çayı, Leften Yaylası'ndan çıkan Askeriye Çayı 15 kilometrelik bir yatağı izleyerek Burdur Gölü'ne dökülmektedir. Tekkegözü'nden çıkan Arvalı Çayı 20 kilometrelik bir yatağa sahip olup Çeltikçi Çayı ile birleştikten sonra Onaç Çayı adını alır ve Kestel Gölü'ne dökülmektedir. Başköy yöresinden çıkan ve 25 kilometrelik bir yatağı izleyen Başköy Çayı, Aksu Çayı'na dökülmektedir. Burdur İli sınırları içinde 30 kilometrelik bir yatağı olan Dalaman Çayı, Gölhisar yöresinde bulunan en büyük akarsu olma özelliğine sahiptir ve Ege Denizi'ne dökülmektedir (Anonim, 2019b). Ayrıca, mevsimsel yağış miktarına bağlı yüzeysel akışa geçen Kanlı Dere, Sultan Dere, Akdere ve Burdur Çayı gibi kuru dereler de bulunmaktadır (Ala, 2001).

Burdur İli sınırlarında kaynağı bulunan ve yatağı il sınırlarından Burdur İli sınırları içine dökülen çay ve akarsuların bulunduğu harita Şekil 4.6'da gösterilmiştir.

Şekil 4.6. Burdur İli su varlığı haritası (Orijinal, 2019)

4.1.5. Burdur İli rekreasyon kaynak değeri

Burdur ili, Kùltür ve Turizm Bakanlıđının “Tùrkiye Turizm Stratejisi 2023” isimli çalıřmasında belirlenen 9 tematik geliřim bölgesinden birisi olan; “VI. Gùller Bölgesi – Eko Turizm Geliřim Bölgesi” ierisindedir (TOB, 2013).

İle ait mevcut rekreasyon kullanım alanları topografyanın getirmiř olduđu dođal zenginlikleri, iklimi, kùltürel ve tarihi gemiři ile oldukça çeřitlilik göstermektedir. Bölgeye ait kent ormanları, gùller, barajlar, antik kentler, dini mekanlar ile farklı kullanıcı profiline uygun rekreasyon imkanı sunmaktadır.

Burdur İli, Tùrkiye’de turizmin merkezi olan Antalya’nın arka bahesi konumunda olmasıyla, gemiřten günümüze çeřitli medeniyetleri barındırmasıyla ve Antalya-Denizli arasındaki yol güzergâhının ilden gemesi nedeniyle turizm faaliyetleri aısından önemli bir konumdadır (Ongun vd, 2015).

Burdur Gölü

Gùller Bölgesi’nde bulunan ve 237 km² yüzey alanına sahip olan Burdur Gölü’nün 57 km²’si Isparta, 180 km² ‘si Burdur il sınırları ierisinde yer almaktadır (ŞB, 2018). Göl büyüklüđu bakımından Tùrkiye’de yedinci sırada bulunmaktadır. řehir merkezine oldukça yakın olan gölün koordinatları, 37°45' Kuzey, 30°12' Dođu'dur. Rakımı 842,87 metredir (Anonim, 2019c).

Burdur Gölü kuzeydođu-güneybatı yönünde uzanan oluk řeklindeki tektonik çöküntünün su ile dolması řeklinde oluřmuřtur. Gölün kıyı çizgisi oldukça dardır. Bunun nedeni, gölün batı kesimi boyunca uzanan fay hattıdır. Bu dar kesimlerde aniden derinleřen gölün güney ve kuzeyinde, alüvyonların birikmesi ile sazlarla kaplanmış delta oluřumu bařlamaktadır (Ataol, 2010).

Kapalı bir havzada yer almasından dolayı akıntıya sahip olmayan Burdur Gölü'nün (Şekil 4.7) suyu oldukça tuzludur ve ülkemizin en derin göllerindendir. Derinlik bazı bölgelerde 100 metreyi bulmaktadır (KTB, 2019a).

Şekil 4.7. Burdur Gölü (Anonim, 2019ç)

İçinde bulunduğu tektonik çukurun (grabenin) güneybatı ve kuzeydoğusundaki yeraltı suları ve doğrudan üzerine düşen yağışlarla beslenen göl, buharlaşma ile su kaybetmektedir. Göle gelen su miktarı ile buharlaşma sonucunda kaybedilen su miktarı dengeli olduğu dönemlerde göl ekosistemi sağlığını koruyabilmiştir. Bu denge son 20 yılda bozulmuş ve bu nedenle de sürekli küçülmektedir (Ataol, 2010).

Burdur Gölü kirlilik ve su seviyesindeki değişimler nedeniyle tehdit altında olan göllerimiz arasında yer almaktadır. 17 Mayıs 2006 tarihli ve 25818 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği”ne göre Burdur gölü sulak alan statüsüne sahiptir. 2005 yılında, Burdur Gölü'nün ekolojik işleyişinin ve peyzaj bütünlüğünün garanti ve koruma altına alınması, aynı zamanda bölge halkına sosyo-ekonomik yönden fayda sağlaması ve alandan en

verimli haliyle ekonomik fayda elde edilmesi amacıyla Bakanlık, Burdur Valiliği ve Isparta Valiliği işbirliği ile “Burdur Gölü Yönetim Planı” çalışmalarına başlamıştır. Ayrıca 2006 yılında, Sulak Alanların Korunması Yönetmeliğine göre oluşturulan çalışma grubu tarafından Burdur Gölü ve çevresi için belirlenen koruma bölgesi sınırları, Ulusal Sulak Alan Komisyonu (USAK) tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir (ÇŞB, 2010).

Burdur Gölü alt havzası kuş türleri açısından ülkemizin en önemli yaşam alanlarından biridir. Yapılan çalışmalarda 200’ün üzerinde kuş türü tespit edilmiştir. Göl, nesli tükenme tehlikesi altında olan “dikkuyruk” ördeğinin kışlama alanıdır. Özellikle sonbahar ve kış aylarında kuş türünde belirgin bir artış görülmekte ve eşsiz güzelliği ile doğa ön plana çıkmaktadır (Burdur Valiliği, 2019b).

Burdur-Fethiye istikametinde gölün kıyısında kuş gözlem evi yapılmış ve kuş gözlemcileri ile turistlerin kullanımına sunulmuştur. Gölde endemik bir tür olan *Aphanius anatoliae* balığı yaşamaktadır. Burdur Gölü kuş gözlemciliği, kano, yelken, foto-safari, rüzgâr sörfü, göl turu imkânları da sunmaktadır (Anonim, 2019d).

Türkiye Ramsar Sözleşmesi’ni 1993 yılında imzalayarak belirlediği sulak alanları koruma altına almaya karar vermiştir. Türkiye’de 19’u önemli olmak üzere 250’nin üzerinde sulak alan bu sözleşme kapsamına alınmıştır. Burdur Gölü, Türkiye’de Ramsar Sözleşmesi kapsamına alınan 19 önemli sulak alandan biridir. 1994 yılında Burdur Gölü’nün yaklaşık %50’sini kapsayan (12.600 ha) bölümü Ramsar Sözleşmesi listesine alınmıştır. Burdur Gölü ve çevresindeki 38.125 hektarlık alan ise 1993 yılında “Yaban Hayatı Koruma Sahası” olarak ilan edilmiştir. Avcılığın tamamen yasaklanması sonucunda göle gelen kuş sayısında önemli artış olmuştur. Özellikle dikkuyruk ördek türünün ve yaşam alanlarının korunması için, Uluslararası Su kuşları ve Sulak Alanlar Araştırma Birliği ile (IWRB) Su kuşları ve Sulak Alanlar Birliği (WWT) 1984 yılından beri uluslararası bir araştırma ve koruma programı yürütmektedir (Yiğitbaşıoğlu ve Uğur, 2006).

Burdur Gölü ve çevresi ulusal ve uluslararası anlaşmalar nezdinde I. Derece Doğal Sit Alanı, Yaban Hayatı Geliştirme Sahası, Önemli Doğa Alanı (ÖDA) ve Önemli Kuş Alanı (ÖKA), ayrıca Natura 2000 Korunan Alanlar Ekolojik ağı kapsamında ülkemizdeki iki pilot bölgeden birisidir (Burdur Valiliği, 2018a). “Önemli Kuş Alanları” (ÖKA), Dünya Kuşları Koruma Kurumu (BirdLife International) tarafından ortaya konmuş bir kavramdır ve kuşların korunmasına yönelik bölgesel ve küresel ölçekte önemli alanlar olarak değerlendirilir (Sop, 2015).

Burdur Gölü’nün güneydoğu tarafında belediyeye ait bir halk plajı bulunmaktadır. Son yıllarda gölün hızla çekilmesi ile kıyıda ortaya çıkan milli tabakadan dolayı göl, rekreasyon amaçlı yüzme aktivitesine uygunsuz hale gelmiştir. Ancak hala kullanımda olan, göle girilebilecek belirli noktalar bulunmaktadır.

Salda Gölü

Salda Gölü, Burdur il merkezinin 64 km batısında yer alır. Salda Gölü ve çevresi 1989 ve 1992 yıllarında I. Derece, bazı mahalleri II. Derece Doğal Sit Alanı olarak tescil edilmiş ve koruma altına alınmıştır. Derinliği yaklaşık 185 metre olan ve 47 km²’ lik alana sahip olan gölün denizden yüksekliği 1.193 metredir. Türkiye’nin en temiz ve en berrak göllerindendir (KTB, 2019b).

Ormanlık tepe ve ovalarla çevrelenmiş olan Salda Gölü (Şekil 4.8), tektonik bir göldür. Gölün güney cephesinde bulunan Sultan Pınarı suyunun varlığı ile burası mesire alanı haline gelmiştir. Salda Gölü; eşsiz manzarası, ormanları, bakir ve temiz doğası ve kamp yapmaya imkân tanıyan alanları ile doğanın en cömert olduğu alanlardan biridir (KTB, 2019b).

Şekil 4.8. Salda Gölü (Orijinal, 2019)

Tıpkı Burdur Gölü gibi pek çok kuş türüne ev sahipliği yapan Salda Gölü, kano, yelkencilik, foto-safari, göl turu, dalış, rüzgar sörfü imkanları sunmaktadır. (KTB, 2019b). Salda Gölü'nde güneybatı ve güneydoğu kıyılarında yer alan küçük Yeşilova Belediyesi Halk Plajı ve Maldivler Plajı ile yüzme anlamında bölgenin rekreatif amaçlı kullanımına olanak sağlamaktadır.

Salda Gölü'ne yaklaşık 4 km uzaklıkta bulunan Salda Gölü Halk Plajı (Yeşilova Belediyesi Halk Plajı), Yeşilova Belediyesine ait bir işletmedir. Salda Gölü'nde konaklamak isteyen insanların ihtiyacını büyük oranda bu işletme gidermektedir. Göl çevresinde bulunan kiralık bungalovlar kamp alanının bulunduğu Yeşilova Belediyesi Halk Plajı (Şekil 4.9) yoğun ziyaretçi çekmektedir. Bu alan içinde Yeşilova Belediyesi'ne ait bir restoran ve özel işletme olan kafeteryalar bulunmaktadır (Anonim, 2019e).

a)Kamp alanı

b)Bungalovlar

c)Plaj

d)Günöbirlik kullanım alanı

Şekil 4.9. Salda Gölü Halk Plajı (Yeşilova Belediyesi Halk Plajı) (Anonim, 2019f)

Karataş Gölü

Burdur, Tefenni ovasında bulunan sıg ve küçük bir tatlı su gölüdür. Karamanlı ilçe sınırlarında bulunan Karataş Gölü, 1.190 hektar büyüklüğündedir. Uluslararası sulak alanlar listesinde bulunan göl, 1985 yılında Yaban Hayatı Koruma Alanı kabul edilmiştir. En derin yeri 2 metre olan gölün rakımı 1.050 metredir (Anonim, 2019g).

Karataş Gölü (Şekil 4.10) yüzölçümü küçük olmasına rağmen, Göller Yöresi'ndeki önemli bir tatlı su rezervi Ornitolojik (kuş gözlemciliği) ve ekolojik değerinin yanı sıra bölgedeki tarım faaliyetlerindeki olumlu katkılarından dolayı son derece önem taşımaktadır. 1982 yılında işlerlik kazanmış olan Karataş sulaması ile, Karataş Gölü,'nden kullanılan su miktarının gün geçtikçe artması ve göl seviyesindeki düşüş bu gölün küçülmesine neden olmuştur (Çetin, 2009).

Karataş Gölü'nde geniş bir alanı kaplayan sazlıklar ve göle özgü endemik yapı birçok besin açısından zengin bir ortam oluşturur. Bu nedenle su kuşları barınma ve üreme alanı olarak Karataş Gölü'nü tercih etmektedirler (Anonim, 2019h).

a)Göl manzarası

b)Karataş Gölü'nde flamingolar

Şekil 4.10. Karataş Gölü (Anonim, 2019ı,i)

Çorak Göl

Burdur İli'nin Yeşilova İlçesi'nin kuzey tarafında bulunan ve Akgöl ismi ile de bilinen Çorak Göl, çevresinde tarım alanları bulunan tektonik yapıda küçük bir tuzlu su gölüdür. Çorak Göl son 15 yıl içinde çok büyük oranda susuzluk yaşamaya başlamıştır. Çorak Gölü çevresinde tarımla birlikte az miktarda hayvancılık faaliyetleri yapılmaktadır. Çorak Gölü'nü besleyen Çeşme Çukuru Deresi üzerine DSİ' nin inşa ettiği baraj ve düden genişletme çalışması nedeniyle göl yeteri kadar su tutamamaktadır. Çorak Gölü'nde kış aylarında Doğa Derneği ve kuş gözlem toplulukları tarafından düzenli olarak kış ortası su kuşu sayımları gerçekleştirilmekte ve alanın kış aylarındaki su kuşu barındırma kapasitesi ölçülmektedir (Anonim, 2019j).

Karacaören I Baraj Gölü

Isparta ve Burdur il sınırları içerisindeki Aksu Çayı üzerinde bulunan Karacaören I Baraj Gölü (Şekil 4.11), taşkın kontrolü, sulama ve elektrik enerjisi üretimi amacıyla 1977-1990 yılları arasında inşa edilmiştir. Çeşitli canlı

türlerine yaşama ortamı oluşturmaları, sulama suyu temini sağlaması ve elektrik enerjisi elde edilmesi nedeniyle hayli önemli bir yere sahiptir. Ayrıca, Antalya İli için bir su deposu niteliğindedir. Göl çevresinde bulunan tesislerin ve göl içerisinde bulunan çok sayıda kültür balıkçılığı kafesleri ile yöre halkına önemli bir gelir kaynağı durumundadır (Erdoğan, 2014). Karacaören I Baraj gölü üzerinde bir yarım ada ve bir ada bulunmaktadır. Ada alanı 6 hektar, yarımadanın yüz ölçümü 18 hektardır (Süel vd.,2018).

Şekil 4.11. Karacaören I Baraj Gölü (Anonim, 2019k)

Zengin sulak alanları ve çeşitli göç yolları barındırması ile Türkiye, yüzlerce kuş türüne de ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye kuşların göç yolları üzerinde olmakla birlikte önemli sulak arazilere sahiptir. Göller ve çevresinde çok sayıda farklı kuş türleri kuluçkaya yatmaktadır. Burdur Gölü, çok sayıda su kuşu açısından önem taşımaktadır. Nesli dünya çapında tehlike altında olan dik kuyruk (*Oxyura leucocephala*) kuşunun dünyadaki en önemli kışlama alanı Burdur Gölü'dür. Burdur Gölü'nde sayılan önemli kuş türleri arasında, kara boyunlu batağan, angıt, macar ördeği, elmabaş pakta, tepeli pakta ve sakarmekke bulunmaktadır. Ayrıca göl, mahmuzlu kızkuşunun üreme alanı olarak bilinmektedir. 2013 yılında yayımlanan "Burdur İli Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi ve Rekabet Analizi" raporunda, il sınırlarında kuş gözlemciliği

yapılabilecek alanlar olarak Çorak Göl, Salda Gölü, Karataş Gölü, Yarışlı Gölü ve Burdur Gölü'ne dikkat çekilmiştir. Bu göllerden Çorak Göl ve Karataş Gölü ÖKA statüsü kazanmıştır (Sop, 2015).

Şekil 4.12. Yarışlı Gölü'nde flamingolar (Orişinal, 2019)

Yayla ve mesire alanları

Burdur İli ve ilçelerinde bulunan yaylalar Çizelge 4.2'de gösterilmiştir.

Çizelge 4.2. Burdur yaylaları (Ongun, 2015)

İlçeler	Yaylalar
Yeşilova-Tefenni	Eşeler Yaylası, Salda-Tınaztepe
Çavdır	Kozağaç Yaylası
Kemer	Akpınar
Bucak	Kumar, Kestelli Yaylaları
Göhlisar	Böğrüdelik, Kozpınarı, Kocayayla, Yusufça Yaylaları
Altınyayla	Kırkpınar, Kirazlı Yaylaları
Merkez	Çamoluk (Aziziye) Yaylası

Kemer İlçesi'ndeki Akpınar yaylasında yüzlerce yerli turistin her yaz kamp yaptığı ve turistlerin şifalı olduğuna inandıkları kaynak suyu havuzlarında kendi imkanları ile tedaviler uyguladıkları bilinmektedir. Akpınar, Kozağaç ve Aziziye

yaylasında her yıl binlerce kişinin katılımcı ile yayla şenlikleri yapılmaktadır. Ancak; Akpınar, Kozağaç ve Aziziye yaylalarında önemli altyapı ve planlama eksiklikleri bulunmaktadır. Gölhisar İlçesi'ndeki doğa harikası Böğrüdelik ve Kocayayla'dan çok sayıda ziyaretçi günübirlik ya da süreli kamp şeklinde kullanım gerçekleştirmektedir. Bu yaylalar günümüzde yaygınlaşan ve "yayla turizmi-kırsal turizm" olarak adlandırılan turizm hareketlerine önemli bir kaynak niteliğindedir. Kocayayla ve Akpınar yaylaları, bölgenin kamp ve karavan turizmine yönelik önemli bir potansiyele sahiptirler. Bununla birlikte Akpınar yaylası ve diğer yaylalarla ilgili önemli altyapı ve planlama eksiklikleri bulunmaktadır (TOB, 2013).

Serenler Tepesi Tabiat Parkı

Mesire alanı olarak tescili bulunan Serenler Tepesi, 2011 yılında tabiat parkı olarak ilan edilmiştir. 380 dekar büyüklüğe sahip olan bu alan il merkezine 4 km uzaklıktadır. Günübirlik kullanıma uygun yapısı, flora ve faunasının canlı çeşitliliği ve ulaşım kolaylığı sayesinde tercih edilen yerlerdendir. Bisiklet, dağ yürüyüşü, botanik gezileri faaliyetlerinin yapılmasına imkân tanır (Anonim, 2019l).

a)Serenler Tepesi'nden bakış

b)Serenler Tepesi

Şekil 4.13. Serenler Tepesi (Anonim, 2019m, n)

Burdur Kent Ormanı

Burdur Kent Ormanı (Şekil 4.14), kent ormanı sınırları içerisinde ağaçlandırma, erozyon, bakım gibi ormancılık çalışmaları yapılan alanlar, otopark, helikopter

pisti, seyir terası, dinlenme alanları, oturma grupları, tanıtım panoları, gözlem kulesi, yürüyüş patikaları, yağmur korunakları, kent ormanı müzesi ve çocuk oyun alanı bulunmaktadır. Rakımı 950 metre olan sahanın tamamı 10.000 dekar, hizmete açılan kısmı ise 660 dekardır (ÇŞB, 2019).

Şekil 4.14. Burdur Kent Ormanı (Orijinal, 2019)

Mehmet Akif Ersoy Kent Ormanı

Burdur İli' nin kuzey sınırına yakın bölümünde bulunan orman sahası, doğu sınırından D650 Karayolu'nun çevrelediği yaklaşık 260.000 dekarlık bir alan kaplamaktadır. Ormanın içinden takip edilen Susamlık Tepesi Yolu ile ulaşılan bir seyir terası ve restoran işletmesi bulunmaktadır.

İnsuyu Mağarası

Türkiye'de turizm amacı ile 1965 yılında ziyarete açılan ilk mağara olma özelliğine sahip olan İnsuyu Mağarası Burdur merkezine 15 km mesafede bulunmaktadır. Burdur İli'ndeki Çatalağıl Köyü sınırlarında yer alan İnsuyu

Mağarası'na Burdur-Antalya karayolunun 13. km' sinden ayrılan 900 metrelik asfalt bir yol ile ulaşım sağlanmaktadır. Batı Toroslar'ın kuzeydoğusunda bulunan mağara, yatay uzanan kaynak konumlu, yarı aktif çok dönemli gelişim özelliği gösteren bir mağara olma özelliğine sahiptir. Görüntüsü oldukça cezbedici olan sütun, duvar ve perde damlataşları, sarkıt, dikit, kalkit kristalleri bulunduran ve içinde çeşitli göller barındırmaktadır (Şekil 4.15).

Şekil 4.15. İnsuyu Mağarası (Orijinal, 2019)

525 metre uzunluğunda birbirine bağlı iki ayrı bölümden oluşan İnsuyu Mağarası, ana fay hattına paralel uzanan olan ve kafesli bir yapıda olan bir bölüme sahiptir. Burası birinci bölüm olarak isimlendirilmektedir. Birinci bölümden uzun olan ve yer altı suyu seviyesinin düşmesi sonucu keşfedilen ikinci bölüm damlataş oluşumları bakımından daha fakirdir. Gezmek için özel donanımlara ihtiyaç olan ikinci bölümde, sportif amaçlı ya da macera için gelen özel gruplar donanımları ile girebilmektedirler (KTB, 2019c).

Uzun yıllar yerli ve yabancı ziyaretçilerinin ilgi odağı olan İnsuyu Mağarası etkileyici güzellikte sarkıt, dikit ve sütunların yanı sıra içerisinde yer alan

sularının şifalı olması nedeniyle de uzun yıllar tedavi amacıyla kullanılmıştır.. Burdur Belediyesi tarafından, adına her yıl festival düzenlenen (İnsuyu Festivali) mağara yörenin tarım ve sanayi ürünlerinin tanıtımı yanı sıra, kültürel ve folklorik özelliklerinin tanıtılması bakımından da önemli bir yere sahiptir. Ağlasun'a yaklaşık 17 km uzaklıkta yer alan İnsuyu Mağarası, Sagalassos merkezli yapılacak turizm etkinliklerinde mağara turizmi olarak önemli bir alternatif durumundadır (Ceylan ve Gök, 2015). 2018 yılı yaz sonlarına doğru mağara içindeki göl sularının tamamı çekilmiştir.

Burdur gölü, Salda Gölü, Karacaören Barajı, Yapraklı Barajı gibi doğal alanlardaki doğal parkurlar ve mevcut yollar, bisikletin turizm amaçlı kullanımına yönelik ve doğayla bütünleşmiş bir faaliyet gerçekleştirmek adına fırsatlar sunmaktadır. Ayrıca söz konusu alanların "triathlon sporu ve yarışları" için önemli bir potansiyele sahiptir. (TOB, 2013).

Burdur Valiliği ile İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından hazırlanan parkurlar kitapçığında (Şekil 4.16) çeşitli zorluk derecelerine ayrılmış, yöre kültürünü tanıtacak medeniyetlerin izlerini taşıyan, bitki çeşitliliğini ve yaban hayatını gözlemlemeyi sağlayacak, foto-safari yapmaya imkân verecek türde belirlenmiş 14 bisiklet, 8 yürüyüş rotası bulunmaktadır.

Şekil 4.16. Burdur'da trekking ve bisiklet faaliyetleri (KTB, 2019)

Burdur Merkez, Aziziye, Ağlasun, Bucak, Gölhisar, Kemer, Altınyayla ve Yeşilova ilçeleri doğa yürüyüşleri için önemli potansiyele sahiptir (TOB, 2013).

Burdur'da, özellikle bisiklet turları rotalarında yer alan Lisinia Yaban Hayatı Rehabilitasyon Merkezi de gününbirlik kullanıcıların uğrak yeri konumundadır.

Lisinia Yaban Hayatı Rehabilitasyon Merkezi

Lisinia Doğa'nın nin temelleri, bir doğa gönüllüsü olan Veteriner Hekim Öztürk SARICA tarafından 2005 yılında Burdur Gölü kıyısında atılmıştır. Lisinia, bölgenin eski çağlarda Psidya'nın önemli yerleşimlerinden biridir ve ismini buradan alır. Lisinia; doğan ve batan güneşin, ay ışığının sudaki pırıltısı anlamındadır. Türkiye'nin ilk yaban hayatı rehabilitasyon merkezlerinden biri olarak resmiyet kazanmıştır. Bu bölge, Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na 10 yıllığına bedelsiz hibe edilmiştir. Bu proje alanı kuruluşundan bugüne 120.000'in üzerinde ziyaretçi ve 5.000'in üzerinde yabancı gönüllü ağırlamıştır. Dünya genelinde kabul görmüştür ve evrensel bir proje olma niteliğindedir (Anonim, 2019o).

Şekil 4.17. Lisinia Yaban Hayatı Gözlem ve Rehabilitasyon Merkezi (Orijinal, 2019)

Yaban hayatı rehabilitasyon merkezi olarak faaliyetini sürdürmesinin dışında pek çok proje yürütmektedir. Bunlar; Doğa Okulu projesi, kansersiz gelecek elimizde projesi, Ekolojik Üretim ve Doğa Dostu Tarım Uygulamaları Projesi, Türkiye'ye Ait Yerli Hayvan/Bitki Türlerinin Üretimi ve Gen Muhafazası Projesi, Lavanta Deresi Projesi, Gönüllü Doğa Koruyucusu Projesi, belirtilen projelerin yanı sıra bünyesinde yeni projelere yönelik girişimler de sürdürülmektedir. Örneğin, Burdur Gölü'nün kurummasına karşı önlemlerin alınması için yürütülen proje son dönemde hayata geçirilmiştir (Ongun vd. 2017).

Salda Kayak Merkezi

Türkiye'deki kış turizmi merkezleri arasında en yenisi; Burdur İli, Yeşilova İlçesi, Eşeler Yaylası Tınaz Tepe Mevkiindeki Salda Kayak Merkezi' dir (Şekil 4.18). 2012 yılı başında kullanıma açılan Salda Kayak Merkezi, il merkezine 77 km, Salda Gölü' ne 17 km uzaklıkta bulunmaktadır. Kayak merkezinde, en uzun 1.600 m, en kısı 500 m olan, 5 pistten oluşan ve T.Bar tipi 860 metrede zirveye ulaşan iki kişilik teleski bulunmaktadır. 5-10-15-20 km kayaklı koşu ve biatlon yapmaya elverişli bir alandır (Burdur Valiliği, 2019).

Şekil 4.18. Salda Kayak Merkezi (Orijinal, 2019)

Salda Kayak Merkezi Burdur İli'nde bir alternatif turizm olarak kış turizmi için önemli potansiyele sahiptir. Ancak bu bölge, kış turizminde bir destinasyon merkezi olmak için ciddi altyapı eksikliklerine sahiptir. Başta ulaşım güzergâhının düzenlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bununla birlikte konaklama tesisleri ve bu tesisler için gereken altyapının geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca nitelikli ve etkin tanıtımların yapılmasına ihtiyaç vardır (TOB, 2013).

Yamaç paraşütü pistleri

Serbest atlama paraşütü ile benzerlik gösteren bir paraşüt ile uçak yerine, yüksek bir tepeden, koşarak havalanmak temelinde olan bir spor dalıdır. Paraşüt, eğimli ve yüksek bir tepeye açık hali ile serildikten sonra, pilotun koşmaya başlaması sonucu hava ile dolan kanatlar yardımı ile paraşüt ve pilot havalanır (KTB, 2019d).

Yamaç paraşütü için kullanılabilecek eğim ve yüksekliğe sahip olan Avşar Tepesi, yamaç paraşütü pisti olarak kullanılmaktadır. Bu tepe, Burdur Gölü'nü çevreleyen tepelerden biridir. Bölgede belirli zamanlarda yarışmalar düzenlenmektedir.

Yamaç paraşütü için pist olarak kullanılan bir diğer pist; çıkış güzergâhı, Salda Kayak Merkezi' nin çıkış noktası olarak kullanılan ve Salda Gölü üzerinde seyredecek şekilde de yamaç paraşütü yapma imkânı olan bir bölgedir (Şekil 4.19). Burdur Gölü güneyindeki Avşar Tepesi ve Salda Kayak Merkezi yolu üzerindeki R/L istasyonu önündeki alan Take Off uçuş bölgesi olma özelliğindedir (Anonim, 2019ö).

a)Avşar Tepesi'nden atlayış

b)Salda Gölü'ne atlayış

Şekil 4.19. Burdur'da yamaç paraşütü (Anonim, 2019p, r)

Burdur İli, Karamanlı ilçesinde yamaç paraşütü eğitim ve atlama sahası bulunmaktadır. Burdur İli'nin tümünün ortalama genel yüksekliği 1.000 m'dir. Burdur, Batı Torosların kuzeye bakan yamaçlarında çok sayıda özelliği olan dağlar ve vadilerle çevrilidir. Burdur'un yamaç paraşütü ve diğer olanaklarla birlikte dağ turizmine yönelik sahip olduğu potansiyeli etkili bir biçimde kullanabilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, Karamanlı ilçesi dışında Ağlasun-Akdağ, Yeşilova-Salda, Bucak-Kestel, Çeltikçi, Kemer gibi ilçelerde de belirli bölgelerde uygun arazi koşulları tespit edilebilir (TOB, 2013).

Sagalassos Antik Kenti

Burdur İli, kültür turizmiyle anılan bir ildir. Burdur İli sınırları içinde kalan bölgede "Sagalassos (Ağlasun)", "Kibyra ve Bubon (Göhlisar)", "Kremna, Milias, Sia ve Kodrula (Bucak)", "Balboursa (Altınyayla)" antik kentleri bulunmaktadır. Özellikle Ağlasun ilçesindeki Sagalassos Antik Kenti ile Göhlisar ilçesindeki Kibrya Antik Kenti, Burdur İli'nin, Roma dönemine ait büyük önemli iki kentidir.

Türkiye'nin güneybatısında, Burdur İli'nin yaklaşık 37 km. doğusunda ve Ağlasun ilçe merkezinin 7 km kuzeyinde yer almaktadır (Şekil 4.20). Bu antik kent, Batı Toros dağların iç sıralarından olan ve doğu batı yönünde uzanan Akdağ'ın güney yamacında 1.450-1.700 m yükseltiler arasında konumlanmış eğimli arazi üzerine kurulmuştur (Ceylan ve Gök, 2015).

Şekil 4.20. Sagalassos Antik Kenti 1(Anonim, 2019s)

Sagalassos Antik Kenti, orijinal yapı taşlarının neredeyse tamamının bulunabilmesi ve anıtsal yapılarının muhafazası ile son derece iyi korunmuş durumdadır (Şekil 4.21). Kentin planı, kurulmuş olduğu eğim üzerindeki teraslı yapı ile düşünüldüğünde etkileyicidir. Bu yapı ile uyumlu bir anıtsal merkez oluşturulmuştur. Bununla birlikte, en az bin yıllık seramik üretimi ile Sagalassos, antik dönemlerdeki en uzun seramik üretimi merkezi olarak UNESCO Dünya Miras Listesi'ne önerilmektedir (KTB, 2019).

Sagalassos Kenti'nin yukarı kısımlarında restore edilmiş bir anıtsal çeşme bulunmaktadır (Şekil 4.21). Bununla birlikte kemerli bir kapı ve bir agora bulunmaktadır. Agorayı çevreleyen yapılara ait kalıntılar da hala görülebilmektedir. Ayrıca kentte Roma hamamı, pınar suyu ile bağlantısı bulunan bir çeşme, kütüphane , tiyatro ve kentin döneme dair yaşam tarzını anlamaya yönelik pek çok eser bulunmaktadır.

Şekil 4.21. Sagalassos Antik Kenti 2 (Anonim, 2019ş)

Sahip olduđu değerkler bakımından zengin bir turizm potansiyeline sahip olmasıyla birlikte yöre turizmi hemen hemen tümüyle Sagalassos merkezli olarak gerçekleşmektedir. Ancak genellikle günübirlik turlarla gerçekleşmekte; konaklama, alışveriş ve yeme içme gibi yöreye para bırakıcı faaliyetleri kapsayan bir kullanım yoktur. Bu nedenle bölgedeki etkinlikler bölgede yaşayan halk için ekonomik yönden bir fayda sağlamamaktadır (Ceylan ve Gök, 2015).

Kibyra Antik Kenti

Göhlisar İlçesi'nin Horzum mahallesinde derin uçurumlar ile birbirinden ayrılan üç tepe üzerinde bulunmaktadır (Şekil 4.22). Kentin yerleşim alanı oldukça geniştir. Günümüzde görülebilen tüm mimari kalıntıları, Roma İmparatorluk Dönemi'ne aittir. Kibyra'dan kazı ile çıkarılan eserler Burdur Müzesi'nde sergilenmektedir (KTB, 2019f).

a)Kibyra odeon

b)Kibyra agora

c)Kibyra tiyatro

d)Kibyra hamam

Şekil 4.22. Kibyra Antik Kenti (Anonim, 2019t)

Milias Antik Kenti

Bucak İlçesi, Kocaaliler Kasabası'nda bulunmaktadır. Helenistik ve Roma Dönemlerinde insanların yerleşim yerlerinden olan kentin doğusu, batısı ve güneyi sarp ve çıkılması zor kayalıklarla çevrilidir. Kayalıklar arasındaki boşluklara da surlar yapılmıştır. Kentin Nekropoli, sur dışında bulunmaktadır. Kentte evlerin çoğu ana kayalar işlenerek, kesme usulü yapılmıştır. Ana kayaya oturtulmuş küçük bir tiyatro bulunmaktadır (KTB, 2019g).

Antik kentlerin varlığı dışında, Burdur İli'nde kültür turizmini öne çıkaracak nitelikte ancak somut olmayan kültür değerleri bulunmaktadır. Burdur İli, neolitik çağdan bu yana yöre topraklarına ev sahipliği yapmış çok çeşitli kültürler barındırmakta ve bu kültürlerle ait izlere ev sahipliği yapmaktadır. Bununla beraber, Batı Akdeniz Bölgesi'nin tarihteki adı ile, Teke Yöresi'nin manevi başkenti olması, Burdur İli'ni kültür turizminde yerel ölçekte olduğu

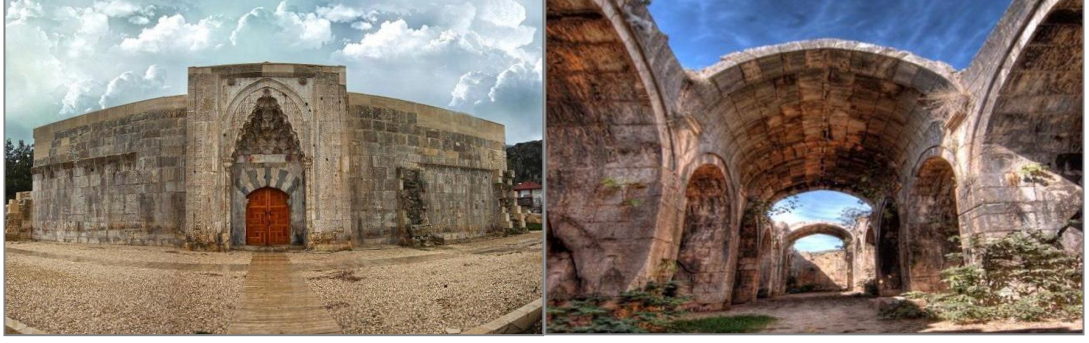
kadar ulusal ve uluslararası pazarlar açısından da özgün kılmaktadır (TOB, 2013).

Burdur şehir merkezinde bulunan “Burdur Arkeoloji Müzesi”nde, (Şekil 4.23) Neolitik çağdan günümüze kadar olan dönemlere ait ve bölgedeki höyüklerden, antik kentlerden çalışmalar ile elde edilen eserlerin örneklerini görmek mümkündür (TOB, 2013).

Şekil 4.23. Burdur Arkeoloji Müzesi (Anonim, 2019u)

Burdur İli’nde, Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın yürüttüğü çalışmalardan birisi olan “İpek Yolu Projesi” bulunmaktadır. Bu proje; kültürel mirasımıza ve değerlerimize ev sahipliği yapan ancak birçoğu doğaya ve çevresel etkenlere yenilmiş halde bulunan hanların (kervansarayların) korunması, bir koruma - kullanma dengesi içinde yaşatılarak “Tarihi İpek Yolu”nun canlandırılmasını hedeflemektedir. İpek Yolu üzerinde bulunan ve çeşitli etkinlik gruplarının gününbirlik turlar düzenlediği noktalar içinde Bucak İlçesi’nde bulunan Susuz Han ve İncir Han bulunmaktadır (TOB, 2013).

a)Susuz Han

b)İncir Han

Şekil 4.24. Burdur kervansarayları (Anonim,2019ü, v)

Burdur İli tarihi bakımından öne çıktığı gibi festival ve şenlikleri ile de gününbirlik ziyarete zemin oluşturmakta ve rekreasyonel aktivitelere çeşitlilik kazandırmaktadır. Burdur'un geleneksel ve kültürel zenginliğini sergilemek ve gelenekleri sürdürmek amacıyla yapılan festivallerin yanı sıra, ilin doğal güzelliklerinin ve peyzaj değerlerinin de öne çıktığı çeşitli festivaller bulunmaktadır.

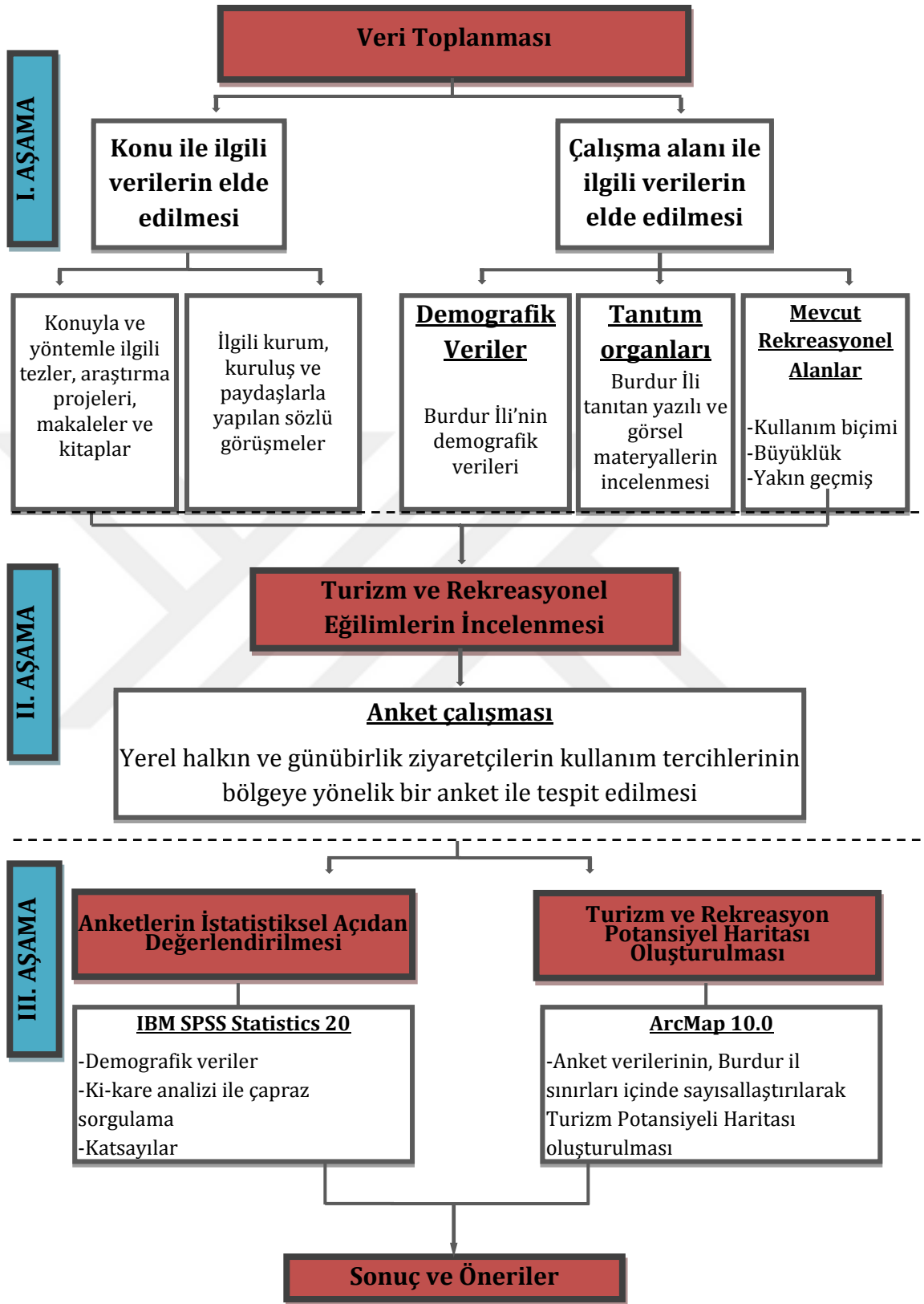
Sportif olta balıkçılığı

Burdur İli Göller Bölgesi'nde yer alması nedeniyle suya bağlı rekreasyonel aktiviteler için oldukça uygun bir zemine sahiptir. Sportif olta balıkçılığı, geçmişten günümüze pek çok aktivite arasında gerek sportif amaçlı gerekse avlanma amaçlı daima popüler niteliktedir. Hali hazırda Gölhisar, Salda, Karataş gölleri ile Karacaören 1 ve Yapraklı barajlarında sportif olta balıkçılığı gerçekleştirilmektedir (TOB, 2013).

Sualtı dalış turizmi

Suya bağlı rekreasyonel aktivitelerin bir diğeri ise sualtı dalışıdır. Burdur Gölü ve Salda Gölü Burdur'a bu amaçla gelecek turistlere ve ziyaretçilere serbest dalış imkânı sağlamaktadır ancak bölgede tüplü dalış için herhangi bir tesis bulunmamaktadır.

4.2. Yöntem

Şekil 4.25. Çalışmanın yöntem şeması

Şekil 4.25'te gösterilen, Burdur İli'nde yürütülen araştırma, arazi ve ofis çalışması olmak üzere iki yönlü ve üç aşamalı olarak yürütülmüştür.

Araştırmanın birinci aşaması olan arazi gözlem ve literatür çalışmalarında; konu ile ilgili daha önce yapılmış çalışmalar, hazırlanan kaynaklar, çalışma alanına ait makaleler, tezler, bildiriler, seminerler, raporlar, bilimsel araştırma projeleri ve kitaplardan bilgi edinilmiştir. Arazi çalışmalarında Burdur İli'ne ait turizm ve rekreasyon merkezleri ziyaret edilmiş ve buralarda vakit geçirilerek gözlem yapılmıştır. Fotoğraf makinesi, video kamera ve drone ile alanlara dair görüntüler elde edilmiştir. Yerinde gözlemlerin dışında, çalışma alanına ait verileri sağlamak için ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütlerinden elde edilen bölgeye ait tanıtım araçları, harita ve görsel kaynaklar incelenmiştir. İlgili kurumlardaki meslek mensupları ile sözlü görüşmeler yapılmıştır.

Araştırmanın ikinci aşaması olan ofis çalışması birinci aşamada elde edilen bilgiler doğrultusunda ilerlemiştir. Temelde Burdur İli'ndeki turizm ve rekreasyon amaçlı kullanım alanlarının yerel halk tarafından kullanımını tespit etmeye yönelik bir anket hazırlanmıştır (Ek A). Burdur İli içindeki rekreasyonel kullanım alanlarındaki kullanıcı tercihlerini saptamak için gününbirlik kullanım yapan, yakın çevreden gelen ziyaretçiler ve yerel halk seçilmiştir. Örneklem büyüklüğü, TÜİK' in 2017 yılında adrese dayalı nüfus sisteminden alınan bilgiye göre Burdur İli toplam nüfusu olan 264.779 olarak belirlenmiştir. (TÜİK, 2018). Anket sayısını belirlemek için Yazıcıoğlu ve Erdoğan (2004)'da belirtilen örneklem büyüklüğü tablosu dikkate alınmıştır. Yapılacak olan anket sayısının saptanmasında $\alpha=0,05$ (standart hata) için $\pm 0,05$ örneklem hatası ile evren büyüklüğü 100.000'in üzerindeki nüfus için öngörülen en az 386 denek sayısı temel alınmıştır.

İnternet ortamında yayınlanabilir halde ve basılı olmak üzere aynı içerikte Türkçe olarak hazırlanan anket, 3 bölüm ve 17 sorudan oluşmaktadır. Anket kapsamında Burdur İl'inde rekreasyonel kullanım eğilimleri ve bu eğilimlerin temel özelliklerini belirlemeye yönelik sorular sorulmuştur.

Anketin ilk bölümünde ziyaretçilerin rekreasyonel aktivitelere katılım durumu öğrenilmiştir. Ankete katılanların ilk bölümdeki yanıtına göre ikinci ya da üçüncü bölüme geçmesi istenmektedir.

İkinci bölümde kullanıcının rekreasyonel aktivitelere katılmayı isteyip istemediğini tespit edecek bir soru sorulmuştur. Verilen hayır yanıtı ile anket tamamlanırken, evet yanıtı ile anketin üçüncü bölümüne geçilmektedir. Hayır yanıtı veren anketler değerlendirmeye alınmamıştır.

Üçüncü bölümde Burdur İli sınırları içerisinde yer alan rekreasyonel kullanım alanlarından hangilerini tercih ettikleri ve kullanımları sırasındaki deneyimlerini öğrenmeye yönelik sorular sorulmuştur. Bölüm sonunda ise kullanıcıların demografik ve sosyo-ekonomik durumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın üçüncü aşamasında yapılan kullanıcı anketleri değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bu değerlendirme, de edilen anket verilerinin birbiri ile olan ilişkileri SPSS (Statistical Package for the Social Sciences, Sosyal Bilimler için İstatistik Programı)'de incelenmiştir. SPSS, anket uygulaması sonucu toplanan verileri çeşitli istatistik metotları ile analiz etmek için kullanılan bir bilgisayar yazılımıdır. Analiz edilen verilerin daha sonra ki-kare (χ^2) bağımsızlık analizi (Özbay, 2008) ile yanıtlar arasındaki anlamlılık durumları incelenmiştir. Ki-kare (χ^2) bağımsızlık analizi; iki değişken arasında bir ilişki bulunup bulunmadığını veya gözlenen ve beklenen frekans dağılımları arasındaki farkların rastgele hatalardan olup olmadığını kontrol etmek için kullanılan bir yöntemidir (Kubat ve Ayaşlıgil, 2002). Frekans; çoklu seçim yapılabilecek sorularda bir soruya verilen toplam yanıtın tüm yanıtlar içindeki görülme sıklığının yüzde olarak ifade edilmesidir. Analiz sırasında hangi değişkenin bağımsız hangi değişkenin bağımlı olduğunun önemi yoktur. Analiz sonucunda ortaya çıkan ve anlamlılık değerini ifade eden p değeri (phi value); bu iki değişkenin birlikte olma olasılığını ifade etmektedir. Bu değer; $p=0,000$ 'a yaklaştıkça değişkenlerin arasında anlamlı farklılıklar yüksek derecededir, $p=0,050$ 'ye yaklaştıkça ise ilişki zayıflamaktadır. Değişkenler analiz edildikten

sonra p değerinin $p \geq 0,050$ olduğu durumlarda anlamlı bir farklılık yoktur şeklinde ifade edilmiştir. İki değişken için hazırlanan tablolarda, katılımcıların yanıt vermedikleri hücre sayısı çapraz karşılaştırmanın toplamının %20'sinin üzerinde çıktığında, bu iki değişken için ki-kare testi uygulanmamıştır.

Çoktan seçmeli sorular için yüzdelik dilimler oluşturulmuştur. Bu sorular ve demografik veriler dışında kalan tüm sorularda ise frekans değerleri belirlenmiştir. Katılımcılara hangi rekreasyonel alanlara gittikleri ve bu alanlardaki aktivite tercihleri, rekreasyonel alanları kullanım sıklığı ve yoğunluğu, ulaşım ile ilgili tercihleri, kullanımlarını etkileyen olumsuz çevre faktörlerinin neler olduğunu ve kimlerle bu aktivitelere katıldıkları frekans değeri olarak verilirken, demografik değerleri, meslekleri ve katılım sıklığı yüzdelik dilim olarak ifade edilmiştir.

Uygulanan anketten elde edilen veriler, temelde 4 soru üzerinden değerlendirilmiş ve “Burdur İli Turizm ve Rekreasyon Potansiyeli Haritası” elde etmek için kullanılmıştır. Bu aşamada Örüçü (2002)' nün “Eğirdir Yöresindeki Mevcut Peyzaj Değerlerinin Turizm Açısından İrdelenmesi” çalışmasında kullandığı formül esas alınmıştır. Bu formül;

Bir alanın Turizm ve Rekreasyon Potansiyeli= TRP_i

$$TRP_i = A_i + B_i + C_i + (-D_i)$$

formülüyle elde edilmiştir. Bu formüldeki parametreler ve alt parametreler ise;

A_i = Alan değeri

$$A_i = \begin{matrix} \text{Göl} \\ \text{Manz.} \\ \text{Yerler} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Yayla} \\ \text{ve} \\ \text{Mesire} \\ \text{Alanları} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Akarsu,} \\ \text{Dere} \\ \text{Kıyısı} \\ \text{Alanlar} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Müzeler} \\ \text{Örenyerleri} \\ \text{Höyükler} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Kent} \\ \text{Orman.} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Kayak} \\ \text{Merk.} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Dalış} \\ \text{Noktaları} \end{matrix}$$

B_i=Sosyo-Kültürel Faktörlerin Uygunluğu

$$B_i = \begin{matrix} \text{Tarihsel Anıt} \\ \text{ve} \\ \text{Mekanlar} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Geleneksel} \\ \text{Mimari} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Geleneksel} \\ \text{El Sanatları} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Festival ve} \\ \text{Şenlikler} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Dinsel} \\ \text{Değerler} \end{matrix}$$

C_i= Rekreatyoneel ve Turistik Altyapı Faktörlerinin Uygunluğu

$$C_i = \text{Ulaşılabilirlik} + \text{Güvenlik} + \begin{matrix} \text{Yeme-İçme} \\ \text{Olanakları} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Çevre} \\ \text{Düzenlemesi} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Konaklama} \\ \text{Olanakları} \end{matrix}$$

D_i= Olumsuz Çevre Faktörleri

$$D_i = \begin{matrix} \text{Görsel} \\ \text{Kirlilik} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Su} \\ \text{Kirliliği} \end{matrix} + \text{Kalabalık} + \begin{matrix} \text{Güvenli} \\ \text{Olmayış} \end{matrix} + \text{Gürültü} + \begin{matrix} \text{Hava} \\ \text{Kirliliği} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{WC-} \\ \text{Kabin} \\ \text{eksikliği} \end{matrix} + \begin{matrix} \text{Engellilere} \\ \text{Yönelik} \\ \text{Kullanım} \\ \text{Eksikliği} \end{matrix}$$

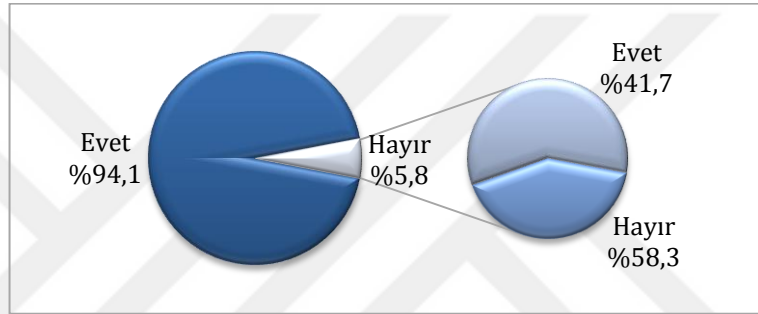
şeklinde belirlenmiştir. Olumsuz çevre faktörleri, alanın turizm ve rekreasyon potansiyelini düşürdüğünden formülde negatif değer olarak alınmıştır. Turizm ve rekreasyon potansiyel uygunluğu bu alan için 5 gruba ayrılmıştır.

- Turizm ve rekreasyon potansiyeli uygun olmayan,
- Turizm ve rekreasyon potansiyeli az uygun,
- Turizm ve rekreasyon potansiyeli orta uygun,
- Turizm ve rekreasyon potansiyeli uygun,
- Turizm ve rekreasyon potansiyeli çok uygun olarak gruplandırılmıştır.

Değerlendirmenin temelinde, Burdur İli'ndeki alan tipi tercihleri, beğenilen sosyo-kültürel özellikleri ile altyapı özellikleri pozitif değerli ve olumsuz çevre koşullarına verilen yanıtların frekans değerleri üzerinden elde edilen katsayılar da negatif değerli olarak kullanılmıştır. Elde edilen bu katsayılar, ArcMap 10.0 programında 1 km²'lik alanlara bölünerek oluşturulmuş haritaya aktarılmıştır. Anket sorulara ait seçeneklerinin katsayıları, Burdur İl haritası üzerine grid alanlardaki noktalara, noktaların sahip olduğu özellikler işlenerek bir turizm potansiyeli haritası elde edilmiştir.

5. BULGULAR

Yöntem bölümünde açıklandığı gibi, Burdur İli'nde turizm ve rekreasyonel kullanım alanlarının yerel halk ve günöbirlik ziyaretçiler tarafından kullanımını tespit eden ve 413 katılımcının katıldığı ankette, *“Dinlence-eğlence faaliyetlerine katılır mısınız?” sorusuna ‘Evet’ (%94,1) yanıtını veren 389 adet olumlu anket dikkate alınmıştır. ‘Hayır’ (%5,8) yanıtını veren 24 katılımcıya sorulan; “İmkânınız olsa dinlence-eğlence aktivitelerine katılmak ister miydiniz? sorusuna, 14 katılımcı ‘Evet’ (%41,7), 10 katılımcı ‘Hayır’ (58,3) yanıtını vermişlerdir (Şekil 5.1).*

Şekil 5.1. Anket katılımcılarının rekreasyonel faaliyetlere katılma durumu

Anket; turizm ve rekreasyon eğilimlerinin ölçülmesiyle bu alanlar hakkındaki görüşlerin saptanması, kullanıcıların tercihlerinin belirlenmesi ve bunların birbiri ile ilişkileri olmak üzere 3 ana başlıkta incelenmiştir. Anket sonuçları aşağıda belirtilen başlıklar altında değerlendirilmiştir.

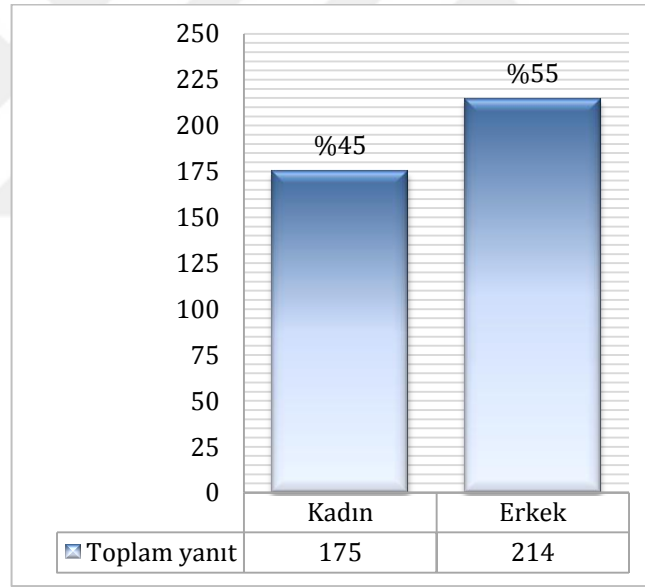
- Kullanıcıların demografik özellikleri
- Kullanıcıların alan kullanımları
- Kullanıcıların alan tercih kriterleri
- Kullanıcıların alan deneyimleri
- Kullanıcıların demografik özellikleri ile turizm ve rekreasyonel kullanımları arasındaki ilişkiler

5.1. Kullanıcıların Demografik Özellikleri

Çalışmanın amaçlarından biri de Burdur İli'ndeki turizm ve rekreasyonel kullanım alanlarını ziyaret eden kullanıcıların demografik özelliklerini belirlemektir. Bu özellikler; cinsiyet, yaş, medeni hal, gelir durumu, eğitim durumu şeklinde sıralanmıştır. Bu 5 temel demografik veriye ek olarak katılımcıların meslek grupları ve aktivitelere katılım sıklıkları da tespit edilmiştir.

5.1.1. Cinsiyet

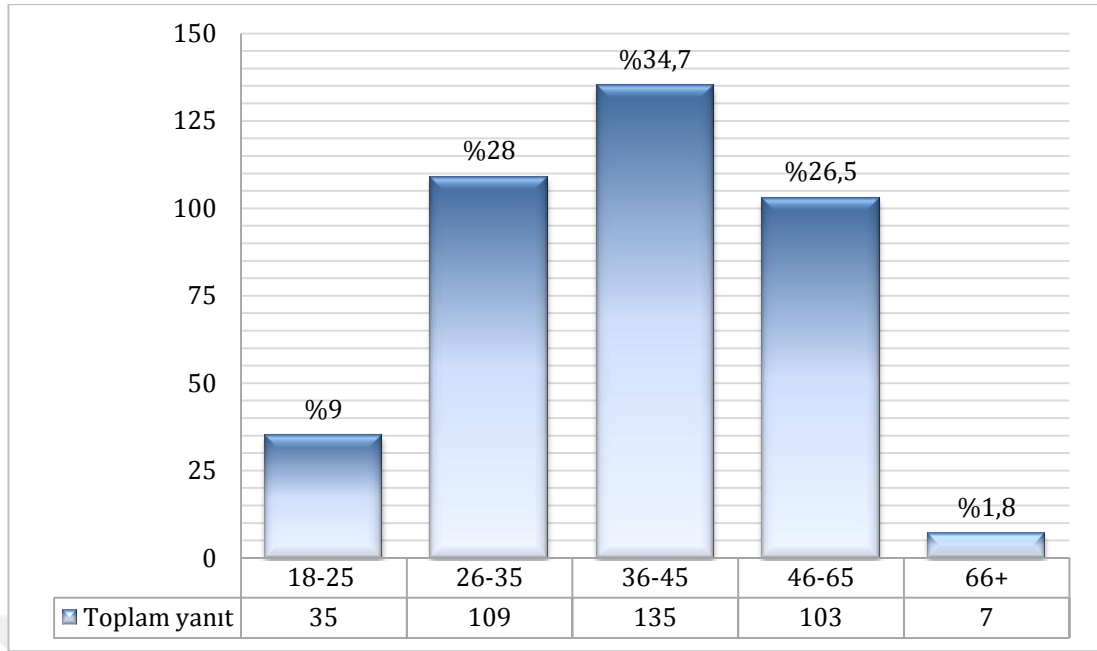
Anket 175 kadın (%45) ve 214 erkek (%55) kullanıcıdan oluşmaktadır (Şekil 5.2).

Şekil 5.2. Kullanıcıların cinsiyetleri

5.1.2. Yaş

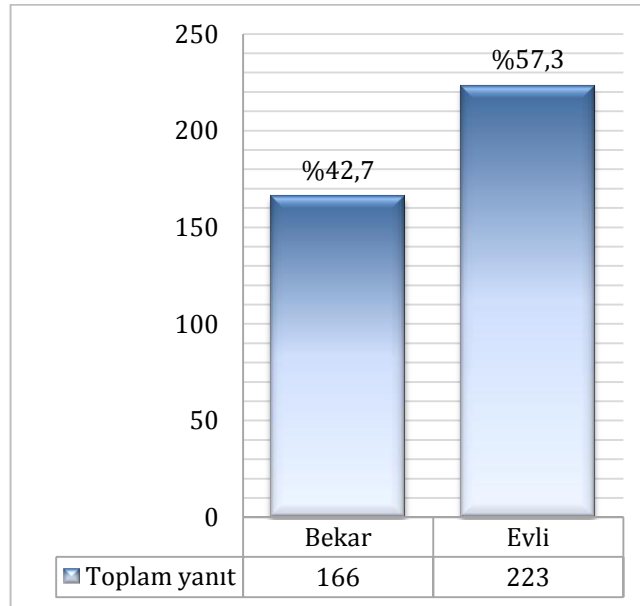
Ankete katılanlardan, 36-45 yaş aralığında 135 kullanıcı %34,7 oranı ile ilk sırada yer almaktadır. Bunu sırasıyla; 26-35 yaş aralığı (%28); 46-65 yaş aralığı, (%26,5); 18-25 yaş aralığı (%9) takip etmektedir. Yalnızca 7 anket katılımcısı (%1,8) 66 yaş ve üzerinde olduğunu belirtmişlerdir (Şekil 5.3).

Şekil 5.3. Kullanıcıların yaş grubu dağılımları

5.1.3. Medeni hal

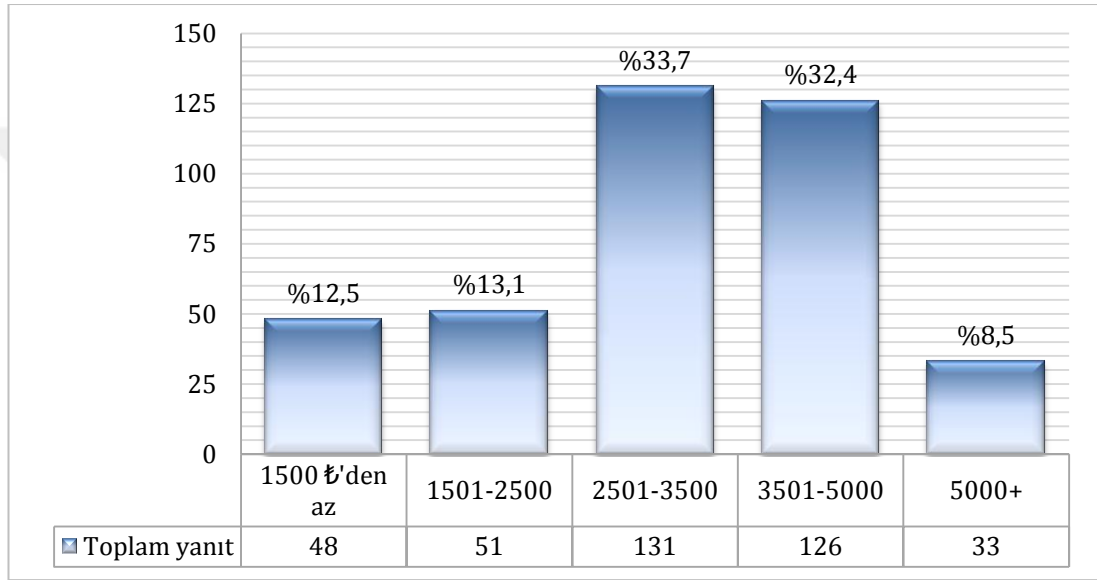
Katı%57,3'ünün evli, %42,7'sinin bekâr olduğu görülmektedir (Şekil 5.4).

Şekil 5.4. Kullanıcıların medeni halleri

5.1.4. Gelir durumu

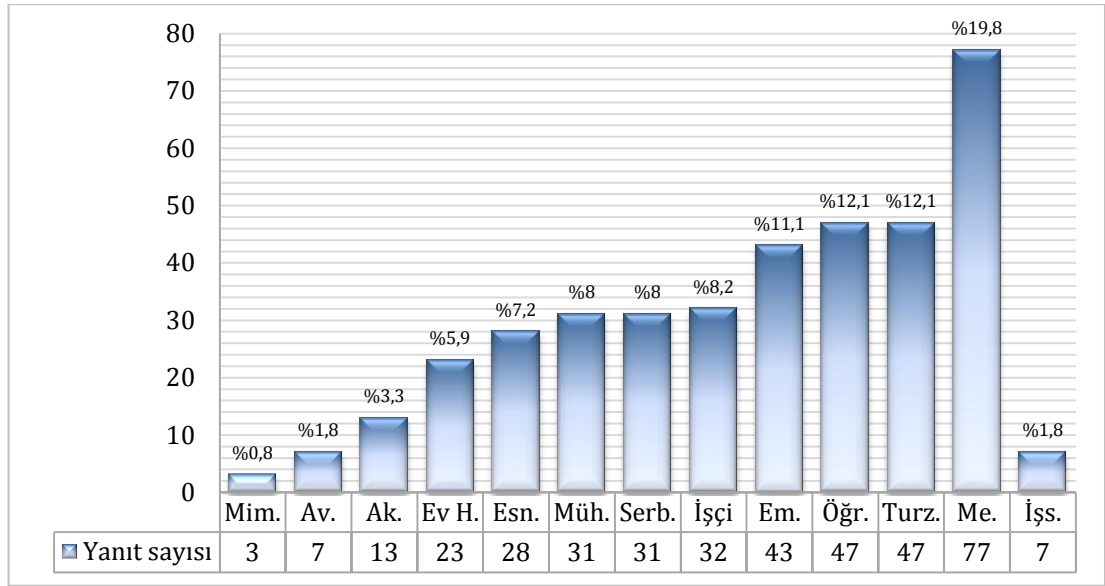
Turizm ve rekreasyonel faaliyetlere katılımı önemli bir değişken olan gelir durumuna göre aylık ortalama 2501-3500 TL arasında gelir düzeyine sahip kişiler %33,7'lik oran ile ilk sırada yer almaktadır. Elde edilen bulgulara göre bunu sırası ile; 3501-5000 TL (%32,4), 1501-2500 TL (%13,1), 1500 TL' den az (%12,3) izlemektedir. Katılımcıların %8,5'i aylık gelirinin 5000 TL ve üzerinde olduğunu belirtmişlerdir (Şekil 5.5).

Şekil 5.5. Kullanıcıların aylık gelir durumları

5.1.5. Meslek

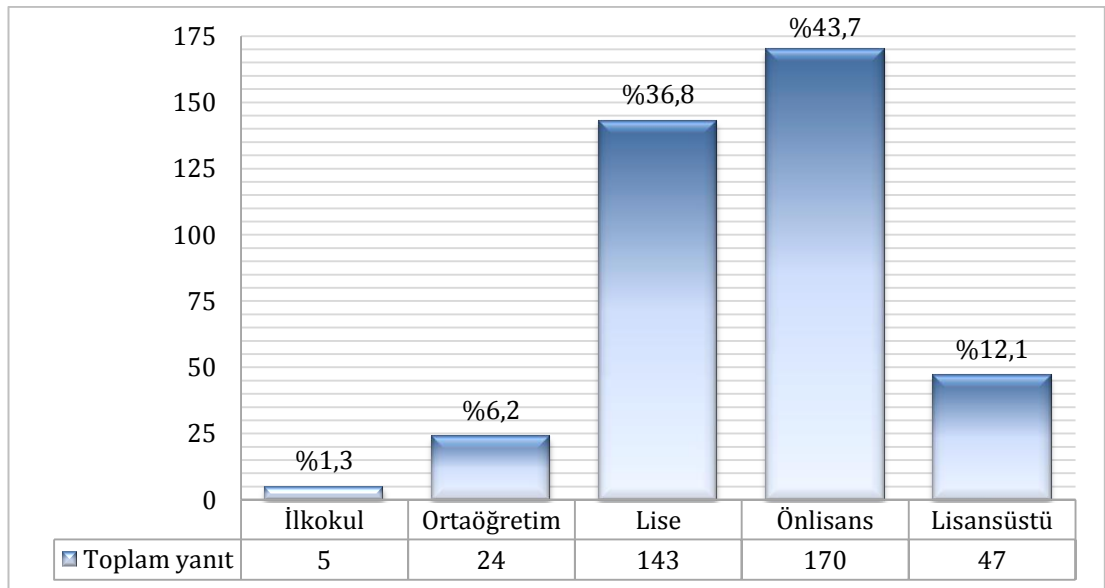
Katılımcıların mesleklerine ilişkin sonuçlara incelendiğinde memurların (%19,8) il sırada yer aldığı görülmektedir. Ardından turizm çalışanları (%12,1) ve öğrenciler (%12,1) eşit oranda takip etmektedir. Bunu sırası ile; emekliler (%11,1), işçiler (%8,2), serbest meslek sahipleri (%8) ve mühendisler (%8), esnaflar (%7,2), ev hanımları (%5,9), akademisyenler (%3,3), avukatlar (%1,8) ve mimarlar (%0,8) oluşturmaktadır. Katılımcıların %1,8'i işsiz olduğunu belirtmişlerdir (Şekil 5.6).

Şekil 5.6. Meslek dağılımları

5.1.6. Eğitim durumu

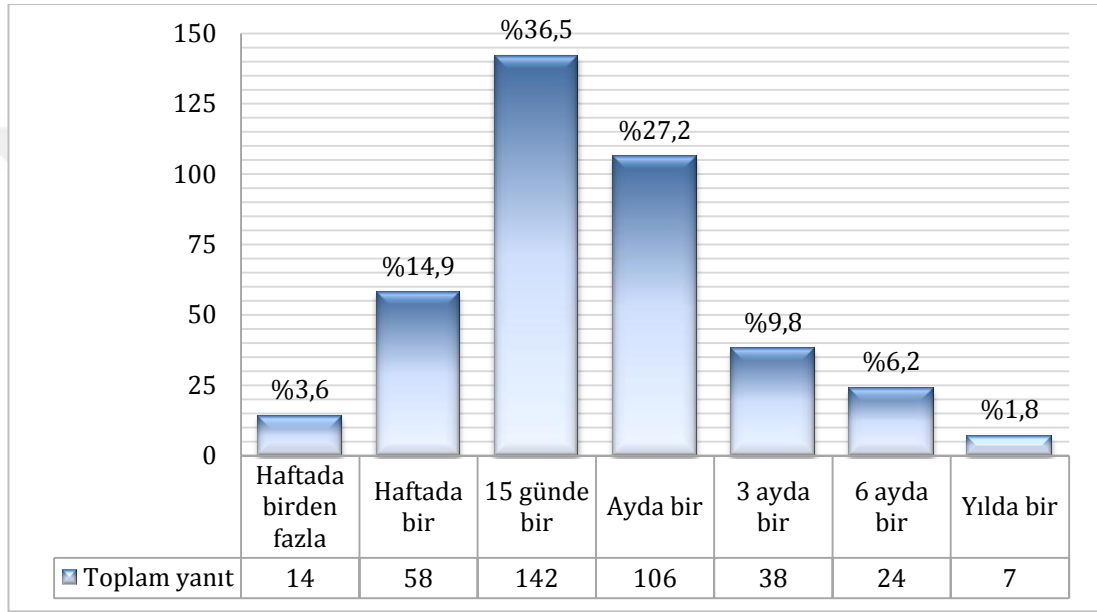
Katılımcıların büyük bir bölümünün üniversite mezunu olduğu (ön lisans ve lisans) görülmektedir. Bunu sırası ile lise mezunları (%36,8), lisansüstü mezunları (%12,1), ortaöğretim mezunları (%6,2) takip etmektedir. Katılımcıların %1,3'ü ilkokul mezunu olduğunu belirtmişlerdir (Şekil 5.7).

Şekil 5.7. Kullanıcıların eğitim durumları

5.1.7. Rekreatif aktivitelere katılım sıklığı

Katılımcıların rekreatif aktivitelere katılım sıklığı incelendiğinde en sık kullanımın 15 günde bir (%36,5) yapıldığı görülmektedir. Bunu sırası ile; ayda bir (%27,2), haftada bir (%14,9), 3 ayda bir (%9,8), 6 ayda bir (%6,2), haftada birden fazla (%3,6) kullanım sıklığı takip etmektedir. Ziyaretçilerin %1,8'i verdiği toplam 7 yanıt ile yılda bir kez rekreatif aktivitelere katıldıklarını belirtmişlerdir (Şekil 5.8).

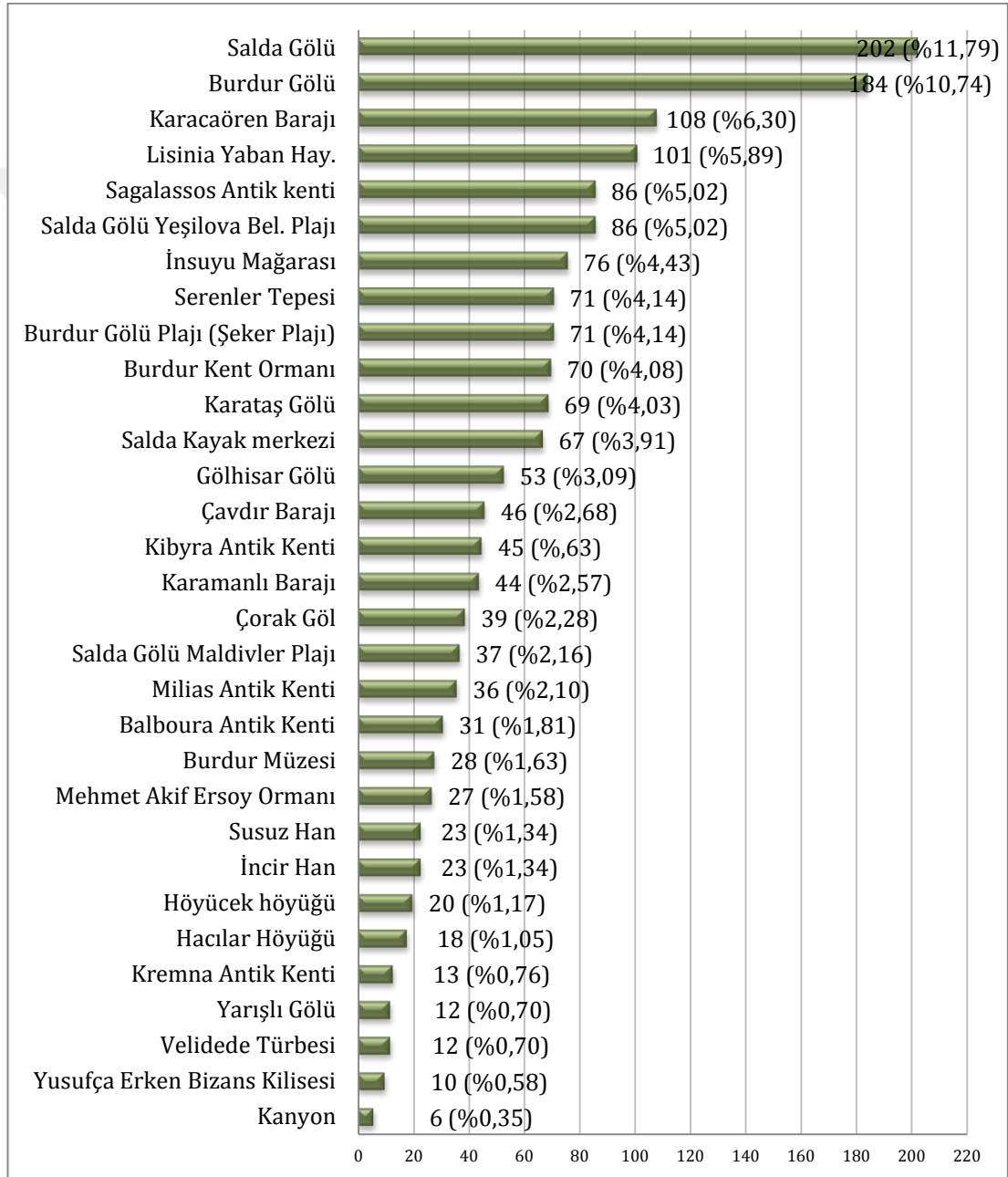
Şekil 5.8. Rekreatif aktivitelere katılım sıklığı

5.2. Turizm ve Rekreatif Amaçlı Kullanım Özellikleri ve Bu Alanlar Hakkındaki Görüşlerin Değerlendirilmesi

Anketin ikinci bölümünde katılımcılara; Burdur İli'nde rekreatif amaçlı aktiviteler için hangi alanları tercih ettikleri, katıldıkları etkinlikler, rekreatif alan tarzı tercihleri, gezdikleri alanlardan tercih ettikleri sosyo-kültürel özellikleri, bu alanlara ulaşım tiplerini, tercih ettikleri ayları, rahatsız oldukları durumları ile deneyimlerini tespit etmeye yönelik, çoklu seçim yapabilecekleri sorular yöneltilmiştir.

5.2.1. Ziyaretçilerin Burdur İli'ndeki rekreasyonel alan tercihleri

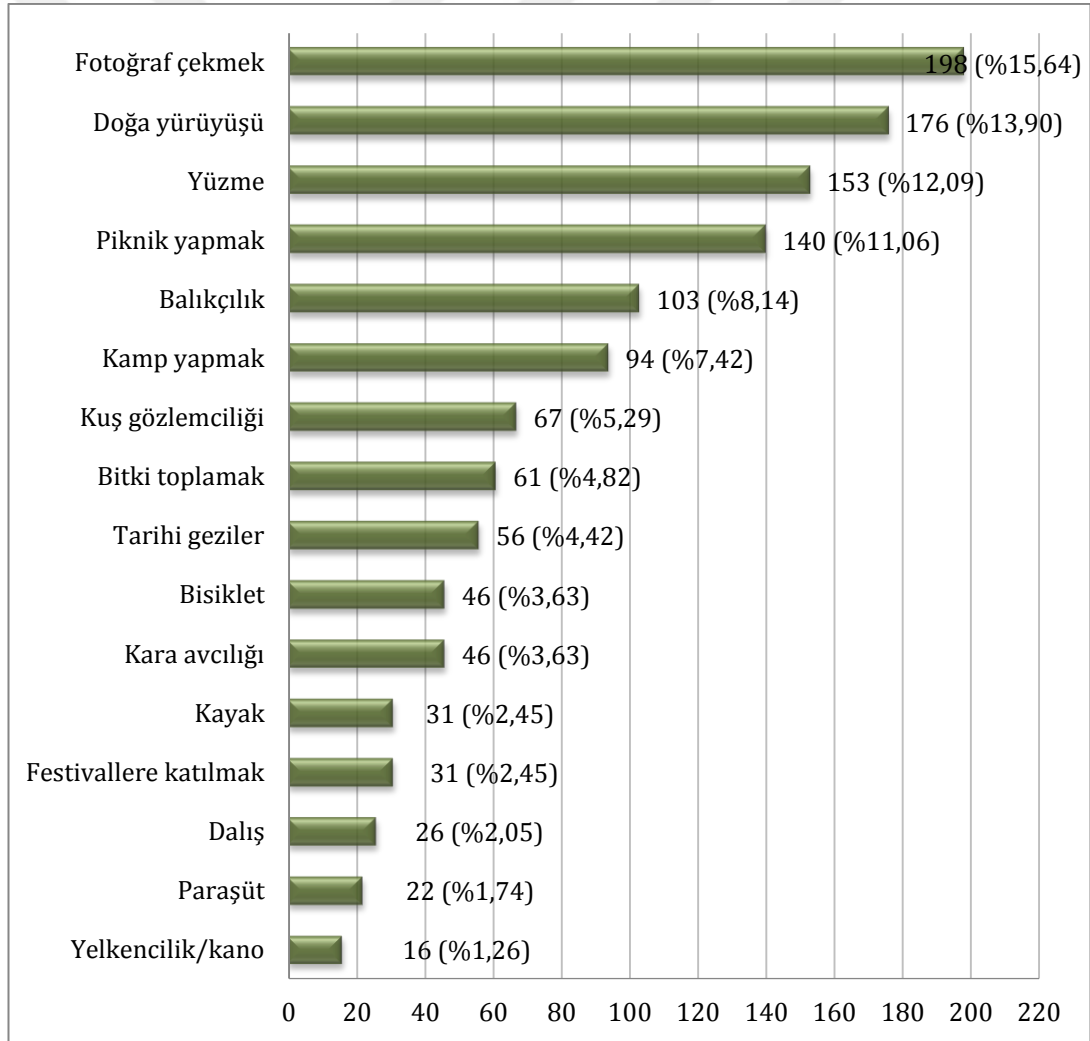
Katılımcıların rekreasyon amaçlı kullanım için tercih ettiği alanların başında Salda Gölü (%11,79 ve Burdur Gölü (%10,74) gelmektedir. Karanlık Dere Kanyonu ve Serençay Kanyonu toplam %0,35'lik katılım ile nadir olarak tercih edilen alanlardandır. Katılımcıların yanıtları ve yanıtların yüzdelik dilimleri Şekil 5.9'da gösterilmektedir.

Şekil 5.9. Ziyaretçilerin Burdur İli'ndeki rekreasyonel alan tercihleri

5.2.2. Tercih edilen rekreasyonel aktivite türleri

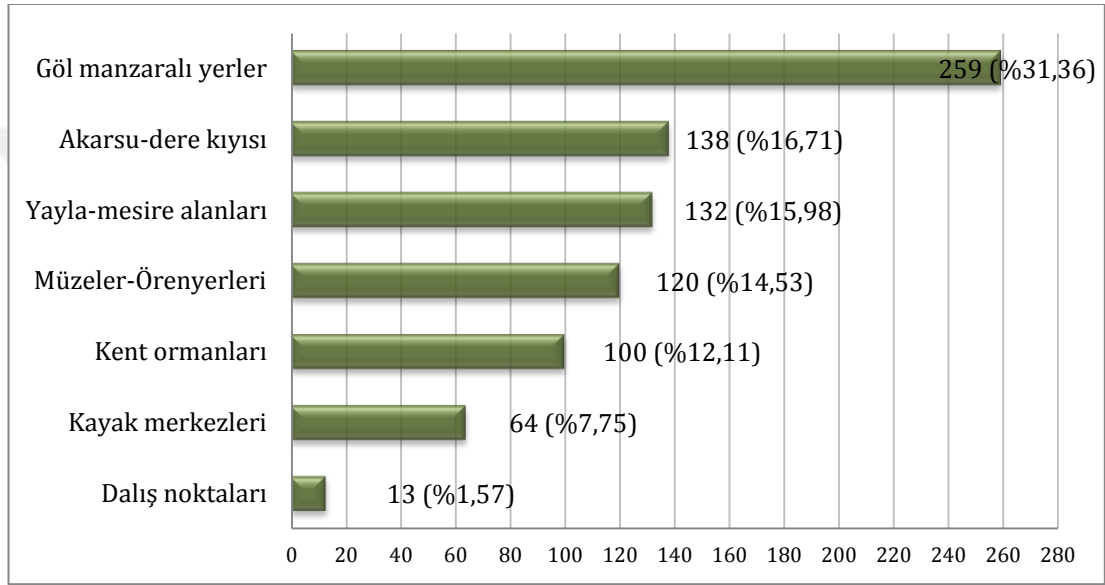
Ziyaretçilerin rekreasyonel aktivite türleri hakkındaki tercihleri incelendiğinde en çok tercih edilen aktivitenin fotoğraf çekmek (%15,64) olduğu görülmektedir. Bunu sırası ile doğa yürüyüşü yapmak (%13,90), yüzme (%12,09), piknik yapmak (%11,06), sportif olta balıkçılığı (%8,14), kamp yapmak (%7,42), kuş gözlemciliği (%5,29), bitki toplamak (%4,82), tarihi geziler yapmak (%4,42), bisiklete binmek ve kara avcılığı yapmak (%3,63), kayak yapmak ve festivallere katılmak (%2,45), dalış yapmak (%2,05) ve paraşüt (%1,74) takip etmektedir. En az tercih edilen rekreasyonel faaliyet yelkencilik/kano (%1,26) olarak karşımıza çıkmaktadır (Şekil 5.10).

Şekil 5.10. Tercih edilen rekreasyonel aktivite türleri

5.2.3. Alan tipi tercihleri

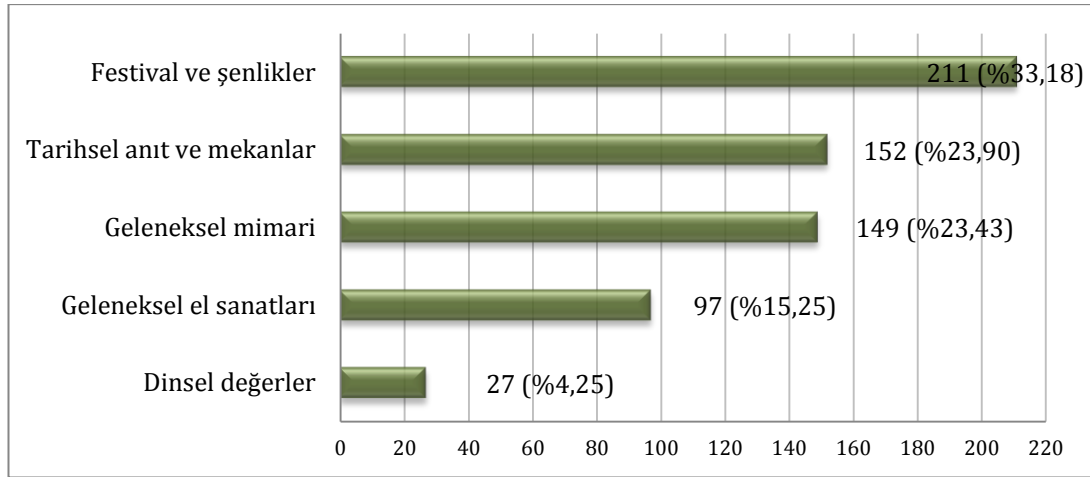
Ankete verilen yanıtlara göre kullanıcıların %31,36'lık bir oran ile büyük bir kısmı göl çevresi ve göl manzarası olan alanları tercih etmişlerdir. Bunu sırası ile akarsu-dere kıyısı alanlar (%16,71), yayla-mesire alanları (%15,98), müzeler ve örenyerleri (%14,53), kent ormanları (%12,11), kayak merkezleri (%7,75) takip etmektedir. En az tercih edilen alan tipi ise %1,57'lik oranla diğer alan tipi tercihlerine göre büyük bir farkla dalış noktaları olmuştur (Şekil 5.11).

Şekil 5.11. Alan tipi tercihleri

5.2.4. Beğenilen sosyo-kültürel özellikler

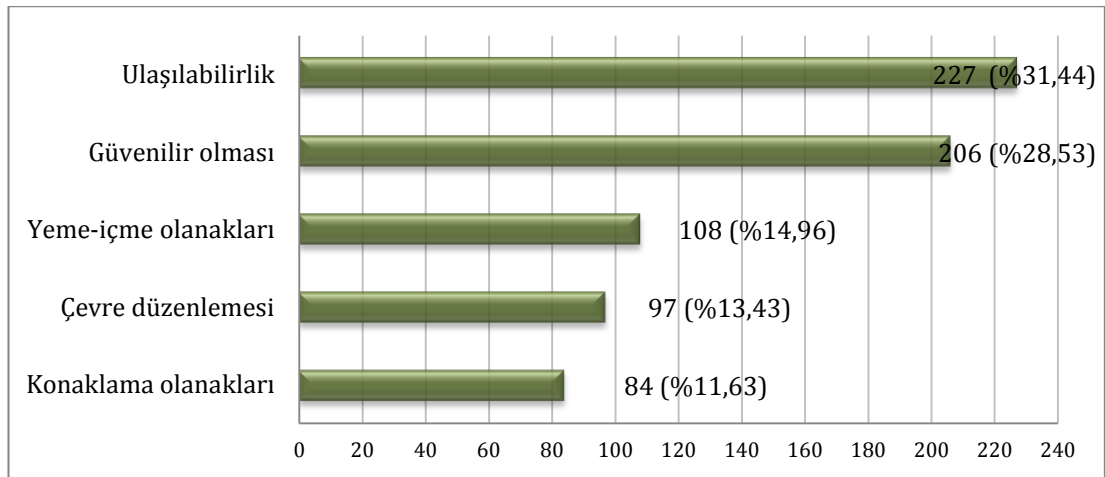
Burdur İli'ndeki festival ve şenlikler (%33,18) anket katılımcılarının en beğendiği sosyo-kültürel özellik olmuştur. Ardından tarihsel anıt ve mekanlar (%23,90), ile ilin geleneksel mimarisi (%23,43) ve geleneksel el sanatları (%15,25) gelmektedir. Katılımcıların %4,25'i dinsel değerler bakımından alanı beğenmişlerdir ve bu nedenle tercih etmektedirler (Şekil 5.12).

Şekil 5.12. Beğenilen sosyo-kültürel özellikler

5.2.5. Altyapı ve ulaşım ile ilişkili tercih edilen özellikler

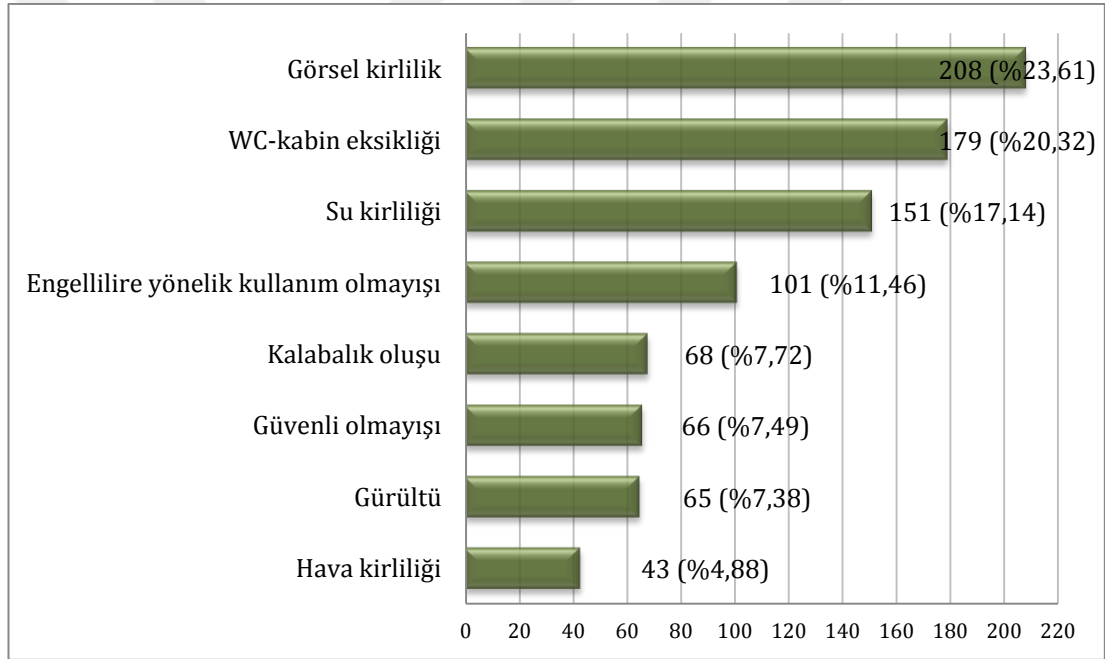
Katılımcıların en önem verdiği konu ulaşılabilirlik (%31,44) ve alanın güvenilir olması (%28,53) olmuştur. Ardından sırası ile yeme-içme olanakları (%14,96) ve alanın çevre düzenlemesi (%13,43) gelmektedir. Rekreatif faaliyetlerde bir alanda konaklama olanaklarının olma durumu %11,63'lük oran ile tercih edilme anlamında diğer altyapı imkanlarına göre en son sırada gelmektedir (Şekil 5.13).

Şekil 5.13. Beğenilen altyapı özellikleri

5.2.6. Rekreatyonel alanlardan yararlanmayı engelleyen olumsuz çevre faktörleri

Görsel kirlilik, %23,61'lik oran ile ziyaretçilerin rekreatyonel alanlardan yararlanmalarını en çok etkileyen olumsuz faktörlerin başında gelmektedir. Alanlardaki wc-soyunma kabini eksiklikleri de %20,32'lik oranı ile, en az görsel kirlilik kadar olumsuz bir faktör olarak görülmüştür. Bu iki olumsuz faktörün ardından, su kirliliği (%17,14), engellilere yönelik kullanım olmayışı (%11,46) gelmektedir. Birbirine yakın verilen yanıt sayıları ile alanların kalabalık oluşu (%7,72), güvenli olmayışı (%7,49) ve gürültü(%7,38) faktörüdür. Hava kirliliği (%4,88) bu olumsuz faktörler arasında son sırada yer almaktadır (Şekil 5.14).

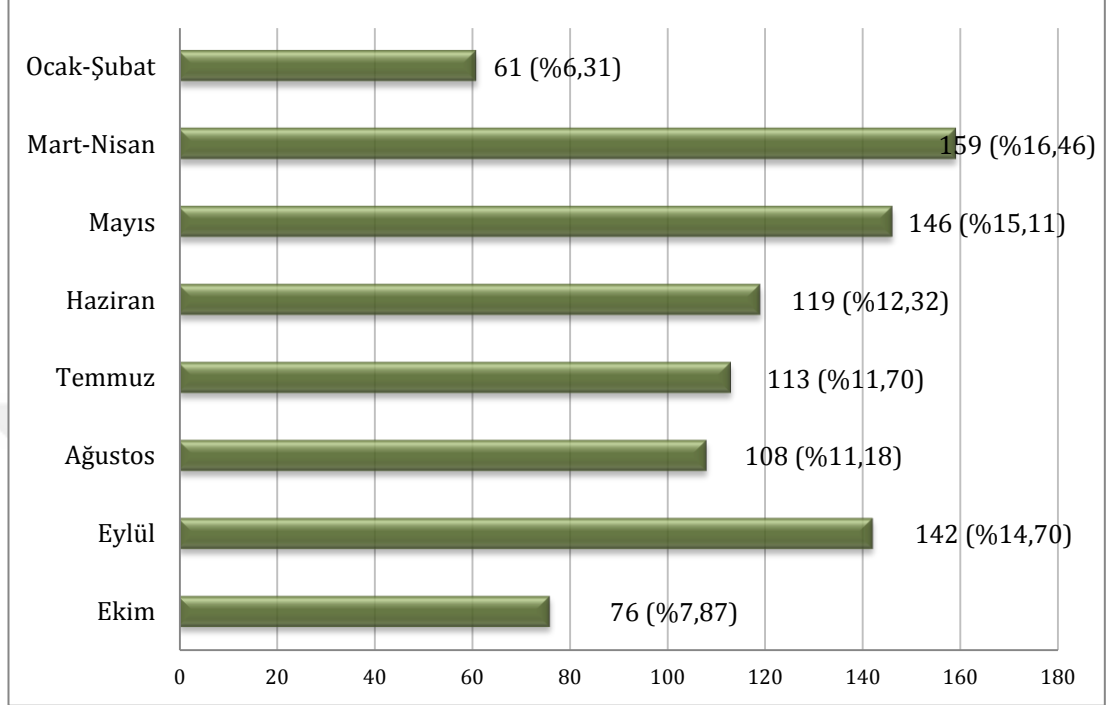

Şekil 5.14. Olumsuz çevre faktörleri

5.2.7. Alan ziyaretlerinde tercih edilen zamanlar

Burdur İli'nde rekreatyonel faaliyetler için tercih edilen aylara bakıldığında, katılımcıların ilkbahar ve sonbahar aylarında daha çok rekreatyonel faaliyetlerde bulundukları görülmektedir. Ziyaretçilerin büyük kısmı; Mart-Nisan (%16,46) ayların tercih etmektedirler. Sonuçlar, yaz boyu yüksek katılım olduğunu göstermektedir. Mart-Nisan aylarını sırası ile Mayıs (%15,11), Eylül

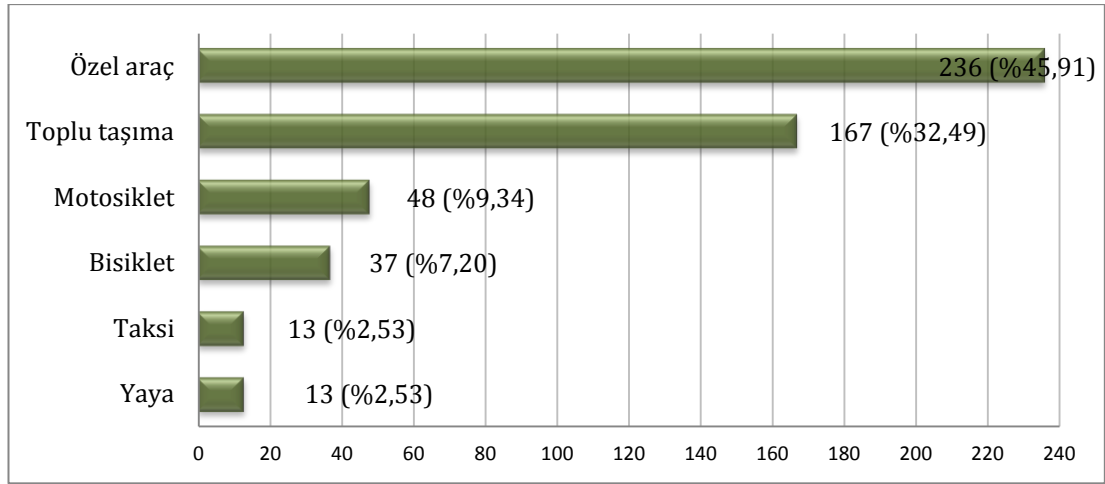
(%14,70), Haziran (%12,32), Temmuz (%11,70), Ağustos (%11,18), Ekim (%7,87) ayı takip etmektedir. Katılımın en düşük olduğu ay ise Ocak-Şubat (%6,31) ayları olarak karşımıza çıkmaktadır (Şekil 5.15).

Şekil 5.15. Alan ziyaretlerinde tercih edilen zamanlar

5.2.8. Kullanıcıların alana ulaşım biçimleri

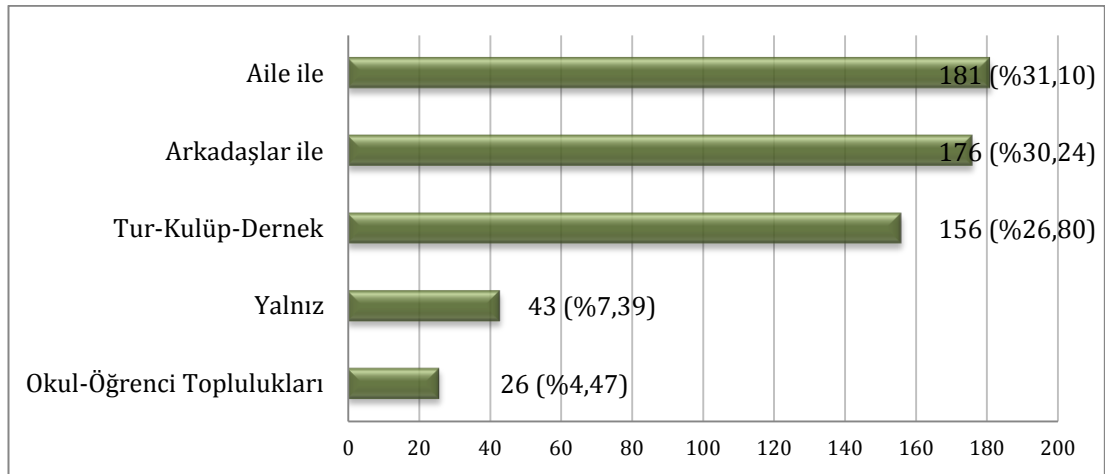
Kullanıcılar, rekreasyonel özeliği olan alanlara ulaşımalarını sağlarken en çok özel araç (%45,91) kullandıklarını belirtmişlerdir. Bunu sırası ile toplu taşıma (%32,49), motosiklet (%9,34), bisiklet (%7,20) takip etmektedir. Taksi ve kullanarak ve yaya olarak giden katılımcı sayısı (%2,53) eşit olarak ortaya çıkmıştır (Şekil 5.16).

Şekil 5.16. Ulaşım biçimleri

5.2.9. Ziyaretçilerin rekreasyonel aktivitelere kimlerle katıldıkları

Anket katılımcılarının rekreasyonel aktivitelere katılımları en çok aileleri ile (%31,30) oldukları görülmektedir. Bunu sırası ile arkadaşlar ile katılım (%30,24), tur-kulüp ve dernekler (%26,80) takip etmektedir. Katılımcıların %7,3'ü bu tür aktiviteleri yalnız olarak gerçekleştirirken; %4,47'si okul-öğrenci toplulukları ile bu aktivitelere katıldıklarını belirtmişlerdir (Şekil 5.17).

Şekil 5.17. Ziyaretçilerin rekreasyonel aktivitelere kimlerle katıldıkları

5.3. Anket katılımcılarına ait demografik özellikler ve Burdur İli'ndeki rekreasyonel alan kullanım biçimlerinin ilişkisi

Ankete katılan 389 kişinin verdiği yanıt, demografik veriler ve rekreasyonel kullanım tarzları arasındaki ilişkiyi ölçmek amacıyla anlamlılık testine (ki-kare testi) tabi tutulmuştur. Analizde her bir sorgulama için elde edilen phi value (p) değerleri, istatistiksel anlamlılıkları ve farklılıkları açıklamak üzere çizelgelerde verilmiştir. 5 temel demografik veri olan cinsiyet, yaş, eğitim durumu, gelir durumu ve medeni hale ilişkin yapılan çapraz sorgulamalar ele alındığında, her demografik veri için anlamlı sonuçlar elde edilememiştir. Soru ve demografik değişkene göre sonuç verme durumu Çizelge 5.1'de gösterilmiş, yapılan teste göre istatistiksel açıdan bir anlamlılığa sahip olan değerler “✓” ile ifade edilmiştir.

Çizelge 5.1. Demografik veriler değişkenine göre anket sonuçlarında ki-kare değerlendirmesi

		Cinsiyet	Yaş	Eğitim durumu	Gelir	Medeni hal
1	Burdur' da dinlence-eğlence amaçlı hangi etkinliklerde bulunursunuz?	✓			✓	✓
2	Dinlence - eğlence amaçlı etkinliklerde bulunmak için hangi alanları tercih edersiniz?	✓				✓
3	Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi sosyo-kültürel özelliğini beğendiniz?	✓				✓
4	Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi altyapı özelliğini beğendiniz?	✓	✓			✓
5	Gezdiğiniz alanlardan yeterince yararlanmanızı engelleyen olumsuz çevre faktörleri nelerdir?	✓			✓	
6	Rekreasyon alanlarına en çok hangi aylarda gidersiniz?	✓			✓	
7	Rekreasyon alanlarına ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?	✓	✓		✓	✓
8	Rekreasyon alanlarına kimle gidersiniz?	✓	✓		✓	✓
9	Rekreasyonel aktivitelere katılım sıklığınız nedir?					✓

5.3.1. Cinsiyete bağı sonuçlar

Bu bölümde anketi yanıtlayan 175 kadın ve 214 erkek atılımcıların cinsiyetine göre değişkenlik gösterebilecek; aktivite tercihleri, alan tercihleri, beğendikleri sosyo-kültürel özellikler, olumsuz buldukları çevre faktörleri, aktivitelere katılım sıklıkları, katılımı tercih ettikleri aylar, kimlerle gittikleri ve ne tür araçlarla gittikleri arasında bir anlamlılık olup olmadığı incelenecektir.

“Burdur’da dinlence-eğlence amaçlı hangi etkinliklerde bulunursunuz?”

sorusu ile cinsiyet karşılaştırıldığında soruda verilen 15 farklı seçeneğin 4 tanesinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar görülmüştür. *Kuş gözlemciliği* ($p=0,001$) en yüksek oranda anlamlılık göstermektedir. *Kamp yapmak* ($p=0,002$) daha yüksek anlam düzeyine sahip olmakla birlikte, cinsiyet ile yapılan bu çapraz incelemede anlamlı farklılıklar barındıran diğer aktiviteler *yelkencilik/kano* ($p=0,031$) ve *kara avcılığı* ($p=0,035$) olmuştur. Çizelge 5.2’de görüldüğü üzere, erkek ve kadın bireyler ortak olarak ve en çok kamp yapmayı tercih etmişlerdir.

Çizelge 5.2. Cinsiyet ve etkinlik tercihi ilişkisi

	Cinsiyet				p
	Kadın		Erkek		
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
<i>Burdur' da dinlence-eğlence amaçlı hangi etkinliklerde bulunursunuz?</i>					
Yelkencilik / Kano	3	1,7	13	6,1	0,031
Kuş gözlemciliği	18	10,3	49	22,9	0,001
Kara avcılığı	14	8	32	15	0,035
Kamp yapmak	29	16,6	65	24,2	0,002

“Dinlence - eğlence amaçlı etkinliklerde bulunmak için hangi alanları tercih

edersiniz?” sorusu ve cinsiyet arasındaki anlamlılığı incelemek için çoklu seçim yapılabilecek bu soruya verilen her bir yanıt değerlendirilerek Çizelge 5.3’te gösterilmiştir. Tüm yanıtlarda eşit derecede bir anlamlılık olmamakla beraber en büyük oranda istatistiksel anlamlılık *kent ormanları* ($p=0,000$) ve *yayla mesire alanları* ($p=0,000$) seçen bireyler arasında olmuştur. *Akarsu ve dere kıyısı alanlar* ($p=0,003$) tercihi ile cinsiyetin arasında da yine yüksek derecede bir

istatistiksel anlamlılık görülmektedir. Bununla birlikte kayak merkezleri, müze, örenyeri ve höyükler, göl kenarı/göl manzarası olan alanlar ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılaşmalar görülmemektedir.

Çizelge 5.3. Cinsiyet ve alan tercihi ilişkisi

	Cinsiyet					p
	Kadın		Erkek			
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde		
Dinlence-eğlence amaçlı etkinlikler için ne tür alanları seçersiniz?						
Yayla-mesire alanları	41	23,4	91	42,5	0	
Kent ormanları	30	17,1	70	32,7	0	
Akarsu/dere kıyısı	48	27,4	90	42,1	0,003	

“Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi sosyo-kültürel özelliğini beğendiniz?” sorusu ve cinsiyet arasındaki tek anlamlı ilişki festival ve şenlikler ($p=0,008$) seçeneğinde tespit edilmiştir. Soruya ait diğer seçenekler ile cinsiyet arasında bir farklılaşma bulunmamaktadır (Çizelge 5.4).

Çizelge 5.4. Beğenilen sosyo-kültürel özellikler ve cinsiyet ilişkisi

	Cinsiyet				p
	Kadın		Erkek		
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi sosyo-kültürel özelliğini beğendiniz?					
Festival ve şenlik	82	46,9	129	60,3	0,008

“Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi altyapı özelliğini beğendiniz?” sorusu ve cinsiyet arasındaki istatistiksel anlamlılık değerlendirildiğinde sorunun her seçeneği için verilen yanıtlar değerlendirilmiş ve en yüksek düzeyde anlamlı farklılığın *yeme içme olanakları* ($p=0,000$) olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet ile aralarında yüksek derecede anlamlı farklılık olan *konaklama olanakları* ($p=0,008$) başta olmak üzere alanın *güvenilir olması* ($p=0,029$) da anlamlı bir değişkenlik göstermektedir. Soruya ait diğer seçenekler ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Çizelge 5.5’ te görüldüğü üzere, erkek ve kadın bireyler çapraz tablo içerisinde en çok alan güvenliğini beğenmişlerdir.

Çizelge 5.5. Beğenilen altyapı özellikleri ve cinsiyet ilişkisi

	Cinsiyet				p
	Kadın		Erkek		
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi altyapı özelliğini beğendiniz?					
Yeme içme olanakları	33	18,9	75	35	0
Konaklama olanakları	27	15,4	57	26,6	0,008
Güvenilir olması	82	46,9	124	57,9	0,029

“Gezdiğiniz alanlardan yararlanmanızı etkileyen olumsuz çevre faktörleri nelerdir?” sorusuna verilen en yüksek anlamlılık, *gürültü* ($p=0,000$) seçeneğinde olmuştur. Soruya ait toplam 8 seçenek içinden istatistiksel yönden bir anlam ilişkisi olan diğer seçenek ise *hava kirliliği* ($p=0,017$) olmuştur (Çizelge 5.6). Soruya ait diğer seçeneklerde anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Çizelge 5.6. Cinsiyete göre olumsuz çevre faktörlerine bakış açısının değerlendirilmesi

	Cinsiyet				p
	Kadın		Erkek		
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Gezdiğiniz alanlardan yararlanmanızı etkileyen olumsuz koşullar nelerdir?					
Hava kirliliği	12	6,9	31	14,5	0,017
Gürültü	14	8	53	24,8	0

“Rekreasyonel alanlara en çok hangi aylarda gidersiniz?” sorusu ve cinsiyet arasındaki anlamsal farklılık incelendiğinde en yüksek oran olarak *Ekim* ayında ($p=0,009$) gitmeyi tercih eden bireylerdir. Cinsiyet ve zaman tercihi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır. *Kasım-Aralık* ($p=0,024$), *Temmuz* ($p=0,027$), *Mayıs* ($p=0,050$) aylarında da çapraz analiz anlamlı farklılıklar vermektedir. Bununla birlikte Çizelge 5.7’ de görüldüğü üzere, Mayıs ayı her iki cinsiyet grubunun da en çok tercih ettiği aydır.

Çizelge 5.7. Rekreatyonel alanlara giderken tercih edilen aylar ve cinsiyet

	Cinsiyet				
	Kadın		Erkek		p
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Rekreasyonel alanlara en çok hangi aylarda gidersiniz?					
Mayıs	61	34,9	85	39,7	0,05
Temmuz	41	23,4	72	33,6	0,027
Ekim	24	13,7	52	24,3	0,009
Kasım-Aralık	12	6,9	30	14	0,024

“Rekreasyonel alanlara ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?” sorusu ve cinsiyet arasında bir değerlendirme yapıldığında; *özel araç* ($p=0,011$), *motosiklete* ($p=0,041$) nazaran daha yüksek bir anlamlı farklılaşma göstermektedir. Diğer ulaşım biçimleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (Çizelge 5.8). Erkek ve kadın bireyler de büyük oranda özel araç ile rekreasyon alanlarına gitmeyi tercih etmektedirler. Bisiklet, toplu taşıma, taksi ve yaya olarak ulaşımın cinsiyet ile arasında anlamlı bir farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir.

Çizelge 5.8. Rekreatyonel alanlara ulaşım biçimleri ve cinsiyet arasındaki farklılaşmanın değerlendirilmesi

	Cinsiyet					p
	Kadın		Erkek			
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde		
Rekreasyonel alanlara ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?						
Özel araç	94	53,7	142	66,4	0,011	
Motosiklet	15	8,6	33	15,4	0,041	

“Rekreasyonel alanlara kimlerle gidersiniz?” sorusu ve cinsiyet çapraz sorgulandığında; istatistiksel olarak görülen farklılıklarda en yüksek değer *arkadaşlar ile* ($p=0,000$) seçeneğinde tespit edilmiştir. *Yalnız* ($p=0,017$) katılım seçeneğinde de anlamlı bir farklılık görülmektedir. *Aile ile* katılım, *tur-kulüp-dernek* ve *okul/öğrenci toplulukları* ile katılım ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı ve bu seçeneğin cinsiyet değişkeninden bağımsız olduğu, yanıtlar arasında herhangi bir ilişki olmadığı görülmüştür (Çizelge 5.9).

Çizelge 5.9. Rekreatyonel aktivitelere katılan bireylerin kimlerle gittiği ve cinsiyet değişkeni değerlendirmesi

	Cinsiyet				
	Kadın		Erkek		p
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Rekreasyonel alanlara kimlerle gidersiniz?					
Yalnız	12	6,9	31	14,5	0,017
Arkadaşlar ile	55	31,2	121	56,5	0

5.3.2. Yaşa bağlı sonuçlar

Anketi yanıtlayan 18-25 yaş aralığındaki 35, 26-35 yaş aralığındaki 109, 36-45 yaş aralığındaki 135, 46-65 yaş aralığındaki 103, 66 yaş ve üzerindeki 7 bireyin verdiği yanıtlara göre değişkenlik gösterebilecek; aktivite tercihleri, alan tercihleri, beğendikleri sosyo-kültürel özellikler, beğendikleri altyapı özellikleri, olumsuz buldukları çevre faktörleri, aktivitelere katılım sıklıkları, katılımı tercih ettikleri aylar, kimlerle gittikleri ve ne tür araçlarla gittikleri arasında bir anlamlılık olup olmadığı incelenmiştir.

“Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi altyapı özelliğini beğendiniz?” sorusu yaş değişkeni ile çapraz sorgulandığında başta *güvenilirlik* ($p=0,000$) olmak üzere, *ulaşılabilirlik* ($p=0,004$) ve *çevre düzenlemesi* ($0,014$) seçenekleri ile yapılan sorgulamada anlamlı bir farklılaşma olduğu görülmektedir (Çizelge 5.10). Soruya ait diğer 2 seçenek için (*yeme içme olanakları* ve *konaklama olanakları*) yapılan çapraz sorgulama analizi sonucunda boş kare oranı %20’den yüksek çıkmasından dolayı anlamlılık sorgulaması yapılmamıştır.

Çizelge 5.10. Gezilen alanlardan en çok beğenilen altyapı özellikleri ile yaş değişkeninin değerlendirilmesi

	Yaş									
	18-25		26-35		36-45		46-65		66 ve üzeri	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi altyapı özelliğini beğendiniz?										
Çevre düzenlemesi	14	40	36	33	26	19,3	20	19,4	1	14,3
<i>p değeri: 0,014</i>										
Ulaşılabilirlik	19	54,3	48	44	87	64,4	67	65	6	85,7
<i>p değeri: 0,004</i>										
Güvenilirlik	14	40	41	37,6	78	57,8	67	65	6	85,7
<i>p değeri: 0,000</i>										

“Rekreasyonel alanlara ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?” sorusundaki seçenekler ile yaş çapraz sorgulandığında *motosiklet* ($p=0,000$) ve *toplu taşıma* ($p=0,000$) kullanıcılarının bu değişkenle aralarında anlamlı bir istatistiksel farklılık vardır. Çizelge 5.11’de görüldüğü üzere; 18-25 yaş aralığındaki bireyler rekreasyonel alanlara daha çok *motosiklet* ile ulaşımı tercih ederken, *toplu taşımayı* 66 yaş ve üzeri bireyler ile 46-65 yaş aralığındaki bireyler daha çok kullanmaktadır.

Çizelge 5.11. Katılımcıların rekreasyonel alanlara ulaşım biçimleri ve yaşları

	Yaş									
	18-25		26-35		36-45		46-65		66 ve üzeri	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Rekreasyonel alanlara ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?										
Motosiklet	12	34,3	15	13,8	18	13,3	3	2,9	0	0
<i>p değeri: 0,000</i>										
Toplu taşıma	8	22,9	32	29,4	66	48,9	57	55,3	4	57,1
<i>p değeri: 0,000</i>										

“Rekreasyonel alanlara kimlerle gidersiniz?” sorusu seçenekleri ile yaş arasındaki anlamlılık incelendiğinde en yüksek anlamsal farklılığı *aile ile* ($p=0,000$) bu etkinliklere katılmayı tercih eden bireyler göstermiştir. Çizelge 5.12’de görüldüğü üzere; *tur-kulüp-dernek* ($p=0,001$) ve *okul toplulukları* ($p=0,002$) ile katılım sağlayan bireyler ile de yaş arasında yüksek derecede bir anlam bulunmaktadır.

Çizelge 5.12. Rekreatsyonel aktivitelere katılımın kimlerle yapıldığı ve yaş değişkeni değerlendirmesi

	Yaş									
	18-25		26-35		36-45		46-65		66 ve üzeri	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Rekreatsyonel alanlara kimlerle gidersiniz?										
Aile ile	7	20	44	40,4	63	46,7	61	59,2	6	85,7
<i>p değeri: 0,000</i>										
Tur-Kulüp_Dernek	8	22,9	32	29,4	66	48,9	49	47,6	1	14,3
<i>p değeri: 0,001</i>										
Okul toplulukları	7	20	11	10,1	6	4,4	2	1,9	0	0
<i>p değeri: 0,002</i>										

"Burdur" da dinlence-eğlence amaçlı hangi etkinliklerde bulunursunuz?"
"Dinlence-eğlence amaçlı hangi etkinliklerde bulunursunuz?", "Gezmiş olduğunuz yerlerde beğendiğiniz sosyo-kültürel özellikler nedir?", " Bu alanlardan yararlanmanızı etkileyen olumsuz çevre faktörleri nelerdir?", "Bu etkinliklere ne sıklıkta gidersiniz?", "Bu yerlere en çok hangi aylarda gidersiniz?" soruları ve yaş değişkeni çapraz sorgulandığında; istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmüştür. Bu sorulardaki seçeneklerini tercih eden anket kullanıcılarının yaşları ile verdiği yanıtlar arasında bir ilişki bulunmamaktadır.

5.3.3. Eğitim durumuna bağlı sonuçlar

Ankete katılan *ilkokul* (5), *ortaokul* (24), *lise* (143), *ön lisans-lisans* (170), *lisansüstü* (47) eğitim düzeyine sahip katılımcının verdikleri yanıtlar ile aktivite tercihleri, alan tercihleri, beğendikleri sosyo-kültürel özellikler, beğendikleri altyapı özellikleri, olumsuz buldukları çevre faktörleri, aktivitelere katılım sıklıkları, katılımı tercih ettikleri aylar, kimlerle gittikleri ve ne tür araçlarla gittikleri ve rekreatsyonel aktivitelere katılım sıklıkları arasında bir anlamlılık olup olmadığı incelendiğinde sorular, seçenekler ile aralarında istatistiksel anlamda bir farklılaşma görülmemiştir.

5.3.4. Gelir durumuna bağı sonuçlar

Anket katılımcılarından; 1.500 TL'den az aylık geliri olan 48, 1.501-2.500 TL olan 51, 2.501-3.500 TL olan 131, 3.501-5.000 TL olan 126 ve 5.000 TL'den çok olan 33 kişinin verdiği yanıtlar ile aktivite tercihleri, alan tercihleri, beğendikleri sosyo-kültürel özellikler, beğendikleri altyapı özellikleri, olumsuz buldukları çevre faktörleri, aktivitelere katılım sıklıkları, katılımı tercih ettikleri aylar, kimlerle gittikleri ve ne tür araçlarla gittikleri ve rekreasyonel aktivitelere katılım sıklıkları arasında bir anlamlılık olup olmadığı incelenmiştir.

“Burdur’da dinlence-eğlence amaçlı hangi etkinliklerde bulunursunuz?” sorusu ile aylık gelir durumu çapraz sorgulandığında *piknik yapmak* ($p=0,004$) daha yüksek derecede olmak üzere *bitki toplamak* ($p=0,032$) da istatistiksel açıdan anlamlı farklılıklar anlamlılık göstermektedir. Çizelge 5.13'te ifade edildiği üzere; bu iki aktivite türünün aylık gelir değişkeni ile doğrudan ilişki içinde olduğu görülmektedir. Aylık geliri 2501-3500 TL arasında olan katılımcıların hem piknik yapmak hem de bitki toplama aktivitelerini çoğunlukla tercih ettikleri görülmektedir.

Çizelge 5.13. Tercih edilen etkinlikler ve aylık gelir değişkeni değerlendirmesi

	Aylık gelir									
	1500 TL altı		1501-2500		2501-3500		3501-5000		5000TL üzeri	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Burdur' da dinlence-eğlence amaçlı hangi etkinliklerde bulunursunuz?										
Piknik yapmak	28,0	58,3	20	39,2	46,0	35,1	34	27	12	36,4
<i>p değeri: 0,004</i>										
Bitki toplamak	6,0	12,5	4,0	7,8	31,0	23,7	17	13,5	3	9,1
<i>p değeri: 0,032</i>										

“Gezdiğiniz alanlardan yeterince yararlanmanızı etkileyen olumsuz çevre faktörleri nelerdir?” sorusunun seçenekleri ile arasındaki ilişkiye bakıldığında; su kirliliği ($p=0,008$) ve altyapı (wc/soyunma kabini) eksikliği ($p=0,009$) yakın düzeyde bir değer ile aylık gelir durumu değişkeni ile anlamlı bir ilişki içindedir. Çizelge 5.14'te görüldüğü üzere; katılımcılar en çok altyapı eksikliği yönünden alan kullanım konforlarının düştüğünü belirtmişlerdir.

Çizelge 5.14. Kullanıcıların rekreasyonel alanlardan yararlanmalarını etkileyen olumsuz çevre faktörleri ve aylık gelirleri arasındaki ilişki

	Aylık gelir									
	1500 TL altı		1501-2500		2501-3500		3501-5000		5000TL üzeri	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Gezdiğiniz alanlardan yararlanmanızı engelleyen olumsuz çevre faktörleri?										
Su kirliliği	22	45,8	16	31,4	58	44,3	51	40,5	4	12,1
<i>p değeri: 0,008</i>										
Altyapı eksikliği	15	31,2	24	47,1	52	39,7	73	57,9	15	45,5
<i>p değeri: 0,009</i>										

“Rekreasyonel alanlara en çok hangi aylarda gelirsiniz?” sorusu ile aylık gelir arasındaki ilişki; kullanıcıların tercih farklılığının Haziran ayında olması şeklindedir. Haziran ($p=0,030$) ayında rekreasyonel faaliyetlere katılan kişi sayısı ile gelir arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık vardır. Bu ay içinde en yüksek katılım 1.501-2500 TL gelire sahip bireyler tarafından gerçekleştirilmektedir. Aylık gelir ve Haziran ayındaki kullanıcıların frekansı Çizelge 5.15’te gösterilmiştir.

Çizelge 5.15. Haziran ayı ve aylık gelir değişkeni ilişkisi değerlendirmesi

	Aylık gelir									
	1500 TL altı		1501-2500		2.501-3.500		3.501-5.000		5000TL üzeri	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Rekreasyonel alanlara en çok hangi aylarda gidersiniz?										
Haziran	19	39,6	22	43,1	40	30,5	27	21,4	11	33,3
<i>p değeri: 0,030</i>										

“Rekreasyonel alanlara ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?” sorusundaki seçeneklerde istatistiksel açıdan yüksek ve seçenekler içinde anlamlılık gösteren tek ulaşım tipi *toplu taşıma* ($p=0,001$) olmuştur Çizelge 5.16’da görüldüğü üzere, 2.501-3.000 TL gelire sahip bireylerin çoğunlukla toplu taşıma kullandıkları tespit edilmiştir.

Çizelge 5.16. Ulaşım seçeneklerinden toplu taşıma ve aylık gelir ilişkisi

	Aylık gelir									
	1500 TL altı		1501-2500		2501-3500		3501-5000		5000TL üzeri	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Rekreasyonel alanlara ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?										
Toplu taşıma	12	25	14	27,5	67	51,1	63	50	11	33,3
p değeri: 0,001										

“Rekreasyonel alanlara kimlerle gidersiniz?” sorusundaki seçenekler içinde en yüksek istatistiksel açıdan anlam; *tur, kulüp ve derneklerle* ($p=0,002$) katılım sağlanan etkinlikler olmuştur. *Arkadaşlar ile* ($p=0,011$) ve *yalnız* ($p=0,016$) katılım yapılan rekreasyonel farklılıklar da aylık gelir ile doğrudan ve anlamlı ilişki içindedirler. Çizelge 5.17’de ifade edildiği üzere; aylık geliri 2501-3500 TL arasında olan bireyler ağırlıklı olarak arkadaşlar ve turlar, kulüpler ve dernekler ile etkinliklere katıldıkları görülürken; 1501-2500 TL aylık gelire sahip bireylerin çoğunluğu rekreasyonel aktiviteleri yalnız gerçekleştirmektedir.

Çizelge 5.17. Katılımcıların rekreasyonel aktivitelere kimle katıldığı ve aylık gelir ilişkisi

	Aylık gelir									
	1500 TL altı		1501-2500		2501-3500		3501-5000		5000TL üzeri	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Rekreasyonel alanlara kimle gidersiniz?										
Arkadaşlar ile	23	47,9	16	31,4	62	47,3	52	41,3	23	69,7
p değeri: 0,011										
Tur-kulüp-dernek	8	16,7	16	31,4	61	46,6	59	46,8	12	36,4
p değeri: 0,002										
Yalnız	4	8,3	12	23,5	8	6,1	14	11,1	5	15,2
p değeri: 0,016										

“Dinlenme-eğlence amaçlı hangi etkinliklerde bulunursunuz?”, “Gezmiş olduğunuz yerlerde beğendiğiniz sosyo-kültürel özellikler nedir?”, “Gezmiş olduğunuz yerlerden beğendiğiniz altyapı özellikleri nelerdir?” soruları ve aylık gelir değişkeni çapraz sorgulandığında; istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılaşma olmadığı görülmüştür.

5.3.5. Medeni hale bağı sonuçlar

Ankete katılan 166 bekar, 223 evli katılımcının verdikleri yanıtlara göre aktivite tercihleri, alan tercihleri, beğendikleri sosyo-kültürel özellikler, beğendikleri altyapı özellikleri, olumsuz buldukları çevre faktörleri, aktivitelere katılım sıklıkları, katılımı tercih ettikleri aylar, kimlerle gittikleri ve ne tür araçlarla gittikleri ve rekreasyonel aktivitelere katılım sıklıkları arasında bir anlamlılık olup olmadığı incelenmiştir

“Burdur’da dinlence-eğlence amaçlı hangi etkinliklerde bulunursunuz?” sorusu seçenekleri ile medeni hal çapraz sorgulaması yapıldığında bekar ve evli kullanıcılar arasındaki anlamlı farklılık yalnızca *doğa yürüyüşü* ($p=0,040$) tercihinde görülmektedir (Çizelge 5.18).

Çizelge 5.18. Rekreasyonel aktivite tercihi ve medeni hal ilişkisi

	Medeni hal					p
	Bekar		Evli			
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde		
Burdur' da dinlence-eğlence amaçlı hangi etkinliklerde bulunursunuz?						
Doğa yürüyüşü	66	39,8	112	50,2	0,040	

“Dinlence - eğlence amaçlı etkinliklerde bulunmak için hangi alanları tercih edersiniz?” sorusuna ait seçeneklerden *kayak merkezi* ($p=0,034$) ve *akarsu ve dere kıyısı alanlar* ($p=0,034$) tercihleri istatistiksel açıdan aynı düzeyde anlamsal farklılık göstermektedir. Frekans dağılımı Çizelge 5.19’da gösterilen tercihlerden *akarsu ve dere kıyısı alanlara* hem *evli* bireyler hem *bekar* bireyler daha fazla ilgi duymaktadır.

Çizelge 5.19. Tercih edilen alanlar ve medeni hal ilişkisi

	Medeni hal				p
	Bekar		Evli		
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Rekreasyonel etkinliklerde bulunmak için hangi alanları tercih edersiniz?					
Kayak merkezleri	35	21,1	29	13	0,034
Akarsu.dere kıyısı	49	29,5	89	39,9	0,034

“Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi sosyo-kültürel özelliğini beğendiniz?” sorusuna ait seçeneklerden sadece *festival ve şenliklere* ($p=0,004$) yapılan katılımların medeni hal değişkeni ile istatistiksel açıdan yüksek derecede olmak üzere anlamlı sonuç vermektedir. Çizelge 5.20’de görüldüğü üzere, evli bireyler bu tür etkinliklere katılmayı daha çok tercih etmektedirler.

Çizelge 5.20. Beğenilen sosyo-kültürel özellik ve medeni hal ilişkisi

	Medeni hal				
	Bekar		Evli		p
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Gezdiğiniz yerlerin en çok hangi sosyo-kültürel özelliklerini beğendiniz?					
Festival, şenlikler	76	45,8	135	60,5	0,004

“Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi altyapı özelliğini beğendiniz?” sorusuna verilen yanıtlar ve medeni hal değişkeninin ilişkilerine bakıldığında *ulaşılabilirlik* ($p=0,007$) yüksek derecede istatistiksel anlamlılık göstermektedir. Alanın *güvenilir olması* ($p=0,008$) daha yüksek düzeyde olmak üzere, *çevre düzenlemesi* ($p=0,041$) de anlamlı sonuçlar göstermektedir (Çizelge 5.21).

Çizelge 5.21. Beğenilen altyapı özellikleri ve medeni hal ilişkisi

	Medeni hal				
	Bekar		Evli		p
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi altyapı özelliğini beğendiniz?					
Ulaşılabilirlik	84	50,6	143	64,1	0,007
Güvenilir olması	75	45,2	131	58,7	0,008
Çevre düzenlemesi	50	30,1	47	21,1	0,041

“Rekreasyonel alanlara ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?” sorusuna bakıldığında bireylerin evli veya bekar oluşuna göre çok yüksek derecede anlamsal farklılıklara sahip seçenekler görülmüştür. *Motosiklet* ($p=0,000$), *toplu taşıma* ($p=0,000$) ve *bisiklet* ($p=0,000$) tercihleri medeni hal değişkeni ile çapraz tabloda istatistiksel açıdan önemli bir anlam ifade etmektedir. *Yaya* ($p=0,011$) olarak rekreasyonel faaliyetlere katılmayı tercih eden bireyler de medeni hal değişkeninden etkilenmektedir. Çizelge 5.22’deki frekans dağılımında da görüldüğü üzere; evli ve bekar bireylerin büyük kısmı toplu taşıma kullanmayı tercih etmektedirler.

Çizelge 5.22. Alana hangi ulaşım tipi ile gelindiği ve medeni hal ilişkisi

	Medeni hal				
	Bekar		Evli		p
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Rekreasyonel alanlara ulaşımı nasıl sağlıyorsunuz?					
Motosiklet	39	23,5	9	4	0
Toplu taşıma	47	28,3	120	53,8	0
Bisiklet	29	17,5	8	3,6	0
Yaya	10	6	3	1,3	0,011

“Rekreasyonel alanlara kimle gidersiniz?” sorusu ve medeni hal, çapraz tablo ile birlikte incelendiğinde anlamlılık içeren seçenekler barındırmaktadır. Yüksek ve eşit derecede istatistiksel anlamlılığı olan *aile ile* ($p=0,000$), *okul toplulukları ile* ($p=0,000$) ve *yalnız* ($p=0,000$) katılım tercihleri bireylerin oranı daha yüksek olmak üzere; *tur, kulüp ve dernekler* ($p=0,027$) ile yapılan rekreasyonel aktiviteler de bireylerin evli veya bekar oluşuna göre değişkenlik göstermektedir.

Çizelge 5.23’te görüldüğü üzere, evli bireylerin büyük kısmı *aile* bireyleri ile bu aktivitelere katılmayı tercih ederken, bekar bireyler *tur, kulüp ve dernekler* ile katılmayı tercih etmektedirler.

Çizelge 5.23. Rekreasyonel aktivitelere kiminle katıldığını ve medeni hal ilişkisi

	Medeni hal				
	Bekar		Evli		p
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	
Rekreasyonel alanlara kimle gidersiniz?					
Yalnız	33	19,9	10	4,5	0
Aile ile	39	23,5	142	63,7	0
Tur-Kulüp-Dernek	56	33,7	100	44,8	0,027
Okul-Öğrenci Topl.	20	12	6	2,7	0

5.3.6. Demografik veriler ve rekreasyonel aktivitelere katılım sıklığının ilişkisi

Ankete katılımcılarına sorulan **“Rekreasyonel aktivitelere katılım sıklığınız nedir?”** sorusu bir değişken olarak ele alınarak demografik veriler ile anlamsal bir farklılığı olup olmadığı incelenmiştir.

Medeni durum değişkeni çapraz sorgulandığında, bekar ve evli kullanıcıların verdiği yanıtlarda yüksek oranda anlamlı bir farklılık ($p=0,002$) vardır. Medeni durum, aktivitelere katılım sıklığını etkileyen önemli bir etmendir. Bireylerin evli veya bekar oluşuna göre anlamlı bir değişkenlik gösteren katılım sıklığı değişkeninin çapraz tablosuna bakıldığında; *bekar* bireyler en yüksek katılımı *15 günde bir ve ayda bir* olarak yaptıklarını belirtmişleridir. *Evli* bireyler ise en yüksek katılımı *15 günde bir* gerçekleştirmektedirler (Çizelge 5.24). Ayrıca evli kullanıcıların bekar kullanıcılara göre bu etkinliklere katılım oranlarının daha fazla olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çizelge 5.24. Medeni hal ve rekreasyonel aktivitelere katılım sıklığı

	Medeni durum			
	Bekar		Evli	
	Sayı	Oran %	Sayı	Oran %
Rekreasyonel aktivitelere katılım sıklığınız nedir?				
Haftada birden fazla	4	2,4	10	4,5
Haftada bir	36	21,7	22	9,9
15 günde bir	53	31,9	89	39,9
Ayda bir	53	31,9	53	23,8
3 ayda bir	13	7,8	25	11,2
6 ayda bir	6	3,6	18	8,1
Yılda bir	1	0,6	6	2,7
<i>p değeri: 0,002</i>				

Rekreasyonel aktiviteler katılım sıklığı ile katılımcıların yaşları, eğitim düzeyleri, aylık gelirleri ve meslekleri arasında bir anlam ilişkisi olup olmadığını tespit etmek için yapılan testte, analize ait boş kare oranı %20'nin üzerinde olduğu için ki-kare testi uygulanamamıştır. Cinsiyet ile medeni hal değişkeni ilişkisinde ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

5.4. Çalışma Alanının Turizm ve Rekreasyonel Potansiyeli

Bölgeye yönelik hazırlanmış ankete verilen yanıtlara göre; Burdur İli'ndeki rekreasyonel kullanımlarda; göl ve göl manzarası olan alanlar ilk sırada gelmektedir. Katılımcıların %31,36'sı göl ve göl manzarası olan alanları rekreasyonel aktiviteler için tercih etmektedirler. Bu da suyun; dış mekan rekreasyonu için oldukça önemli bir unsur olarak öne çıktığını gösterir.

Elde edilen sonuçların su ögesi ile ilgili olan bölümünün verilen yanıtlara göre toplam oranı %39,22 olması Göller Yöresi'nde bulunan ve su ile doğrudan ilişki içinde olan Burdur İli için, tüm dış mekan rekreasyonunun dörtte biri suyla ilişkilidir (Pitt , 1989), görüşünü ortaya koyan görüşü destekler niteliktedir. Su, peyzajda ne tür bir formda olursa olsun daima cezbedici nitelikte bir özelliktir. Ayrıca estetik yönden katkıları ve kıymeti olduğu kadar yüzme, balıkçılık, ve kayıkla gezinti için de değerli önemli bir rekreasyon kaynağıdır.

Geçmişten günümüze su kenarları; ulaşım, yerleşim, turizm ve rekreasyon gibi kullanımlara hizmet etmiş, bu amaçlara göre planlanarak tasarlanmıştır (Arslan Muhacir ve Özalp, 2018). Anket katılımcıları da bu görüşü destekler nitelikte bir yanıt vererek; göl çevresi ve göl manzarası olan alanları %31,36'lık oranla en çok tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Farklı büyüklüklerde bulunan akarsular; peyzaj içinde rekreasyonel olduğu kadar fonksiyonel açıdan da önemli bir kaynak olma özelliğindedir. Bir akarsuyun doğal drenaj hattı olmasının yanı sıra, bulunduğu bölge içinde koridor niteliğinde bir alan kaplamakta ve bölgeler arası iletişimi de sağlamaktadır (Yıldırım vd., 2013). Akarsu ve dere kıyısı alanlar da %16,71 ile katılımcıların tercihleri arasında bulunmaktadır.

Kapalı bir havzada bulunan, yağmur suyu ve yeraltı suları ile beslenen Burdur Gölü'nden sulama amaçlı yapılan kullanım, buharlaşma ve gölü besleyen taban sularına yapılan sondaj çalışmaları nedeniyle gün geçtikçe daha büyük tehdit altındadır. Çekilen suların yerinde bıraktığı balçık tabaka nedeniyle kıyı göl çizgisi bağlantısında herhangi bir faaliyet gerçekleştirmek mümkün olmayacaktır. Suyun geri çekilmesi uzun vadede tortu tabaka olarak dibe çöken toksinlerin ve tozların açığa çıkarak solunum hastalıklarına yol açması da kaçınılmaz olacaktır.

Son dönemlerde adeta bir cazibe merkezi haline gelen ve Türkiye'nin Maldivleri olarak anılan Salda Gölü'nün, Burdur İli'nde en çok ziyaret edilen nokta olması da şaşırtıcı değildir (Şekil 5.18). Gününbirlik olduğu kadar bungalovları, kamp ve karavan alanları ile de turizm faaliyetlerine de imkan veren Salda Gölü'nün en

büyük tehlikesi, ziyaret edenler tarafından da belirtildiği üzere kalabalık ve kirlilik olmuştur.

Şekil 5.18. Salda Gölü Maldivler Plajı kullanımı (Orijinal, 2018)

Özellikle son dönemlerde popülerliği artan ve ilgi merkezi haline gelen Maldivler Plajı girişinde işletmeler konumlanmıştır. Yaz mevsiminde bölgedeki araç ve insan trafiğinin artmaktadır (Şekil 5.19).

Şekil 5.19. Salda Gölü Maldivler Plajı girişi (Orijinal, 2018)

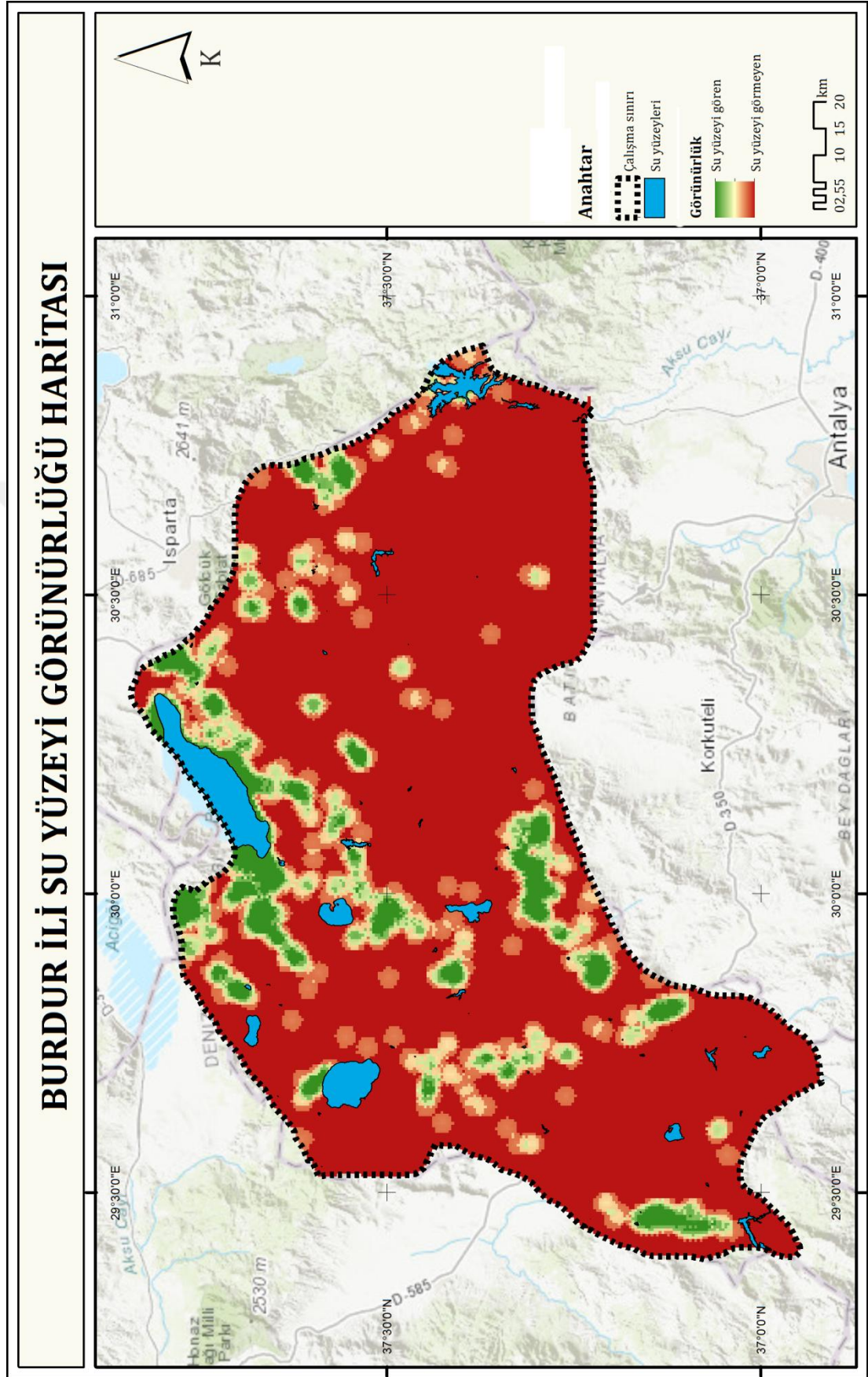
Burdur İli'ndeki göllerde dalış yapılabilecek bir tesis ya da bağımsız bir işletme bulunmamaktadır. Ayrıca gölde dalışın aktivitesine teşvik edecek türde bir batık, su altı ekolojisi bulunmadığı için de tercih edilmemektedir. Münferit olarak dalış denemeleri yapılmaktadır. 2018 yılında, Şahika Ercümen tarafından Türkiye'nin en derin 2. gölü olan Salda Gölü'nde "Tatlı Suda Dünya Kadınlar Serbest Dalış" dalında rekor kırılmıştır.

Göllerin varlığı ve bu göllerde yaşayan su kuşlarının türlerinin devamlılığını sağlamak, göllerin varlığının görsel ve ekolojik açıdan korunmasını gerektirir. Burdur İli'ndeki mermer ocaklarının olumsuz çevresel etkileri bulunmaktadır. Uzun vadede önemli çevresel ve ekolojik zararlara neden olacak mermer ocakları, Burdur genelinde görsel peyzaja da olumsuz etkilerde bulunmaktadır (Şekil 5.20).

Şekil 5.20. Bir taş ocağının göl çevresinden görünümü (Orijinal, 2019)

Burdur İli sınırları içerisinde bulunan gölleri ve akarsuları sayesinde su yüzeyi varlığı bakımından oldukça zengin olan ilin akarsu ve göllerinin hangi manzara noktalarından görüldüğüne ait harita, Şekil 5.21'de gösterilmiştir.

Şekil 5.21. Burdur İli su yüzeyi görünürlüğü haritası (Orişinal, 2019)

Turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası oluşturmak için kullanılan anket sorularına ait *“Dinlence-eğlence amaçlı etkinliklerde bulunmak için ne tür alanları seçersiniz?”* sorusunun tüm seçenekleri harita üzerinde belirlenerek uygun katsayı değerleri ile çarpılmıştır. Sorunun yanıtları olumlu olduğundan bölgenin turizm ve rekreasyon potansiyeli değerini artıran yanıtlardır ve pozitif toplam olarak alınmıştır (Çizelge 5.25).

Çizelge 5.25. Turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası oluşturmak için kullanılan katsayı değerleri -1-

	Dinlence - eğlence amaçlı etkinliklerde bulunmak için ne tür alanları tercih edersiniz?	Yanıt sayısı	Yüzde (%)	Katsayı (a)
1	Göl manzaralı yerler	259	31,36	3,14
2	Akarsu-dere kıyısı	138	16,71	1,67
3	Yayla-mesire alanları	132	15,98	1,60
4	Müzeler-Örenyerleri	120	14,53	1,45
5	Kent ormanları	100	12,11	1,21
6	Kayak merkezleri	64	7,75	0,78
7	Dalış noktaları	13	1,57	0,16

“Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi sosyo-kültürel özelliğini beğendiniz?” sorusuna ait yanıtlar ele alınırken bölgede festival ve şenliklerin yapıldığı alanlar, tarihi ve anıtsal niteliğe sahip noktalar, bölgenin geleneksel mimarisini en iyi yansıtan örneklerin bulunduğu yerler ile geleneksel el sanatları örneklerinin görülebileceği yerler ve ibadet noktaları belirlenmiştir. Belirlenen bu noktalara Çizelge 5.26’da görülen katsayı değerleri verilmiştir ve pozitif toplam olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.26. Turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası oluşturmak için kullanılan katsayı değerleri -2-

	Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi sosyo-kültürel özelliğini beğendiniz?	Yanıt sayısı	Yüzde (%)	Katsayı (b)
1	Festival ve şenlikler	211	33,18	3,32
2	Tarihsel anıt ve mekanlar	152	23,9	2,39
3	Geleneksel mimari	149	23,43	2,34
4	Geleneksel el sanatları	97	15,25	1,53
5	Dinsel değerler	27	4,25	0,43

“Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi altyapı özelliğini beğendiniz?” sorusuna ait yanıtlar ele alınırken bölgedeki ulaşım ağları, güvenli oluşuna dair kriter için polis ve jandarma merkezleri, yeme içme olanakları bakımından restoranlar ve kırsal alanlardaki küçük işletmelerin bulunduğu noktalar, park ve bahçelerin varlığı ile konaklama merkezleri dikkate alınmıştır. Tüm bu noktalar, Çizelge 5.27’de gösterilen katsayı değerleri ile çarpılarak pozitif toplam olarak değerlendirilmiştir.

Çizelge 5.27. Turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası oluşturmak için kullanılan katsayı değerleri -3-

	Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi altyapı özelliğini beğendiniz?	Yanıt sayısı	Yüzde (%)	Katsayı (c)
1	Ulaşılabilirlik	227	31,44	3,14
2	Güvenilir olması	206	28,53	2,85
3	Yeme-içme olanakları	108	14,96	1,50
4	Çevre düzenlemesi	97	13,43	1,34
5	Konaklama olanakları	84	11,63	1,16

Turizm ve rekreasyon potansiyeli ve uygunluğun belirlenmesi için negatif katsayı olarak ele alınan; *“Gezdiğiniz alanlardan yararlanmanızı etkileyen olumsuz çevre faktörleri nelerdir”* sorusudur. Seçeneklerin değerlendirilmesinde yerinde gözlemlerden faydalanılmıştır. Engellilere yönelik uygun kullanım %0-%5 eğim derecelerinin uygun varsayılarak ele alınmıştır. (Çizelge 5.28).

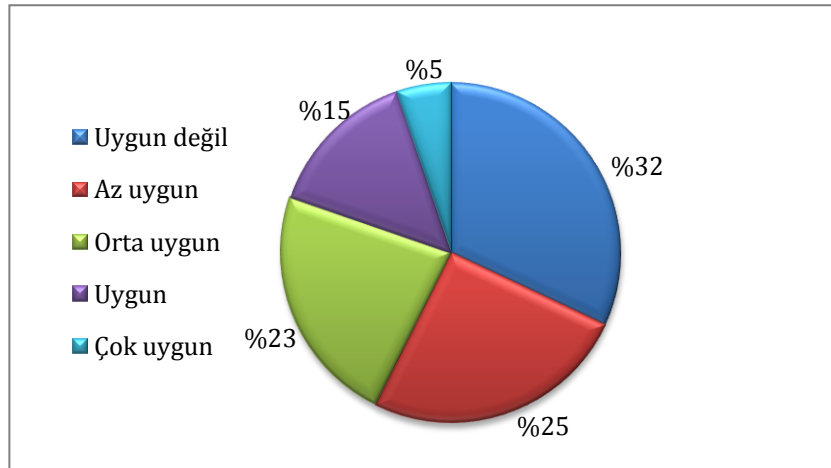
Çizelge 5.28. Turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası oluşturmak için kullanılan katsayı değerleri -4-

	Gezdiğiniz alanlardan yeterince yararlanmanızı engelleyen olumsuz çevre faktörleri nelerdir ?	Yanıt sayısı	Yüzde (%)	Katsayı (d)
1	Görsel kirlilik	208	23,61	2,36
2	WC-kabin eksikliği	179	20,32	2,03
3	Su kirliliği	151	17,14	1,71
4	Engellilere yönelik kullanım olmayışı	101	11,46	1,15
5	Kalabalık oluşu	68	7,72	0,77
6	Güvenli olmayışı	66	7,49	0,75
7	Gürültü	65	7,38	0,74
8	Hava kirliliği	43	4,88	0,49

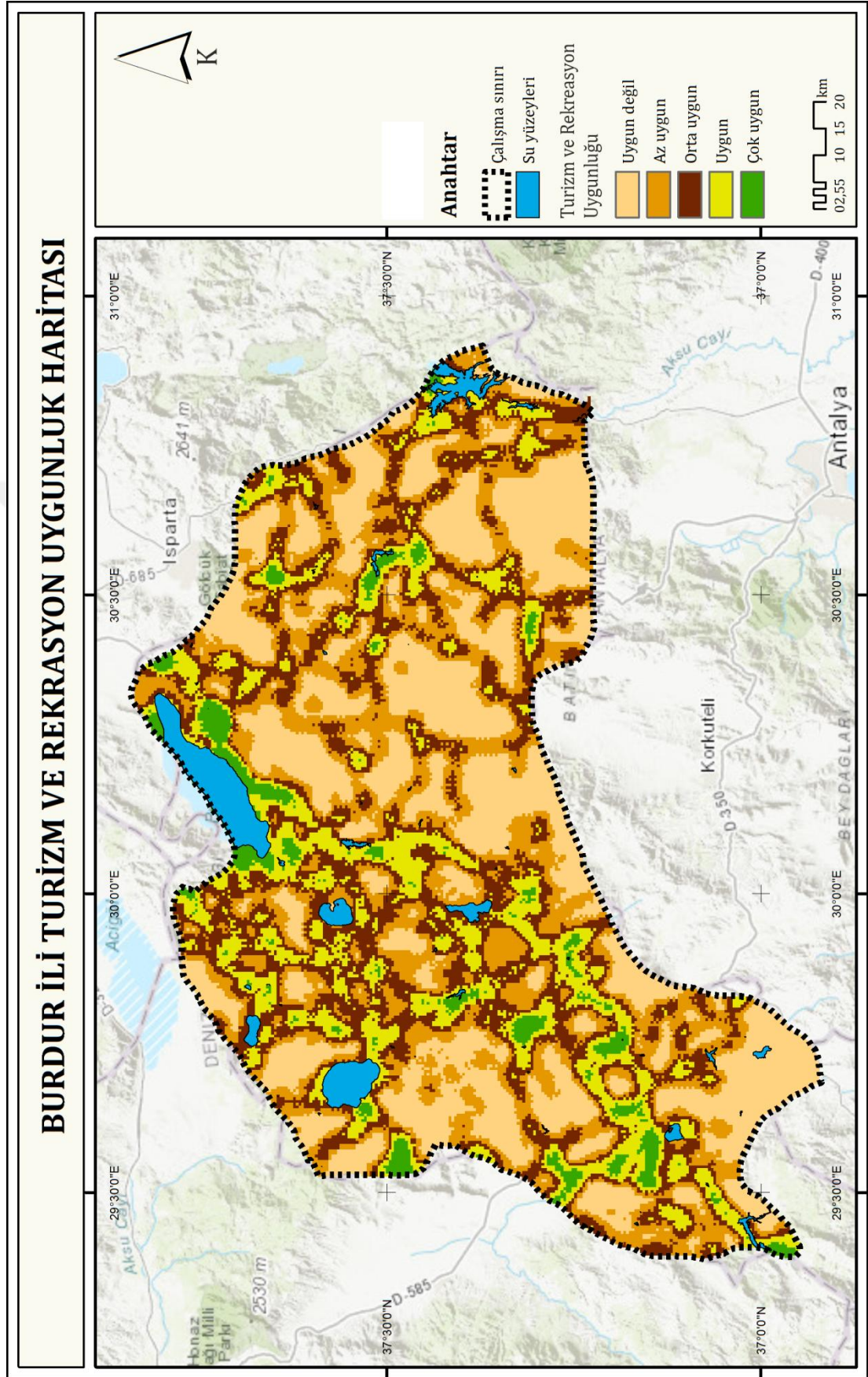
Burdur İli'nde turizm ve rekreasyon açısından kıymetli alanların tespiti, Ek A'da bulunan anket sorularına verilen yanıtlar doğrultusunda hazırlanan turizm ve rekreasyon potansiyeli haritasında uygunluk dereceleri ve (Çizelge 5.29) yüzdelik dilimleri (Şekil 5.22) belirtilmiştir. Buna göre Burdur İli'nde %31,98'lik oranla 22.945,45 hektarlık bir alanın uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 5,21'lik 3.735,23 hektarlık bölümü turizm ve rekreasyon faaliyetleri için çok uygun olarak ortaya çıkmıştır. Turizm potansiyeli uygunluğunun belirlenmesi için kullanılan soruların katsayı değerleri, alan kullanıcılarının bir alandan daha etkin faydalanma ve tercih etme kriterlerini de ortaya koymaktadır. Bu kriterler doğrultusunda Burdur İli için "Turizm ve Rekreasyon Potansiyeli Uygunluk Haritası" (Şekil 5.23) ortaya konulmuştur.

Çizelge 5.29. Turizm ve rekreasyon potansiyeli uygunluğu

Turizm ve Rekreasyon Potansiyeli Uygunluğu		%	HA
1	Uygun değil	31,98	22.945,45
2	Az uygun	25,37	18.203,40
3	Orta uygun	22,94	16.459,22
4	Uygun	14,52	10.416,70
5	Çok uygun	5,21	3.735,23
TOPLAM		100,00	71.760,00

Şekil 5.22. Turizm ve rekreasyon potansiyeli uygunluğu

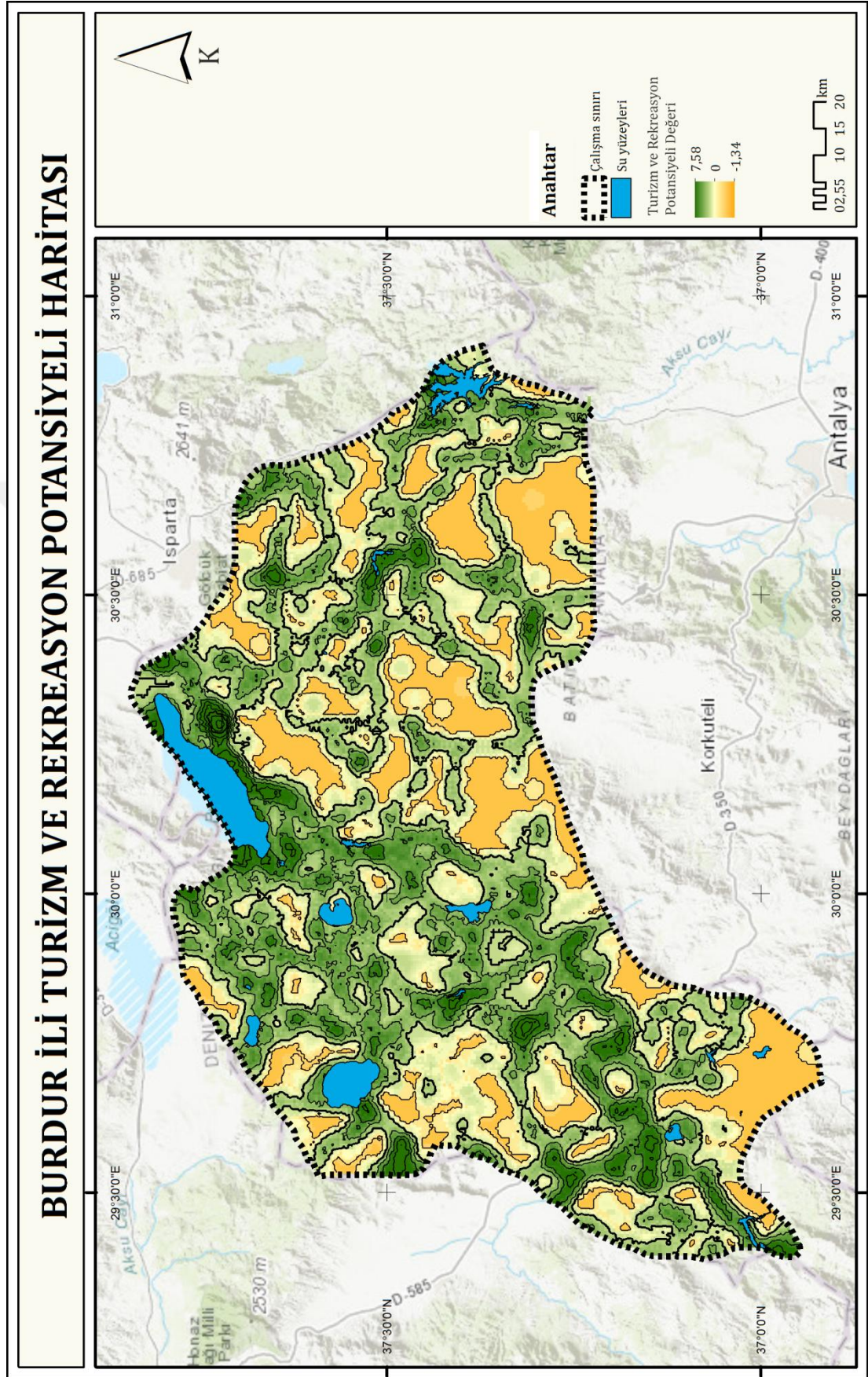
Şekil 5.23. Turizm ve rekreasyon potansiyeli uygunluk haritası (Orijinal, 2019)

Turizm ve rekreasyonel uygunluk haritası, Burdur İli'ne ait turizm ve rekreasyonel değerlerin, ankette bulunan sorulara verilen ağırlıklı yanıtlar ve bu yanıtların frekans değerleri kullanılarak elde edildiği gibi, bu uygunluk aynı zamanda ile özgü “Turizm ve Rekreasyon Potansiyeli” değerlerini de sunmaktadır. Çalışma alanı sınırları içinde ankete katılan kullanıcı yanıtlarından oluşan katsayı değerleri ile çarpıldığında en düşük değer -1,34, en yüksek değer ise 7,58 olarak ortaya çıkmıştır. Turizm ve rekreasyon potansiyeli değerlendirmesinde de görüldüğü üzere bu değerlerin anket sorularındaki çarpanları ile formüle edildiğinde, turizm uygunluk haritası ile paralel bir sonuca sahiptir. Formüle alınan katsayı değerlerinin ArcMap 10.0 ortamına aktarılan Burdur İl haritası üzerindeki noktalara aktarılması ile çıkan sayısal değerler, Çizelge 5.30'da gösterilmiştir. Göl ve göl manzarasına sahip noktalar, festival ve şenlik alanları, bölgeye ulaşılabilirliğin olması pozitif toplam içinde en yüksek çarpan değerine sahiptir. Olumsuz özellik olarak ise görsel kirliliğin olması en yüksek negatif çarpan değerine sahiptir. Burdur İli sınırları içinde ve ele alınan turizm ve rekreasyon bölgelerinin genelinde katılımcıların olumlu bulduğu tüm özelliklere sahip ve olumsuz özellikten en az etkilenen toplam alan 968 hektardır.

Çizelge 5.30. Turizm ve rekreasyon potansiyeli değeri

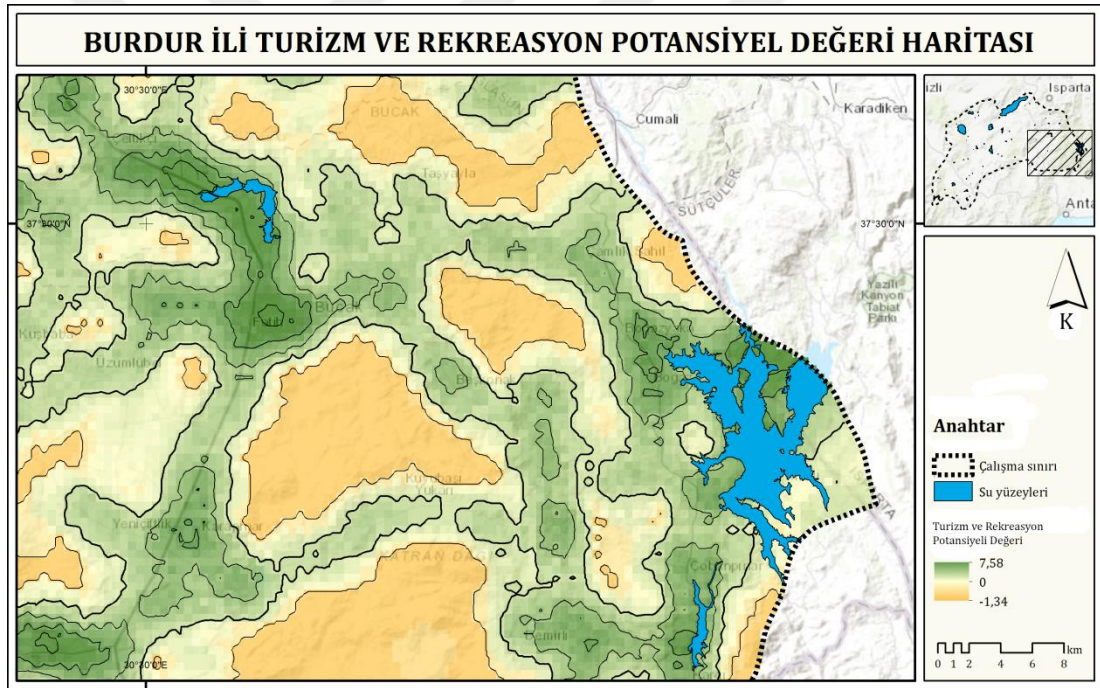
Turizm ve Rekreasyon Potansiyeli Değeri		%	HA
1	(-1,34) - (-1,00)	16,87	12.102,79
2	(-1,00) - (0,00)	32,07	23.013,22
3	(0,00) - (1,00)	27,36	19.634,57
4	(1,00) - (2,00)	16,03	11.500,96
5	(2,00) - (3,00)	5,39	3.865,92
6	(3,00) - (4,00)	1,98	1.418,26
7	(4,00) - (5,00)	0,22	154,90
8	(5,00) - (6,00)	0,04	30,66
9	(6,00) - (7,00)	0,04	29,04
10	(7,00) - (7,58)	0,01	9,68
TOPLAM		100,00	71.760,00

Tabloda ifade edilen ve alansal ölçüleri belirtilen turizm ve rekreasyon potansiyeli değeri ve bu değerlerin ifade edildiği harita Şekil 5.24'te gösterilmiştir.

Şekil 5.24. Burdur İli turizm ve rekreasyon potansiyeli haritası (Orijinal, 2019).

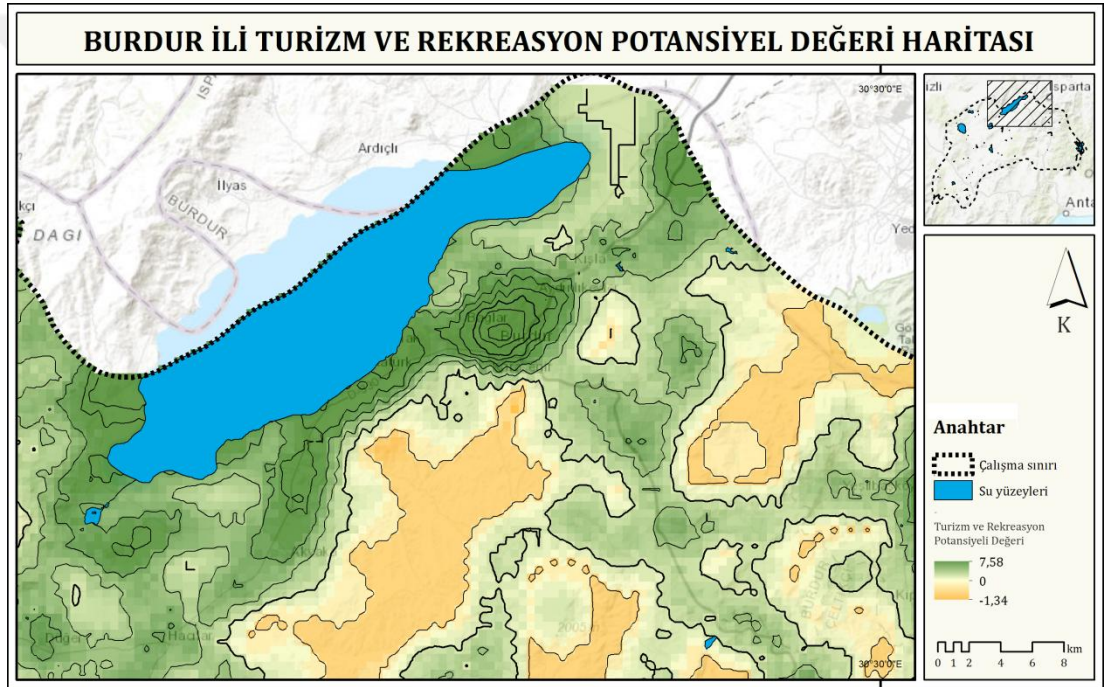
Kullanıcı anketlerinden elde edilen veriler ile oluşturulan turizm ve rekreasyon uygunluk haritasındaki rekreasyonel kullanım için tercih edilen alanlar, en çok beğenilen sosyo-kültürel ve alt yapı özellikleri ile alanlardan yararlanmayı engelleyen olumsuz faktörlerin katsayıları ile belirlenmiş alanlardan öne çıkanlar incelenmelidir. Şekil 5.25'te göl manzarasına sahip oluşu ve ulaşılabilir olması bu bölgenin potansiyelinin yüksek derecede olduğunu ifade etmektedir. Çevre düzenlemesi ve güvenilir olması ile de ek değer kazanan bu bölge, turizm ve rekreasyon potansiyeli bakımından dikkate alınmalıdır. Karacaören I Baraj Gölü'ne yakın ve ulaşılabilirliği olmasına rağmen bölgede büyük bir alan düşük potansiyelde görülmektedir. Su yüzeyi görünürlüğü, güvenli olmayışı, eğim durumu bakımından aldığı katsayı değerleri nedeniyle bu alanların turizm ve rekreasyon potansiyel değeri en düşük seviyede ortaya çıkmıştır.

Şekil 5.25. Turizm ve rekreasyon potansiyeli değeri -1- (Orijinal, 2019)

Burdur merkez ilçesinin de içinde bulunduğu çalışma alanının kuzey kesiminde, alan genelinde en yüksek derecede turizm ve rekreasyon potansiyeli görülmektedir. Anket katılımcıları tarafından belirlenen ve alan değerinin yüksek ortaya çıkmasına neden olacak güvenlik, konaklama olanakları, ulaşılabilirlik, göl manzarasına sahip olma, çevre düzenlemesi açısından bu alan

öne çıkmaktadır. Merkezi bir konumda bulunan Burdur Gölü, sahip olduğu ekolojik ve turizm değerler bakımından da alana ek değer katmaktadır. Sosyo-kültürel ve altyapı olanakları gibi kültürel faktörlerin yanı sıra bölgenin eğim ve güneşlenme durumu, su yüzeyine sahip olması ve bölgenin geniş bir kısmından da bu su yüzeyinin görülebilmesi gibi coğrafik faktörler nedeniyle de turizm ve rekreasyonel değer açısından avantajlı konumdadır. Şekil 5.26'da görüldüğü üzere; alan içinde en yüksek değere sahip olan Burdur Gölü Güneydoğusundaki neredeyse tamamen uygunsuz alana bakıldığında, bu alanın en çok jeomorfolojik yapısı nedeniyle geri planda kaldığını ve bu nedenle de alan değerini yükseltecek diğer faktörlerin gelişemediğini söylenebilir.

Şekil 5.26. Turizm ve rekreasyon potansiyeli değeri -2- (Orijinal, 2019)

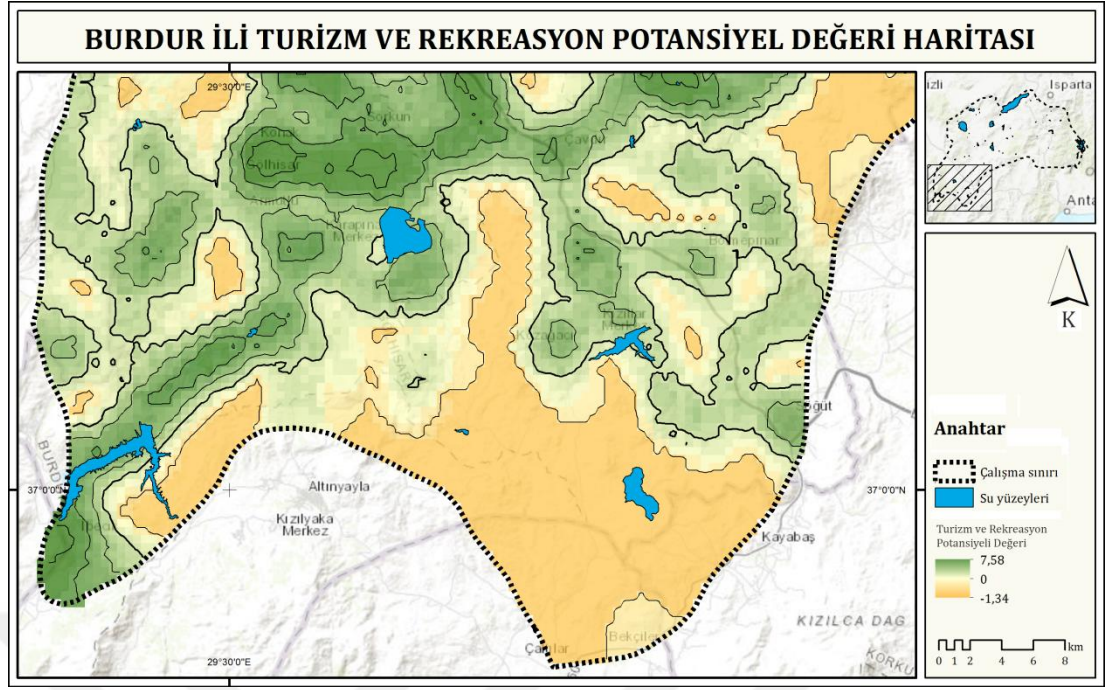
Şekil 5.27'de görülen ve Salda Gölü ile Yarışlı Gölü'nün de içinde bulunduğu Burdur İli'nin Yeşilova İlçesi'ni içine alan batı kesimine bakıldığında genelde orta derecede bir turizm ve rekreasyon potansiyeline sahip olduğu görülmektedir. Salda Gölü ve çevresindeki uygun jeomorfolojik yapı ve son yıllarda daha popüler olması ve buna bağlı olarak bölgede gelişen günübirlik kullanım olanakları, yeme içme imkanlarına sahip olması ve çevre düzeni yönünden de dikkate alındığında bu alanının turizm ve rekreasyon

BURDUR İLİ TURİZM VE REKREASYON POTANSİYEL DEĞERİ HARİTASI

The map illustrates the tourism and recreation potential across Burdur Province. The potential is categorized into three levels: high (green, 7.58), medium (yellow, 0), and low (orange, -1.34). The map includes a detailed legend, a scale bar, and a north arrow. An inset map shows the location of Burdur Province within Turkey, with neighboring provinces like Isparta, Antalya, and Izmir labeled.

En derin noktası 2 metre olan ve özellikle kuş gözlemciliği yönünden oldukça büyük bir öneme sahip olan Yarışlı Gölü, ve çevresi, güvenilir bir noktada olması, ulaşılabilir olması, yayla ve mesire alanlarına yakın olması ve jeomorfolojik yapısının uygunluğu nedeniyle turizm ve rekreasyon potansiyeli yüksek bir profil çizmektedir.

104

Şekil 5.28. Turizm ve rekreasyon potansiyeli değeri -4- (Orijinal, 2019)

6. TARTIŞMA VE SONUÇ

Burdur İli'ndeki turizm ve rekreasyon potansiyelinin varlığını öngören bu çalışma, bölgeye ait bir değerleri ortaya koymuş ve bu değerlerin korunması, geliştirilmesi üzerine öneriler sunmuştur. Bulgular ışığında Burdur İli'nde üzerinde çalışılmaya ve geliştirilmeye ihtiyaç duyan turizm ve rekreasyon potansiyeli değeri elde edilmiştir. Belirlenen temel eksiklikler üzerine de öneriler getirilmiştir.

Çalışma alanı Burdur İl sınırları olan 71.760 ha' lık bölge içindeki turizm ve rekreasyon alanlarının turizm ve rekreasyon potansiyelinin belirlenmesinin amaçlandığı çalışmada, ilin Göller Yöresi'nde bulunmasından dolayı öne çıkan özellikleri olmuştur. Vejetasyon yapısı, ulaşım ağlarının konumu, su kaynaklarına yakınlık, jeomorfolojik uygunluk ve daha birçok nedenin önem derecesi belirlenmiştir.

Turizm ve rekreasyon potansiyelinin düşük değere sahip olduğu alanlar en çok ulaşım ve güvenlik yönünden zayıf olan alanlardır. Bununla birlikte orman alanı olan bölgelerde de eğim ve turizm yönünden bir faaliyetin gerçekleştirilemeyecek olmasından dolayı değeri düşük çıkmıştır.

Yerel halk ve günübirlik kullanıcılara yönelik yapılan 389 adet ankette katılımcıların demografik özellikleri değerlendirilmiş, kadın ve erkeklerin birbirine yakın oranda (%45 kadın, %55 erkek) bir katılım sağladıkları görülmüştür. Bu da rekreasyonel faaliyetlere katılımı cinsiyete bağlı büyük bir farklılık olmadığını ortaya koyar. Bu nedenle Burdur İli genelinde turizm ve rekreasyonel potansiyeli belirlenmiş alanlar hakkında çalışma yaparken her iki cinsiyet grubuna yönelik ihtiyaçların karşılanmasını önemseyecek şekilde planlamalar ve tasarımlar yapılmalıdır.

6.1. Burdur İli İçin Öneriler

Türkiye’de turizm faaliyetleri olarak başlıca çekim noktalarında olmayan Burdur İline dair öne çıkarılması gereken temel değerlerin tespiti oldukça önemlidir. Bu tespit, tarihi eserleri, kültürel ve doğal güzellikleri, kırsal turizmle elverişli yönleri ile mümkün olacaktır. Özellikle göl turizmi açısından değerlendirilmesi gerekmektedir. Burdur Gölü, Salda Gölü ve Yarıklı Gölü sahip olduğu doğal değerlerin kolayca ön plana çıkarılabileceği çekim noktalarıdır. Bir bölgenin yüksek turizm ve rekreasyon değerine sahip olmasında önem derecesi ve katkısının büyük olduğu bu göllerin ekolojik yönden varlığının devamlılığına hassasiyet gösterilmelidir.

Yapısı ve eşsiz niteliği ile özellikle yılın sıcak günlerinde yoğun ilgi gören Salda Gölü Maldivler Plajı’nın aşırı turizm faaliyetlerine maruz kalması ve devamlı artan talep nedeniyle zamanla ekolojik deformasyona uğraması kaçınılmazdır. İşletmeler ve bölgeye yapılan araç girişi, plajda bulunan kumun taşınması ve kum yapısının deformasyonu problemlerini doğuracaktır. Mevcut kurallar içerisinde plaja yakın bir noktada park etmek veya kuma zarar verici türden bir yapılaşmanın yasak olmasına karşın; Salda Gölü ve çevresine ait bir turizm taşıma kapasitesi programı belirlenmeli ve derhal yürürlüğe alınmalıdır. Bununla birlikte, bölgedeki tüm denetimlerin sıkı ve katı kurallar ile yürütülmesi gerekmektedir.

Burdur İli’nde bulunan göller, yılın her mevsimi olmak üzere özellikle kuşların göç zamanı ortaya çıkan manzaraları fotoğraflamak için çeşitli bölgelerden turist çektiği kadar yerli halkın da ilgisini çekmektedir. Anket sonuçlarında ortaya çıkan doğa yürüyüşü ve fotoğraf çekme etkinliklerinin toplam içinde %29,54’lük bir değere sahip olması, yerel halkın Burdur doğasına ne denli ilgili olduklarını ortaya koyar. Bu aktivitenin daha kaliteli ve geniş kitlelere yayılabilmesi için fotoğraf ve gezi kulüpleri işbirliğinde turlar düzenlemelidir.

Salda Gölü’nden sonra en yoğun kullanım, büyük kısmı Burdur İl sınırı içinde bulunan ve gün geçtikçe çekilen Burdur Gölü ve çevresi olmuştur. “Göl Yoksa

Burdur da Yok!" sloganı ile yerel ve ulusal ölçekte göle dikkat çekmeyi hedeflemiş türde kampanyaların sayısı ve etkinliğı artırılmalıdır.

İldeki mermer ocağı faaliyetleri kontrol altında alınmalı ve denetimlerinin takibi yapılmalıdır. Mermer ocaklarının doğal ve görsel tahribatının önüne geçilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlarca düzenlemeler yapılmalıdır.

6.2. Turizm ve Rekreasyon Faaliyetleri Üzerine Öneriler

Doğal yapısından kaynaklı olarak kırsal turizme elverişli bir bölge olan Burdur'da, çiftlik turizmi, göl turizmi, kuş gözlemciliğı ve yayla turizmi faaliyetlerine yoğunlaşılmalıdır.

Alternatif turizm faaliyetlerinin gelişimi sağlanarak bölgede oluşacak istihdam ile genç nüfusun göçü engellenmelidir.

Yerel ve ulusal ölçekte tanıtım, reklam ve rehberlik faaliyetlerine ağırlık verilmelidir. Özellikle kuş göç zamanlarının duyurumu ile bölgeye dikkat çekilmelidir. Burdur'da yerel halkın kuş gözlemciliğı aktivitesi için günöbirlik kullanıcı olması, dolayısı ile bu alanları rekreasyonel amaçlı kullanımı söz konusudur. Bir turizm faaliyeti olarak gerçekleştirilebilecek olan kuş gözlemciliğı, fiziksel ve coğrafi koşullarından dolayı, yerel halk için konaklama ihtiyacı doğurmaz ve bu nedenle Burdur'da rekreasyonel bir aktivite olarak seçenekler arasına girer. Bu aktivitenin artırılması için Burdur İl sınırında bulunan ve göllerin yakınlarına konumlanmış Soğanlı Sazlığı Kuş Gözlem Evi ve Yarışlı Gölü Kuş Gözlem Evi kuş gözlem noktalarının duyuru ve reklamının iyi şekilde yapılması gerekmektedir. Ulaşılabilirlik ve işlev bakımından oldukça zayıf halde bulunan bu noktaların kuş gözlemciliğı aktivitesine kazandırılması gerekmektedir. Bu nedenle toplu taşıma güzergâhında yer alması için ulaşımın düzenlenmesi gerekmektedir. Göç yolu üzerinde bulunan Burdur İli'nde özellikle flamingoları gözlemek için en uygun göl olan Yarışlı Gölü, bu konu ile ilgili öne çıkarılmalı ve titiz bir şekilde kullanıma sunulmalıdır. Ayrıca özel

ekipman gerektiren bu aktivite için doğru gözlem alanları tespit edilerek göl çevresinde etkinliğinin artırılması gerekmektedir.

Günübirlik kullanım ve kamp yapmak üzere belirlenmiş alanların temiz kalması ve doğal güzelliğın tahrip edilmemesi için, alan titizlikle takip edilmelidir. Bölgenin ziyaretçi sayısının ve yoğun kullanım dönemlerinin, kullanıcı profiline ve eksikliklerin belirlendiğı çalışmalar ile alana yönelik bir takım tehditler yılın her döneminde denetlenmelidir.

Anket sonuçlarına göre evli ve ailesi aktivitelere katılan bireylerin sayısı oldukça fazladır. Bu nedenle bölgede, bir ailedeki kadın, erkek ve çeşitli yaşlardaki çocukların yeme, içme, eğlenme ve dinleme ihtiyaçlarını giderebilecek türden kullanımlar hizmete sunulmalıdır. Bu hizmetler, aile içindeki he bireye kullanım konforu sağlamalı ve her bir birey dikkate alınmalıdır.

Katılımcı yanıtlarına göre, gelir düzeyinin yükselmesine karşın katılımının azalması, bu gelir düzeyine sahip kişilerin rekreasyonel eğilimlerinin tespit edilmesini ve gerektiren türde bir çalışmaya zemin hazırlamaktadır.

6.3. Peyzaj Mimarlığı Meslek Disiplini İçin Öneriler

Kentsel alanlardaki turizm ve rekreasyon alanları kısıtlı vakitlerin değerlendirileceğı ve insanları kent yaşamı kargaşasından uzaklaştıracak kullanım alanları ile zenginleştirilmelidir. Aynı zamanda bölgeye dair alt ve üstyapı olanaklarının gelişimi sağlanmalıdır. Toplum içinde vatandaşların fiziksel ve zihinsel gelişimine katkı sunacak dinlenme ve yaşam alanları, sosyalleşme ve yaratıcılığın gelişmesi için gereken niteliklerde düzenlenmiş projeler, planlama aşamasından itibaren dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

Burdur Valiliğı ile İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olan doğa yürüyüşü ve bisiklet parkurlarının dışında bu faaliyetlerin yapılması önlenmelidir.

Doğanın ve peyzajın rekreasyonel amaçlı kullanımı için önemli bir ön şart ulaşılabilirliktir. Ancak yalnızca bu amaç için rekreasyonel altyapının uygunsuz şekilde genişletilmesinden be alan tahribatından özellikle de habitat bölünmelerine yol açabilecek tahribatlardan kaçınılmalıdır. Bu türden kalıcı ve ciddi yatırımlar gerektiren altyapı çalışmaları, proje başlangıç aşamasında bölgede yaşayanların ihtiyaçlarını karşılarken, rekreasyon olanakları arayan kişilerin beklentileri de göz önüne alınmalıdır. Ulaşım eksikliği nedeniyle azalan turizm ve rekreasyon alanlarının değeri, ulaşım ağlarının ekolojik planlama ilkeleri doğrultusunda hazırlanması ile yükseltilebilir. Mevcut peyzaj değerleri ve ekolojik bağlantılar, ulaşım ağlarının yapılaşması nedeniyle tahribata uğratılmamalıdır.

Burdur İl Kültür Turizm Müdürlüğü tarafından düzenlenen 15 adet ve bağımsız gruplar tarafından düzenlenen birçok festival ve temelde Burdur İli'nin doğasını ana materyal olarak kullanırken, alan tahribatına yol açacak faaliyetler yapmaktan kaçınılmalıdır.

Orman vejetasyonu yönü ile bir değere sahip olan Burdur İli'nde orman alanları rekreasyon alanlarının kullanılabilirliği üzerine çalışmalar yapılmalıdır. Göller çevresindeki kullanımdan kaynaklı baskının azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılmalı, yerel halkın bilinçlendirilmesine yönelik eğitim programları düzenlenmelidir.

6.4. Koruma Kullanma Dengesi ve Sürdürülebilirlik İçin Öneriler

Burdur İl'inde doğa tabanlı projeler ile turizmin gelişmesine katkı sunulmalıdır. Gönüllü faaliyet gösteren Lisinia Doğa projesi örnekleri çoğaltılmalıdır. Ekoturizm faaliyetlerinin yapılabileceği alan niteliklerini belirleyerek, çalışma için hazırlanmış haritalarda doğru yer seçimleri yapılmalıdır.

Göllerin yakınında oluşabilecek su kirliliğinin ve suların geri çekilmesi hakkında yerel halkın bilinç düzeyinin artırılması yönünde halk eğitim programları

düzenlenmelidir. Taban suyu sondajı konusunda yasal düzenlemeler getirilerek bu faaliyetin su seviyesi üzerindeki olumsuz etkileri düşürülmelidir.

Zaman içerisinde değişebilecek hedef kitlenin gözlenerek takibi yapılmalıdır. Değişmekte olan beklentiler, sosyo-ekonomik koşullar ile yeni yaklaşımlar ile paralellik göstermelidir. Tüm yerel yöneticiler bu ihtiyaç ve değişimleri dikkate almalıdırlar.

6.5. Engelli, Yaşlı ve Kısıtlı Kullanıcılar İçin Öneriler

Mevcut ulaşım ağlarının doğala yakın olması kadar engelli bireylerin de kullanımını kısıtlamayacak nitelikte ve uygun mühendislikte olması gerekmektedir. Planlanan ve uygulanan projelerin tamamındaki çözümler, engelli bireylerin kullanımına imkân verecek şekilde yapılmalıdır.

Katılımcıların oransal olarak büyük kısmı, %34,7 ile 36-45 yaş grubuna ait bireyler tarafından oluşmaktadır. Bu yaş aralığının ihtiyaçları diğer meslek disiplinleri ile değerlendirilip ziyaretlerinin devamlılığını sağlanmalıdır. Bununla birlikte diğer yaş gruplarının katılımını teşvik edecek alan kullanım önerileri geliştirilmelidir. En az katılım ise 66 yaş ve üzeri bireyler tarafından gerçekleştirilmektedir. Turizm ve rekreasyon faaliyetlerine katılımın yaşlı bireyler tarafından katılımını destekleyecek içeriğe sahip etkinliklerin sayısı artırılmalıdır.

Engelli ve kısıtlı kullanımına yönelik olarak evrensel tasarım ilkelerinden faydalanılmalıdır. Projelendirilen alanlar,

- Her birey tarafından eşit kullanılabilir olmalı,
- Bireylerin tercihlerine ve yetilerine göre düşünülmeli,
- Basit ve anlaşılabilir olmalı,
- Alanlara doğru ve en kısa yönlendirmeler yapılmalı,
- Kolay erişilebilir olmalı,
- Güvenliği sağlanmalı,

- En az efor harcanarak alanlar kullanılabilmesi ve alan kullanımından en yüksek verim elde edilmelidir.

Burdur İli'ne ait turizm ve rekreasyon potansiyelinin belirlendiği çalışmanın sonuçları, bölgeye özgü bir kullanım tipinin geliştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bölge değerlendirilmesi gerektiği kadar koruma-kullanma dengesinin de sağlanması gereken hassas alanlara sahiptir. Sürdürülebilir turizm faaliyetleri, dengede bir ekoloji kaygısı ve doğaya saygı ilkeleri tüm bu sonuçlarla birlikte uygulanmalıdır.

Burdur İli için ortaya konan bu veriler ve öneriler; peyzaj mimarı, mimar, şehir plancıları, sosyolog, biyolog ve detaylı konuya özgü meslek insanlarının ortak çalışması sonunda geliştirilerek nitelikleri artırılabilir. Bu anlamda çalışma, farklı bakış açılarında projeler geliştirebilmek için bir altlık görevi üstlenmektedir. Ancak işbirliğindeki çalışmalar ile sürdürülebilir kalkınma sağlanacaktır. Adımlar doğru ve etkin atıldığında hem yerel halk, hem bölge halkı hem de uzun vadede ülke ekolojisi ve ekonomisi adına katkılar sunulmuş olacaktır.

7. KAYNAKLAR

- Akten, M., 2003. Isparta İlindeki Bazı Rekreasyon Alanlarının Mevcut Potansiyellerinin Belirlenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, A(2), 115-132.
- Akyol, C., Güner, S., Oğan, Y., Aydın, E., Yüce, R., Uluyurt, T., 2014. Kırsal Alanların Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi-Artvin İli Arhavi İlçesi Örneği, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18(1), 249-271.
- Akyüz, H., Türkmen, M., 2016. Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği. International Journal of Science Culture and Sport, 4(Special Issue), 340-357.
- Ala, Z., 2001. Burdur Yerleşim Alanı Ve Çevresinin Hidrojeoloji İncelemesi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 79s.
- Anonim, 2019a. Ekoturizm. Erişim tarihi: 22.04.2019. <http://www.ekoturizmdernegi.org/ekotur.asp>
- Anonim, 2019b. Hidrojeolojik Yapı. Erişim tarihi: 22.04.2019. <http://www.cografya.gen.tr/tr/burdur/fiziki.html>
- Anonim, 2019c. Burdur Gölü. Erişim tarihi: 16.03.2019. <https://edebiyatvesanatakademisi.com/il-il-turkiye/burdur-turizmi-tarihi-ve-dogal-guzellikleri/33823>
- Anonim, 2019ç. Burdur Gölü. Erişim tarihi: 16.03.2019. <https://odatv.com/kimsenin-kili-bile-kipirdamiyor-27051823.html>
- Anonim, 2019d. Burdur İl Tanıtım Rehberi Erişim tarihi: 16.03.2019. <http://www.burdurkulturturizm.gov.tr/Eklenti/45961,burdurrehberturk.pdf?1>
- Anonim, 2019e. Erişim tarihi: 28.02.2019. <http://www.saldagolu.com/yesilova-belediye-halk-plaji/>
- Anonim, 2019f. Salda Gölü Halk Plajı (Yeşilova Belediyesi Halk Plajı). Erişim tarihi: 16.03.2019. <http://www.saldagolu.com/yesilova-belediye-halk-plaji/>
- Anonim, 2019g. Karataş Gölü. Erişim tarihi: 16.03.2019. <http://www.cagdasburdur.com/cevre/karatas-golu-kus-cenneti-olacak-h17306.html>
- Anonim, 2019h. Erişim tarihi: 25.04.2019 <http://www.burdur.gov.tr/goller-yoresi-burdur>

- Anonim, 2019ı. Akdeniz'in Kuş Cenneti: Karataş Gölü. Erişim tarihi: 16.03.2019.
<http://www.hurriyet.com.tr/seyahat/akdenizin-kus-cenneti-karatas-golu-40055272>
- Anonim, 2019i. Karataş Gölü'nde Kuşların Dansı. Erişim tarihi: 16.03.2019.
<https://www.sabah.com.tr/akdeniz/2018/10/06/karatas-golunde-kuslarin-dansi>
- Anonim, 2019j. Çorak Göl. Erişim tarihi: 26.02.2019.
<https://www.dogadernegi.org/wp-content/uploads/2018/11/akd017-corak-golu-onemli-doga-alanlari-kitabi.pdf>
- Anonim, 2019k. Havadan Karacaören Barajı-Saklı Cennet (Drone Görüntüleri). Erişim tarihi: 16.03.2019.
<https://www.youtube.com/watch?v=PAwutYqfpd8>
- Anonim, 2019l. Serenler Tepesi Tabiat Parkı, Erişim tarihi: 18.03.2019.
<http://serenlertepesi.tabiat.gov.tr/>
- Anonim, 2019m. Burdur Bayrak Tepe Serenler tepesi Burdur Gölü. Erişim tarihi: 16.03.2019. <https://www.youtube.com/watch?v=XG6fuBeFxb8>
- Anonim, 2019n. Serenler Tepesi. Erişim tarihi: 16.03.2019.
<http://serenlertepesi.tabiat.gov.tr/tr/galeriler>
- Anonim, 2019o. Lisinia Doğa Erişim tarihi: 27.02.2019.
<http://www.burdurkulturturizm.gov.tr/TR-154482/lisinia-doga.html>
- Anonim, 2019ö, Yamaç Paraşütü. Erişim tarihi: 26.02.2019.
<http://www.burdurkulturturizm.gov.tr/TR-159709/yamac-parasutu.html>
- Anonim, 2019p. Burdur Gölü'ne Atlayış. Erişim tarihi: 16.03.2019.
<https://www.thmhaber.com/burdur-golu-kiyisinda-yamac-parasutu-yarismasi-yapildi-haber-216004>
- Anonim, 2019r. Salda Gölü'ne Atlayış. Erişim tarihi: 16.03.2019.
<https://saldaparagliding.com/#jp-carousel-27>
- Anonim, 2019s. Salda Gölü, Sagalassos Ve Pamukkale Gezisi. Erişim tarihi: 16.03.2019. https://www.youtube.com/watch?v=qULa2Bi_PlQ&t=408s
- Anonim, 2019ş. Sagalassos Antik Kenti. <https://populerakim.com/kultur-sanat/tarih-gunesinin-binlerce-yildir-aydinlattigi-sehir-sagalassos/>
- Anonim, 2019t. Kibyra Antik Kenti. Erişim tarihi: 16.03.2019.
<http://www.turizmhaberleri.com/KoseYazisi.asp?ID=4008>
- Anonim, 2019u. Burdur Arkeoloji Müzesi. Erişim tarihi: 16.03.2019.
<https://www.gezilesiyer.com/burdur-arkeoloji-muzesi-tanitimi-nerede-ve-nasil-gidilir.html>

- Anonim, 2019ü. İncirhan. Erişim tarihi: 16.03.2019.
<http://gezilecekyerler.com/incirhan-kervansarayi/>
- Anonim, 2019v. Susuzhan. Erişim tarihi: 16.03.2019.
<http://www.burdurkulturturizm.gov.tr/TR-155359/susuz-han.html>
- Ansarıbahrbeig, B., 2016. Çukuova İlçesi İmar Planının Stratejik çevresel Değerlendirme Kapsamında Değerlendirilmesi, Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 154s.
- Arpacı, Ö., Zengin, B., Batman, O., 2012. Karamanın Mağara Turizmi Potansiyeli ve Turizm Açısından Kullanılabilirliği. KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 14(23), 59-64.
- Arslan Muhacir, E., S., Özalp, A., 2018. Kıyı Alanlarının Rekreatif Amaçlı Alternatif Kullanımının Artvin Örneğinde İrdelenmesi. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 20(1), 43-52.
- Arslan Muhacir, E., S., Özdemir, M., 2017. Kırsal Turizmin Fiziksel Sosyal ve Kültürel Etkileri Konusunda Halkın Görüşleri: Artvin Örneği. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 19(1), 11-18.New York.
- Ataol. M., 2010. Burdur Gölü'nde Seviye Değişimleri. Coğrafi Bilimler Dergisi, 8(1), 77-92.
- Aytaç, Ö., 2002. Boş Zaman Üzerine Kuramsal Yaklaşımlar. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 12(1), 231-260.
- Aytaç, Ö., 2004. Kapitalizm ve Hegemonya İlişkileri Bağlamında Boş Zaman. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 28(2), 115-138.
- Bakır, M., 1990. Rekreatif ve Turizm İlişkisinin Turizm Politikalarının Oluşturulmasındaki Önemi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 178s.
- Benliay, A., 2017. Evaluation Of Landscape Change Using Remote Sensing: A Case Study Of Burdur Lake Basin, European Journal of Multidisciplinary Studies, 6 (1), 31-36.
- Burdur Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2018. Burdur İli 2017 Yılı Çevre ve Durum Raporu. Erişim Tarihi: 26.02.2019.
[https://webdosya.csb.gov.tr/db/ced/editordosya/Burdur_icdr2016\(1\).pdf](https://webdosya.csb.gov.tr/db/ced/editordosya/Burdur_icdr2016(1).pdf)
- Burdur Valiliği, 2018. Burdur Turizm Haritası. Erişim tarihi: 02.01.2018.
<http://www.burdur.gov.tr/burdur-kultur-ve-turizm-haritasi>
- Burdur Valiliği, 2019a Burdur Coğrafi Yapı. Erişim Tarihi: 26.02.2019
<http://www.burdur.gov.tr/cografi-yapi>

- Burdur Valiliği, 2019b. Burdur Gölü. Erişim tarihi: 26.02.2019.
<http://www.burdur.gov.tr/goller>
- Can, E., 2015. Boş Zaman, Rekreasyon ve Etkinlik Turizmi İlişkisi. İstanbul sosyal Bilimler Dergisi, 10, 1-17.
- Cengiz, C., 2009. Kıyı Alanlarında Ekolojik Planlama: Yalova-Armutlu Örneği. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 186s.
- Ceylan, S., Gök, B., 2015. Ağlasun'da Alternatif Turizm Olanakları. Journal of Current Researchers on Social Sciences, 5(1), 12-37.
- Çelik, M., 2018. Seyhan Baraj Gölü Ve Çevresinin Rekreasyonel Kullanım Bakımından İrdelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 133s.
- Çetin, B., 2009. Karataş (Bahçeözü) Gölü (Burdur-Karamanlı) Sulak Alanının Kullanımı ve Ortaya Çıkan Sorunlara Coğrafi Bir Bakış. E-Journal of New World Sciences Academy Nature Sciences, 4(4), 157-174.
- Çoruh, S., 1979. Genel Turizm Bilgisi. Güven Yayıncılık, 272s., Ankara.
- ÇŞB (T. C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı), 2010a. Havza Koruma Eylem Planlarının Hazırlanması-Burdur Havzası. Erişim Tarihi: 01.03.2019.
<http://www.cyg.gov.tr/cyg/anasayfa/sutoprakyonetimi/havzakorum.a.aspx?sflang=tr>
- ÇŞB (T. C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı), 2018. Burdur İli 2017 Yılı Çevre Durum Raporu, Burdur.
- ÇŞB (T. C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı), 2019. Kent Ormanları. Erişim tarihi: 27.02.2019.
<https://www.ogm.gov.tr/ekutuphane/Yayinlar/Kent%20Ormanlar%C4%B1.pdf>
- Çubuk, M., 1981. Turizmin Dinlenme, Eğlenme ve Boş Zamanları Değerlendirme İle Bütünleşmesi, Yeniden Tanım Denemesi ve Turizm Planlamasında Sistemli Yaklaşım. Mimar Sinan Üniversitesi Yayınları, 279 s., İstanbul.
- Dağ, V., Mansuroğlu, S., 2018. Pamukkale/Hierapolis Dünya Miras Alanı'nda Ziyaretçi Taşıma Kapasitesinin Belirlenmesi. Mediterranean Agricultural Science, 31(2), 107-115.
- Davraz, A., Çakmak, M., 2016. Yarışlı Gölü (Burdur) Sulak Alanının Hidrojeoloji be Hidrojeokimyasal İncelenmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi 7(2), 102-115.
- Demir, C., Demir, N., 2006. Bireylerin Boş Zaman Faaliyetlerine Katılmalarını Etkileyen Faktörler İle Cinsiyet Arasındaki İlişki: Lisans Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama. Ege Akademik Bakış Dergisi, 6(1), 36-48.

- Demirtaş, N., 2011. Turizm ve Çevre. Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Yayınları. 518s., Ankara
- Erdoğan, M., 2014. Karacaören I (Isparta-Burdur) Baraj Gölü'ndeki Su, Sediment Ve Sazan (Cyprinus Carpio L.,1758) Örneklerinde Bazı Ağır Metal Birikiminin İncelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 37s.
- Erduran Nemutlu, F., 2018. Turizm ve Rekreasyon Rotası Belirlenmesi: Çanakkale Örneği. Uluslararası Turizm, İşletme, Ekonomi Dergisi, 2(2), 291-298.
- Evliyaoğlu, S., 1994. Türkiye Turizm Coğrafyası Ve Türkiye Coğrafyası'nın Ana Hatları. Gazi Üniversitesi Yayınları, 206s., Ankara.
- Gartner, W., C., 1996. Tourism Development: Principles, Processes And Policies.
- Gıran Taşcıoğlu, G., 2016. Sürdürülebilir turizm için stratejilerin geliştirilmesi: Kuzey Antalya kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgesi örneği. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora tezi, 413 s.
- Gök, Y., 2011. Kozan Baraj Gölü ve Çevresinin Rekreasyonel Alan Kullanım Kararlarının Belirlenmesi. Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 134s.
- Gökçer, E., 2012. Bartın Kenti ve Arıt Havzası Peyzaj Yapısının Değerlendirilmesinde Peyzaj Ölçümlerinin Kullanımı Üzerine Bir Araştırma. Kastamonu Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi, 12(1). 55-61.
- Gül, A., Yılmaztürk, A., Caran, Ş., Ünal, Y., Özücü, Ö., K., Berberoğlu, E., 2015. Burdur Gölü Ve Çevresinde Ekosistem Üzerindeki Çevresel Etkiler Ve Stratejik Mekansal Çözümler. Uluslararası Burdur Deprem ve Çevre Sempozyumu, 7-9 Mayıs 2015, Burdur-Türkiye
- Gülbahçe, Ö., 1996. Boş Zamanları Değerlendirme Alışkanlıkları (Türkiye örneği). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 126s.
- Gültekin, P., Özdede, S., Korkut, C., Esentürk, A., Gül, H., Topçu, K., 2018. Rekreasyonel Aktivitelere Katılımın Mental Sağlığa Etkilerinin Değerlendirilmesi: Düzce Kenti Örneği. Türkiye Peyzaj Araştırmaları Dergisi, 1(1), 26-41.
- Günel, N., 2013. Türkiye'de İklimin Doğal Bitki Örtüsü Üzerindeki Etkileri. Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi, 1, 1-22.
- Hazar, A., 1999. Turizm İşletmelerinde Animasyon. Detay Yayıncılık, İstanbul.

- Kalem, S., 2001. Doğal ve Kültürel Değerlerin Korunabilmesi İçin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Bir Yöntem Yaklaşımı ve Kastamonu İli Kıyı Bölgesi ve Yakın Çevresinde Uygulanması. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 271 s.
- Karaküçük, F., 1997. Rekreasyon – Boş Zaman Değerlendirme, Gazi Kitabevi, 423s., Ankara.
- Karavaş, B., 2017. Kentsel ve Kırsal Rekreasyon Alanlarına Yönelik Kullanıcı Tercihlerinin Belirlenmesi 'Artvin Kenti Örneği'. Bartın Orman Fakültesi Dergisi, 19(1), 58-69.
- Kaya, G., 2018. Kayseri'nin Kış Turizm Potansiyeli Ve Tercih Edilmesindeki Sebepler: Erciyes Örneği. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 85s.
- Kozak, N., Kozak, M., Kozak, M., A., 2010. Genel Turizm İlkeler-Kavramlar. Detay Yayıncılık, 171s. Ankara.
- KTB (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı), 2019a. Burdur Gölü. Erişim Tarihi: 26.02.2019. <http://www.burdurkulturturizm.gov.tr/TR-154880/burdur-golu.html>
- KTB (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı), 2019b. Salda Gölü. Erişim tarihi: 26.02.2019. <http://www.burdurkulturturizm.gov.tr/TR-155115/salda-golu.html>
- KTB (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı), 2019c. İnsuyu Mağarası. Erişim tarihi: 27.02.2019. <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-10346/insuyu-magarasi--burdur.html>
- KTB (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı), 2019d. Yamaç Paraşütü. Erişim tarihi: 23.04.2019. <http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR-10165/yamac-parasutu.html>
- KTB (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı), 2019e. Sagalassos Antik Kenti. Erişim tarihi: 27.02.2019. <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR-44412/sagalassos-antik-kenti-burdur.html>
- KTB (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı), 2019f. Kibyra Antik Kenti. Erişim tarihi: 27.02.2019. <http://www.burdurkulturturizm.gov.tr/TR-155350/kibyra.html>
- KTB (T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı), 2019g. Milias Antik Kenti. Erişim tarihi: 27.02.2019 <http://www.burdurkulturturizm.gov.tr/TR-155353/milias-antik-kenti.html>
- Kubat, A., Ayaşlıgil, T., 2002. Doğa Bilimlerinde Ki-Kare Bağımsızlık Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi Testi Uygulamasında SPSS Programı Kullanımı. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 52(1), 155-167.

- Kurdoğlu, B., Ç., Kurt Konakoğlu, S., S., 2018. Amasya Kent Örneğinde Rekreasyon Alanları Bilgi Sistemi Oluşturulmasına Yönelik Bir Çalışma. Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 19(1), 66-79.
- Mansuroğlu, S., 2002. Akdeniz Üniversitesi Öğrencilerinin Serbest Zaman Özellikleri Ve Dış Mekan Rekreasyon Eğilimlerinin Belirlenmesi. Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 15(2), 53-62.
- Mansuroğlu, S., 2006. Turizm Gelişmelerine Yerel Halkın Yaklaşımlarının Belirlenmesi: Akseki/Antalya Örneği. Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 19(1), 35-46.
- Mansuroğlu, S., Baytekin, C., 2011. Akseki (Antalya) İlçesinin Turizm Ve Rekreasyon Potansiyelinin Peyzaj Planlama İlkeleri Doğrultusunda Belirlenmesi. Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi, 24(2), 79-86.
- Mansuroğlu, S., Dağ, V., 2016. Bingöl İlinin Peyzaj Potansiyelinin Kırsal Turizm Olanakları (SWOT Analizi Yöntemi Kullanılarak) Açısından Değerlendirilmesi. Mediterranean Agricultural Sciences, 29(1), 9-16.
- Mehrhoff, W., A., 1991. The new frontier: A case study of cultural tourism. Canadian Review of American Studies, 22(2), 251-262.
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü (MGM), 2019. Burdur İli'ne ait 1931-2017 yılları arasındaki iklim verileri. Erişim Tarihi: 24.02.2019 <https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?k=A&m=BURDUR>
- Morgül, Ş., 2014. Kırklareli İlinde Eko Turizm Olanakları. Electronic Journal of Vocational Colleges, 4(4), 27-38.
- Ongun, U., Gövdere, B., Çiçek, U., 2016. Yeşilova'nın Kırsal Turizm Potansiyelinin Swot Analizi İle Değerlendirilmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 7(16), 75-88.
- Ongun, U., Gövdere, B., Kaygısız, A., 2015. Burdur İlinin Kırsal Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi: Sorunları ve Çözüm Önerileri. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(12), 99-116.
- Ongun, U., Sop, S., A., Yeşiltaş, M., Akıncı Ekiztepe, B., 2017. Alternatif Bir Ekoturizm Merkezinin İncelenmesi: Lisinia Doğa Örneği. Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi (AKAD), 9(16), 49-60.
- Ortaçşme, V., Özkan, B., Karagüzel, O., 2002. An Estimation of the Recreational Use Value of Kursunlu Waterfall Nature Park by the Individual Travel Cost Method. Turk J A, 57-62.
- Önen, M., 2007. Kentsel Kıyı Mekanı Olarak Akarsuların Rekreasyonel Kullanım Potansiyelinin İrdelenmesi: Eskişehir Porsuk Çayı Ve İstanbul Kurbağalıdere Örneği. İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 204s.

- Örücü, Ö. K., 2002. Eğirdir Yöresindeki Mevcut Peyzaj Değerlerinin Turizm Açısından İrdelenmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 136s, Isparta.
- Öter, A., 2008. Bartın Kent Merkezi ve Yakın Çevresi Rekreasyon Alanlarının saptanması ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 181s.
- Özbay, G., 2018. Alternatif Turizm Politikaları İçerisinde Kış Turizmi: Türkiye'ye Yönelik SWOT Analizi. The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences, 4(2), 203-213.
- Özbay, Ö., 2008. Çapraz Tablo Analizi Nasıl Yapılır? Pratik Bir Açıklama. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi. 9, 460-47
- Özcan, E., 2005. Bolu İli'nde Turizmi Etkileyen Faktörler İle Doğal, Tarihi ve Kültürel Turizm Değerleri. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25(1), 55-75.
- Özer, E., Z., Çavuşoğlu, F., 2014. Rekreasyonel Bir Faaliyet Olarak Yerel Etkinliklerin Kırsal Turizme Etkisi. International Journal of Science Culture and Sport, 2(2), 191-202.
- Özhancı, E., Yılmaz, H., 2011. Rekreasyon Alanlarının Görsel Peyzaj kalitesi önünden Değerlendirilmesi; Erzurum Örneği. Iğdır Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 1(2), 67-76.
- Özsezgin, İ., Ünlüönen, K., 2018. Destinasyon İmajının Markalaşmaya Etkisi: Bodrum Örneği. Journal of Recreationand Tourism Research, 5(4), 45-62.
- Öztaş, K., Karabulut, T., 2007. Turistik Destinasyon Oluşturma Potansiyeli Açısından Göller Yöresinin Önemi. Selçuk Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi 12(9), 128-137.
- Öztürk, Y., Yazıcıoğlu, İ., 2002. Gelişmekte Olan Ülkeler İçin Alternatif Turizm Faaliyetleri Üzerine Teorik Bir Çalışma. Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi 2, 183-195
- Özyavuz, M., 2002. Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Peyzaj Mimarlığında Kullanımı. Trakya Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Dergisi, B Serisi, Cilt 3, No 1, 61-68.
- Pitt, D., G. 1989. The Attractiveness and Use of Aquatic Environments as Outdoor Recreation Places In Public Places and Spaces. 217-54, Springer
- Richards, G., 1996. The Scope and Significance of Cultural Tourism, in Cultural Tourism in Europe, 19-45.
- Sağlık, A., Kelkit, A., 2014. Çanakkale Kent Halkının Rekreasyonel Eğilim ve Taleplerinin Belirlenmesi. ÇOMÜ Ziraat Fakültesi Dergisi, 2(1), 27-36.

- Serarslan, M., Z., Bakır, M., 1988. Turizm Pazarlamasında Sporun Yeri ve Türkiye Açısından Değerlemesi. Pazarlama Dünyası, 2(9), 28-30.
- Sertkaya, Ş., 2001. Bartın İli Kıyı Bölgesinin Turizm ve Rekreasyon Potansiyelinin Saptanması ve Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, 371s.
- Seyidoğlu, H., 1992. Ekonomik Terimler Ansiklopedik Sözlük. Güzem Can Yayınları, 762s, İstanbul.
- Solmaz, C., 2014. Yerel Halkın Bölge Turizmine Bakış Açısının Belirlenmesi: Burdur'da Bir Araştırma. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(10), 91-105.
- Sop, S., A., 2015. Kuş Gözlemciliği ve Turizm İlişkisi: Burdur Gölü Üzerine Bir Tartışma. 1. Teke Yöresi Sempozyumu, 4-6 Mart 2015, Burdur, 9-15s.
- Soykan, F., 2000, Turizm Coğrafyası ve Turizm Planlaması, Ege Coğrafya Dergisi, 11, 40.
- Süel, H., Oğurlu, İ., Ertuğrul, E., T., 2018. Karacaören I Baraj Gölünün Kuş Faunası. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi 9(1), 22-28.
- Şerefioğlu, C., 2009. Kalkınmada Kırsal Turizmin Rolü- 2007-2013 Yılları Arasında Ülkemizde Uygulanacak Olan İpard Kırsal Kalkınma Programındaki Yeri, Önemi Ve Beklenen Gelişmeler. T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Uzmanlık Tezi, 186s.
- Şimşek, D., 2007. Tekirdağ Merkez İlçe Kıyı Şeridi Rekreasyon Potansiyelinin Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma. Namık Kemal Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 136s.
- Talay, İ., Akpınar, N., Belkayalı, N., 2010. Doğal Kaynakların Rekreasyonel ve Turizm Amaçlı Kullanımının Ekonomik Değerinin Tespiti: Göreme Tarihi Milli Parkı Örneği. Coğrafi Bilimler Dergisi, 8(2), 137-146.
- TDK (Türk Dil Kurumu) 2019a. Yayla Turizmi. Erişim tarihi: 22.04.2019 http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5ce34398804ed2.47623484
- Tekin, Ö., F., 2016. Alternatif Bir Turizm Türü Olarak Yayla Turizmi ve Bozkır İlçesinin Potansiyelinin Değerlendirilmesi. Uluslararası Sempozyum: Geçmişten Günümüze Bozkır, 6-8 Mayıs 2016, Konya, 1093-1107.
- Tivy, J., 1972. The Concept And Determination Of Carrying Capacity Of Recreation Land In The U.S.A. Countryside Commission For Scotland, Occasional Pape, 3.
- TOB (T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı), 2013. Burdur İli'nde Doğa Turizmi Master Planı 2013-2023. Erişim Tarihi: 24.02.2019. http://bolge6.ormansu.gov.tr/6bolge/Files/duyurular/burdur_ili_doga_turizmi_master_plani.pdf

- Turgut, T., 2012. Suya Dayalı Rekreasyon Ve Antalya İlinde Suya Dayalı Rekreasyon Alanında Faaliyet Gösteren İşletmelerin Profillerini Belirlemeye Yönelik Bir Uygulama. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 187s.
- Turoğlu, H., Özdemir, H., 2005. Bartın İlinin Ekoturizm Potansiyelinin belirlenmesi. Doğu Coğrafya Dergisi, 10(13), 97-116.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2018. Yıllara Göre İl Nüfusları. Erişim Tarihi: 30.01.2018 <http://tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist>
- Türkmen, M., Kul, M., Genç, E., Sarıkabak, M., 2013. Konaklama İşletmesi Yöneticilerinin Rekreasyon Algı ve Tutumlarının Değerlendirilmesi: Batı Karadeniz Bölgesi Örneği. International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 8(8), 2139-2152.
- Yanar, A., Tağı, S., 2014. Burdur İline Ait Coğrafi İşaretlerin Belirlenmesi ve Özgün Turistik Hediyelik Eşya Tasarım Önerileri. Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi, Teke Yöresi Kültürel Değerleri Özel Sayısı, 29-41.
- Yazıcıoğlu, Y., Erdoğan, S., 2004. SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara Detay Yayıncılık
- Yıldırım, E., Yılmaz, T., Benliay, A., 2013. Peyzaj Planlamada Akarsu Ekolojisinin Önemi, Türk Bilimsel Derlemeler Dergisi 6 (1), 51-54.
- Yıldız, Z., 2011. Turizmin Sektörünün Gelişimi Ve İstihdam Üzerindeki Etkisi. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 3(5), 54-71.
- Yiğitbaşıoğlu, H., Uğur, A. 2006. Sulak Alanlarımız ve Ramsar Sözleşmesi. Popüler Bilim, 32, 43-46.
- Zeğerek, P., 2016. Yeşil Alanların kent Turizmine Katkısının Antalya Örneğinde İncelenmesi. Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 116s.
- Zeğerek, P., Ortaçesme, V., 2017. Yeşil Alanların Kent Turizmine Katkısının Antalya Örneğinde İncelenmesi. Mediterranean Agricultural Sciences, 30(3), 205-212.

8. EKLER

Ek A. Anket Formu

Bu anket Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Ana Bilim Dalı'nda yürütülen "Burdur Gölü ve Çevresinin Peyzaj Değerleri Açısından Rekreatif Potansiyelinin Belirlenmesi" başlığında yapılan yüksek lisans çalışması çerçevesinde kullanılmak üzere hazırlanmıştır. Anket kişisel bir soru içermemektedir ve tüm yanıtlar gizli tutulacaktır.

1. Dinlence – eğlence faaliyetlerine katılır mısınız?

- ☐ Evet ☐ Hayır

Yanıtınız "Hayır" ise;

İmkânınız olsa boş zamanı değerlendirme etkinliklerine katılır mısınız?

- ☐ Evet ☐ Hayır

2. Burdur İli'nde dinlence-eğlence amaçlı olarak nereye/nerelere gidersiniz?
(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

☐ Burdur Kent Ormanı	☐ Gölhisar Gölü
☐ Velidede Türbesi	☐ Karacaören Barajı
☐ Salda Gölü	☐ Hacılar Höyüğü
☐ Burdur Gölü	☐ Çavdır Barajı
☐ Höyücek Höyüğü	☐ Serenler Tepesi
☐ Karataş Gölü	☐ Karamanlı Barajı
☐ Çorak Göl	☐ Balboursa Antik Kenti
☐ Susuz Han	☐ Lisinia Yaban Hayatı Reh. Merkezi
☐ Milias Antik Kenti	☐ İncir Han
☐ Kibyra Antik Kenti	☐ İnsuyu Mağarası
☐ Sagalassos Antik Kenti	☐ Mehmet Akif Ersoy Kent Ormanı
☐ Yusufça Erken Bizans Kilisesi	☐ Salda Gölü Halk Plajı
☐ Burdur Gölü Plajı /Şeker Plajı	☐ Salda Gölü Maldivler Plajı
☐ Salda Kayak Merkezi	
☐ Diğer (Yazınız).....	

3. Burdur' da dinlence-eğlence amaçlı hangi etkinliklerde bulunursunuz?
(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

☐ Yüzme	☐ Kamp yapmak
☐ Yaylalarda, festival ve şenlikler	☐ Dalış yapmak
☐ Piknik yapmak	☐ Fotoğraf çekmek
☐ Balıkçılık	☐ Doğa yürüyüşü
☐ Kayak yapmak	☐ Kara avcılığı
☐ Kuş gözlemciliği	☐ Tarihi geziler
☐ Bitki toplamak	☐ Paraşüt
☐ Yelkencilik/kano	
☐ Diğer (Yazınız)	

4. Dinlence - eğlence amaçlı etkinliklerde bulunmak için aşağıda verilmiş olan alanlardan hangilerini tercih edersiniz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

☐ Göl kenarı ve göl manzarası olan alanlar	☐ Yayla ve mesire alanları
☐ Kent ormanları	☐ Akarsu ve dere kıyısı alanlar
☐ Müzeler – Ören yerleri - Höyükler	☐ Kayak merkezleri
☐ Dalış noktaları	

5. Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi sosyo-kültürel özelliğini beğendiniz?
(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

☐ Festival ve şenlikler	☐ Geleneksel mimari
☐ Geleneksel el sanatları	☐ Dinsel değerler
☐ Tarihsel anıt ve mekanlar	

6. Gezmiş olduğunuz yerlerin en çok hangi altyapı özelliğini beğendiniz?
(Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.)

☐ Ulaşılabilirliğini	☐ Yeme – İçme olanaklarını
☐ Konaklama olanaklarını	☐ Güvenilir olması
☐ Çevre düzenlemesini	

7. Gezmiş olduğunuz alanlardan yeterince yararlanmanızı engelleyen olumsuz çevre faktörleri nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

☐ Hava kirliliği	☐ Güvenli olmayışı
☐ Su kirliliği	☐ Engellilere yönelik kullanım olmayışı
☐ Görsel kirlilik	☐ Altyapı eksikliği (WC-soyunma kabini eksikliği)
☐ Gürültü	☐ Kalabalık oluşu

8. Bu etkinliklere hangi sıklıkta gidersiniz?

☐ Haftada birden fazla	☐ 15 günde bir	☐ 3 ayda bir	☐ Yılda bir
☐ Haftada bir	☐ Ayda bir	☐ 6 ayda bir	

9. Bu yerlere en çok hangi aylarda gidersiniz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

☐ Kasım- Aralık	☐ Mart-Nisan	☐ Haziran	☐ Ağustos	☐ Ekim
☐ Ocak- Şubat	☐ Mayıs	☐ Temmuz	☐ Eylül	

10. Bu yerlere nasıl gidiyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

☐ Yaya	☐ Toplu taşıma
☐ Bisiklet	☐ Taksi
☐ Özel araç	☐ Motosiklet

11. Bu yerlere kimlerle gidersiniz?

☐ Yalnız	☐ Tur- Kulüp - Dernek
☐ Aile ile	☐ Okul- Öğrenci toplulukları
☐ Arkadaşlar ile	

12. Cinsiyetiniz?

☐ Kadın	☐ Erkek

13. Medeni haliniz?

☐ Bekar	☐ Evli

14. Yaşınız?

- ☐ 18-25 ☐ 26-35 ☐ 36-45 ☐ 46-65 ☐ 66 ve üzeri

15. Öğrenim durumunuz?

- ☐ İlkokul ☐ Ön lisans – Lisans
☐ Ortaöğretim ☐ Lisansüstü
☐ Lise

16. Mesleğiniz?

- ☐ Serbest meslek ☐ Emekli ☐ Mühendis
☐ Mühendis ☐ Çiftçi ☐ Ev hanımı
☐ İşçi ☐ Turizm ☐ Memur
☐ Akademisyen ☐ Öğrenci ☐ Mühendis
☐ Esnaf ☐ Diğer (Yazınız).....

17. Aylık gelir durumunuz?

- ☐ 1500 TL'den az ☐ 1501-2500 ☐ 2501-3500
☐ 3501-5000 ☐ 5000 TL'den fazla

Katılımınız için teşekkürler...

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Ayşegül KAPLAN

Doğum Yeri ve Yılı : Ankara, 1989

Medeni Hali : Bekar

Yabancı Dili : İngilizce

E-posta : aysegulkaplan9@gmail.com

Eğitim Durumu

Lise : Hacı Dudu Mehmet Gebizli Yabancı Dil Ağırlıklı Lisesi

Lisans : Akdeniz Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı